

DARBININKAS

Vol. LXIV, Nr. 7
Vasaris-February 16, 1979

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

25 centai

Savaitės
įvykiai

Irane krašto vadovavimą perėmė religinis vadovas Ayatollah Ruhollah Khomeini, bet krašte neramumai nesibaigia. Trumpai bandęs kraštą tvarkyti ministras pirmininkas Bakhtiar areštuotas. Taip pat areštuoti ir keli kariškiai labai svarbiose pareigose.

Pakistano aukšt. teismas patvirtino žemesniojo teismo sprendimą, pagal kurį buvęs Pakistano min. pirm-kas Zulfikar Ali Bhutto ir keli jo šalininkai buvo nuteisti mirti už jų bandymą nužudyti politinį priešą. Vyriausybė, norėdama išvengti dėl to demonstracijų, areštavo per 2000 Bhutto šalininkų.

Prez. Carter patikino čia besilankantį Tailando min. pirm-ką Kriangsah Chamamand, kad JAV paskubės aprūpinti Tailandą ginklais ir šaudmenimis ir stengsis išlaikyti Tailando sienas.

15 sovietų karo laivų grupė atplaukė prie Vietnamo krantų, nes Kinija Vietnamo pasieny yra sutelkusi per 100,000 savo kariuomenės.

JAV numato vasario pabaigą vėl atgaivinti taikos derybas tarp Egipto ir Izraelio. Dabar derybose dalyvautų užsienių reikalų ministrai, o vėliau — gal net ir valstybių galvos. Egiptas su šiuo siūlymu sutikęs.

Irano valstybės tarnautojai atsisako kartu dirbti su min. pirmko Bakhtiar paskirtais ministrais ir tuo paralyžuoja bet kokius vyriausybės darbus.

Valst. d-tas painformavo kongresą, kad Izraelis okupuotose arabų srityse pažeidžia arabų žmogaus teises ir naudoja įvairių kankinimų būdus. Izraelis tai neigia ir pakvietė tarptautines komisijas šį reikalą vietoj iširti.

JAV, nerasdamos kitų būdų priversti Nikaragvos prez. Somozą atsistatydinti, nutraukė teikiamą karinę ir ūkinę pagalbą ir atšaukė didelę dalį savo ambasados tarnautojų iš Nikaragvos.

Britanijos darbininkų streikai dėl atlyginimo pakėlimo suparalyžavo susisiekimą, prekių paskirstymą ir gyventojų aprūpinimą, bet min. pirmko Callaghan vyriausybė tikisi sunkumus nugalėti.

JAV ambasadoj Maskvoj jau 7 mėn. yra prisiglaudę Sov. S-gos 7 sekminininkų sekto nariai, laukdami Sov. S-gos leidimo išvykti arba garantijų, kad jie nebus toliau persekiojami.

Krymo totorių vadas Mustafa Džemilov, kovojęs už ištemtų totorių teisę grįžti į anksčiau jų gyventas vietas, atsisakė sovietų pilietybės ir pasiprašė leidimo išvykti į JAV.

Sov. S-ga atšaukė savo keliaujančią dailininkų parodą Michigano universitete už tai, kad parodos metu universitete reziduojęs poetas Josif Brodski buvo numatęs skaityti savo poeziją.

Sov. S-ga jau 8 kartus išbandė savo gamybos taikinio ieškančią raketą, kurios tolinas siekia iki 750 mylių. Ji bus iššaukama iš vadinamo Backfire lėktuvo, kurį Sov. S-ga atsisako pripažinti strateginiu ginklu.

Grupė Sov. S-gos tautinių ir religinių aktyvistų sudarė grupę "Rinkimai 79", ir išstatė savo du kandidatus į Sov. S-gos aukščiausią tarybą. Rinkimai įvyks kovo 4. Kandidatai yra Roy A. Medvedev ir Liudmila Agapov.

Šiai grupei vadovauja profesinis fotografas Vladimir Sychyov. Rinkiminė komisija atsisakė šiuos kandidatus įtraukti į kandidatų sąrašus.

TARDYMAI LIETUVOJE TĘSIAMI

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 35

1978 m. liepos 14 d. 12 val. Vilniuje, prie centrinio turgaus uniformuotas milicininkas sulaukė Reginą Teresiutę, gyvenančią Kelmėje. Milicininkas, nutvėręs už rankos, norėjo mergaitę nusiųsti į mašiną, bet ji, nesileisdama į kalbas, ėjo link turgaus vartų. Milicininkas žingsniavo greta, kalbindamas eiti į mašiną. Kai mergina geruoju nepasidavė, bandė tempti prievarta. Tuomet Regina pradėjo šaukti ir aiškintis esanti visiškai nekaltą. Kilo triukšmas. Subėgo nemažas būrys žmonių. Milicininkas, norėdamas išvengti žmonių ir kilusio triukšmo, pareiškė ne ant tos pataikęs ir pasitraukė kartu išskirs tydamas minią. Tačiau kiekvieną Teresiutės žingsnį turguje sekė kitas uniformuotas vyriškis. Išeinant Reginei iš turgaus, prisistatė tas pats milicininkas ir vienas civiliai apsirengęs saugumietis. Milicininkas sustabdė pro šalį važiuosią "Volgą" ir bandė į ją prievarta pasodinti mergaitę. Abu, nutvėrę suimtąją už rankų, įstūmė į mašiną, o patys atsisėdo iš šalių. Pir-

miausia mašinoje pareikalavo Teresiutės dokumentų. Kadangi užpultoji eidama į turgų dokumentų neturėjo, saugumiečiai reikalavo važiuoti namo ir juos pasiimti. Jaunuolė važiuoti namo atsisakė ir buvo nugabenta į Geležinkelio stoties miliciją. Suimtąją išlaipino, o vairuotojui už atvežimą padėjo pusę litro. Milicijoje tardytojas savo pavardės nepasisakė, kalbėjo rusiškai ir įsakė Reginei kalbėti rusų kalba. Mergaitė kalbėjo tik lietuviškai. Paklausus dėl ko čia ją atsivežė, tardytojas paaiškino, kad dingusi vienos moters tašė ir ji esanti įtarta pavogusi šį daiktą. Teresiutė užprotestavo: "Kadangi jūs meluojate, aš visai neatsakinsiu". Tardytojas nieko nepašė išėjo. Su mergina pasiliko ją atvežęs milicininkas. Jis grasino sušaudymu ir kitomis bausmėmis. Į jo bauginimą Regina atsiliepė: "Jūs didesni nusikaltėliai, todėl jus reikia pirma sušaudyti". — "Mes tave pakarsime!" — šaukė milicininkas. "Pakartumėte, bet neturite už ką", — ramiai atsakė suimtoji.

Tuomet jis liepė sėstis mergaitę į elektros kėdę. Reginei atsisėdus, viršų kėdės uždarė taip, kad buvo matyti tik galva ir rankos. Tačiau ši kėdė jos visiškai nepurtė — matomai, buvo naudojama tik gąsdinimui. Atėjęs tardytojas džiaugėsi, kad ten uždarė mergaitę, o ji nusijuokė: "Manęs čia niekas nepurto. Labai patogų sėdėti, o prie gero noro galima ir pamiegoti". Kadangi suimtoji jautėsi labai gerai, ji nusprendė neleisti veltui laiko — išsiėmė rožančių ir pasakė intenciją: "Dabar pasimelsiu už jus visus". Taip susikaupusi prasiėmė visą pusvalandį. Atėjęs tardytojas bandė pertraukti maldą, paklausdamas rusiškai: "Tai ką, į Dievą tiki? O gal jau apsigalvojai?" Regina paprašė trukdyti jai melstis. Po to ją išvedė į kitą kambarį, kur laukė kitas tardytojas, taip pat kalbant rusiškai. "Jei nenori pasakyti, parašyk", — spyrė čekistas. Teresiutė, paėmusi popierių ir pieštuką, tarė: "Gerai. Pasakykite savo pavardę, o aš

(nukelta į 2 psl.)



10-tos dienos parodos dalyviai ir svečiai. I-oje eilėje iš k. Č. Janušas, L. Dovydenas, Anna Mažeika, E. Mickilaitienė, E. Grudzinskienė, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, LB apygardos pirmininkas A. Vakselis, Eugenija A. Kairys; II-oje eilėje V. Kristolaitė, V. Radzivanas, K. Miklas, E. Miklienė, E.M. Miklaitė, J. Bagdonas, Albina Ambraziejus, J. Rūtenis, M. Žukauskienė, G. Sakalauskienė, V. Sakalauskas, Mary Danyla, M. Paškevičius, B. Kidolienė, V. Dobužinskis, Vl. Vijeikis, J. Šukys, P. Jurkus. Nuotr. L. Tamošaitis

TENGO KALBA WASHINGTONO PRIĖMIME

Baltųjų Rūmų kvietimu JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos atstovas Washingtono Algimantas Gureckas su žmona sausio 30 dalyvavo priėmimo Kinijos liaudies respublikos vicepremierui Teng Hsiao-ping. Priėmimas vyko naujajame, rytiniame, Tautinės meno galerijos pastate, kurį suprojektavo žymus architektas Amerikos kinas I. M. Pei. Jis pats su žmona pri-

ėmė taip pat dalyvavo. Priėmimą suruošė šešios Amerikos politikos, mokslo ir meno organizacijos, palaikančios ryšius su raudonąja Kinija.

Vicepremieras Teng savo kalboj aštriai kritikavo sovietų imperializmą, ekspansionizmą ir hegemonijos siekimą. Jis įspėjo, kad dėl neapvaldyto sovietų veržlumo pasauliui gresia naujas karas: "Europa taip pat yra karo grėsmės šešėly. Visai aišku, kad tie, kurie siekia hegemonijos, ekspansijos yra pagrindinė priežastis suirutės visose pasaulio dalyse. Hegemonistų atkaklus vykdymas savo pasaulio dominavimo globalinės strategijos didina naujo karo pavojų. Visų nepriklausomybė ir taiką branginančių tautų ir kraštų svarbiausias uždavinys yra kovoti su hegemonizmu."

Toliau Teng pabrėžė, kad "Kinija, kuri yra trečiojo pasaulio dalis, visada palaikys kraštus ir tautas, kurios kenčia priepauidą ir agresiją, ir priešinsis hegemonistų agresijai ir pavergimui".

Baigdamas Teng ragino realiai žvelgti į sovietų grėsmę pasaulio taikai: "Tiesa, mes

nuolat kalbam apie karo pavojų — ne todėl, kad mum tai patinka, bet kad šis pavojus yra faktas ir jį kaip tik sudaro karo kurstytojai, kurie kasdien skleidžia taikos ir detentės iliuzijas. Mes manom, kad yra būtina žvelgti į šią kietą realybę, užuot save raminus, kaip kad tas strutis, kur kiša galvą į smėlį. Malonu pastebėti, jog JAV-ėse vis didesnis skaičius įžvalgių asmenų pradeda šį pavojų suprasti. Ant-rasis pasaulinis karas kilo skambant chorui taikos šauksmam. Šią tragišką pamoką mūsų kartos žmonės turėtų dar gerai atsiminti."

Po vicepremierio kalbos A. Gureckas turėjo progą susipažinti ir pasikalbėti su Pekingo ryšio įstaigos Washingtono patarėju Tsao Kuei-sheng. Jis žinojo sovietų okupuotos Lietuvos padėtį ir aštriai pasisakė prieš rusų įvestą priepauidą Lietuvai.

Kitą dieną LB atstovas nuvyko į Pekingo ryšio įstaigą, kur informavo apie dabartinę padėtį pavergtoj Lietuvoje, kiek ji čia, išvievioji, yra žinoma.

g. (LB Inf.)

BENDRUOMENINĖ KRONIKA

Rimas Česonis, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas, yra pakviestas kalbėti vasario 18 Paterson, N.J., įvykstančiam Nepriklausomybės šventės minėjime. Jis aktyviai reiškiasi lietuvių demokratų veikloje ir yra užmezgęs artimas pažintis su įtakingais prez. J. Carterio administracijos pareigūnais. Jo taip pat kelerius metus vadovau-ta JAV LB paskelbtam lietuvių spaudos parėmimo vajui.

JAV visuomeninių reikalų tarybai paprašius, JAV senatoriai R. Schweiker (resp.-Penna.) ir C. Pell (dem.-R.I.) ir atstovų rūmų nariai kongr. R. Doman (resp.-Calif.) ir P. Simon (dem.-Ill.) savo partijos kolegom kongrese išsiuntinėjo JAV LB-nės naujai išleistą "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania". Leidinį siųsdami, minėti kongreso nariai prijungė prie jo lydraštį, rekomenduojantį su veikalu susipažinti ir atkreipti dėmesį į pavergtoj Lietuvoj sovietų vykdomus žmogaus teisių paneigimus. Šis kongreso narių patarnavimas LB-nei sutaupe nemaža pašto išlaidų, o pats veikalas sulaukė didesnio dėmesio kongreso narių tarpe.

JAV LB Bostono apygardos suvažiavime, įvykusiame sausio 28 Worcesteri, naujuoju apygardos pirmininku išrinktas Juozas Kapočius. Taip pat į valdybą išrinkti inž. Apolinaras Treinys ir jaunosios kartos atstovė Daiva Izbeckaitė. Reikalui esant, palikta teisė į apygardos valdybą ko-optuoti daugiau narių. Malonu matyti spaudos darbuotoją J. Kapočių, sėkmingai užbaigusį lietuviškosios ir angliskosios encyklopedijos leidimą, vėl prisimant atsakingas pareigas LB-nė. Praeity buvęs LB tarybos pirmininku, apygardos pirmininko pareigas jis perima iš Petro Viščinio, vadovaujančio sėkmingom Laisvės Varpo radijo programom Brocktone.

Philadelphijos apylinkėse gyveną solistė Genė ir Romas Ugianskiai, Kęstutis Pliuskonis ir Charles Zerr talkino JAV LB visuomeninių reikalų tarybai techniškai paruošiant tris anglų kalba radijo programas Vasario 16-osios sukakčiai paminėti. Magnetofoninėse juostelėse įrašytas radijo programos (dvi po 15 min. ir vieną 28 min.) galima užsisakyti kreipiantis į JAV LB krašto valdybą ar prašant vietovių LB apylinkių valdybų tarpininkavimo.

JAV LB krašto valdyba padovanavo 700 egz. LB leidinio "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania" šiom mūsų institucijom: Lietuvos atstovybei Washingtono (200

egz.), New Yorko, Chicagos ir Los Angeles konsulatam (po 100 egz.), Batunui (100 egz.) ir Kunigų Vieniųbei (100 egz. per kun. K. Pugevičių). JAV LB krašto valdybai atsiųstame laiške gen. konsulas A. Simutis rašo: "Leidiny daro gerą įspūdį, pateikta daug naujos ir geros medžiagos, kurią reikėtų galimai plačiau paskleisti tarp angliskai skaitančių. Dr. Remeikiui ir Bendruomenei priklauso padėka už šio leidinio paruošimą ir išleidimą."

Joną Talandį, Chicagos apylinkėse gyvenantį statybininką, JAV LB krašto valdyba pakvietė vadovauti VI-osios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės rengimo komitetui. Jis kvietimą priėmė ir jau rengiasi pirmajam posėdžiui su Tautinių Šokių Instituto, Tautinių Šokių Festivalių korporacijos ir LB atstovais. J. Talandis yra Amerikos lietuvių respublikonų centro komiteto pirmininkas ir Altos valdybos narys, visuomeniniame gyvenime pasižymėjęs darbštumu ir tolerancija kitai galvojančiam. Šokių šventė įvyks Chicagoy, 1980 JAV Nepriklausomybės šventės savaitgalio metu.

Dr. Tomas Remeikis ir inž. Bronius Nainys, JAV LB krašto valdybai prašant, sutiko spauidai paruošti "Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania" laidą, apimančią žmogaus teisių paneigimus 1978. Dr. Remeikio rūpesčiu buvo paruoštos septynios veikalos laidos, pradedant 1971 metais. B. Nainiui priskirtinas leidinio iniciatoriaus bei puoselėtojo titulas. Veikalą leidžia JAV LB-nė iš jai skirtų aukų laisvinimo darbo vykdymui.

Naujai kadencijai Lituanus žurnalo fondacijos direktoriute JAV LB krašto valdyba patvirtino R. Vedegį (pirm.), Aldoną Zailskaitę (sekr.), Joną K. Kučėną (izd.), Juozą Gailą, Alg. Gečį, Aleksandrą Radzių ir Ant. Dundzilą. Savo kadenciją direktoriute tęsia dr. Ant. Klimas, dr. Kęst. Girnius, dr. Tomas Remeikis ir dr. Mindaugas Vygantas.

Atstovauti LB-nei Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc. direktoriute krašto valdyba naujai kadencijai patvirtino Br. Juodelį (pirm.), Sofiją Džiugienę (vice-pirm.), Ant. Rauchą (sekr.), Dalią Dundzilię (izd.), Modestą Jakaitį (krašto valdybos vice-pirm.) ir Joną Talandį (VI tautinių šokių šventės rengimo komiteto pirm.). Likusius keturis atstovus į direktoriatą skiria Tautinių Šokių Institutas. TSI atstovais yra Instituto pirm. Galina Gobienė ir valdybos nariai Nijolė Pupienė, Frank Zapolis ir St. Bacevičienė.

Kaip siūlomi kandidatai
į JAV LB 9-ąją tarybą

Ištrauka iš JAV LB tarybos rinkimų taisyklių.

E. Kandidatai į LB tarybą

24. Kandidatų į LB tarybą gali būti kiekvienas ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus JAV LB apylinkėje registruotas lietuvis.

25. Kandidatų ar kandidatų į LB tarybą apygardos rinkimų komisijai gali siūlyti ne mažiau kaip 10 tos LB apygardos ribose registruotų lietuvių.

26. Kandidatai į LB tarybą siūlomi raštu. Siūlytojų pasirašytame kandidatų rašte pažymima, kad tai kandidatų į JAV LB tarybą siūlomasis raštas, įrašoma kiekvieno kandidato vardas, pavardė, amžius ar gimimo data ir kurioje LB apylinkėje kandidatas įregistruotas. Taip pat nurodomi siūlytojų vardai, pavardės, parašai, adresai, kuriose LB apylinkėse siūlytojai įregistruoti ir kuris jų yra siūlomojo rašto įgaliojimas, ir kurį, esant reikalui, rinkimų komisija galėtų kreiptis. Prie siūlomojo rašto jungiami kandidatų pasirašyti sutikimai kandidatuoti į LB tarybą ir jų adresai.

27. Tas pats asmuo gali kandidatuoti tik savo gyvenamoje LB rinkimų apygardoje.

28. Sutikęs kandidatuoti, rinkimų komisijos narys iš rinkimų komisijos pasitraukia.

29. Paaikėjus kandidatų sąrašą trūkumams pašalinti LB apygardos rinkimų komisija sąrašą grąžina sąrašo įgaliojiniui ne vėliau kaip per tris dienas nuo jo gavimo. Trūkumai turi būti pašalinti per penkias dienas nuo sąrašo grąžinimo.

Vyr. rinkimų komisija remdamosi rinkimų taisyklių 11a str. kandidatų į tarybą siūlymo terminą nustatė ne vėliau 1979 kovo 1. Paštu pateikiami siūlymai ribojami tos pat dienos pašto antspaudo data.

JAV LB 9-SIOS TARYBOS
VYRIAUSIOJI RINKIMŲ
KOMISIJA

— Atstovų Rūmuose Washingtono Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas šiemet įvyks vasario 14. Tuo rūpinasi kongresmanas Frank Annunzio. JAV senate toks minėjimas įvyks vasario 21. Juo rūpinasi senatorius Charles Percy.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Viena stipriausių pavergtos Lietuvos lyrikų yra Janina Degutytė, 1978 sulaukusi 50 metų amžiaus (g. 1928). Jos pirmoji eilėraščių knyga „Ugnies lašai“ buvo išleista 1959. Iš viso iki 1978 išleista jos 8 eilėraščių rinkiniai suaugusiųjų tematika ir taip pat 8 rinkiniai vaikams. 1978 Vagos leidykla Vilniuje išleido J. Degutytės poezijos rinktinę „Tylos valandos“ (352 psl., 14,000 etz.). Prieš dešimt metų buvo išleista rinktinė „Mėlynos deltas“. Po jos išleisti dar du brandžios lyrikos rinkiniai — „Šviečia sniegas“ (1970) ir „Prieblandų sodai“ (1974). Naujojoje rinktinėje sutelkti geriausi poetės eilėraščiai iš visų ankstesnių rinkinių. J. Degutytė yra viena iš negausių dabartinės Lietuvos poetų, sugebančių vengti reikalaujamos vadinamosios pilietinės lyrikos — eiliuotos publicistikos, garbinančios komunizmą ir jo vadus. Visuose ankstesniuose rinkiniuose tebuvo tik vienas kitas ideologinis eilėraštis — būtina duoklė, kad rinkinys būtų išleistas. „Tylos valandos“ yra visai švari rinktinė, teiktina nagrinėti išieivijos lietuviškoje mokykloje. Poetė Lietuva mažutė tik pasaulio gaublyje, o „mūsų meilė“ — tu didžiulė... nesudeginama, brangiausia pasaka, saulės kraštas“. J. Degutytės poezija pilna šviesos ir tikėjimo, kad gėris įveiks blogį, kad prašvis žvaigždėta ateitis.

Jos mintys yra žvaigždėtos, savo sielą ji pripildo saulėtekiais ir sula, ji jaučia žemės jėgą, jos gyvybę, jaučia, kaip plaka žolės širdis, ji netiki mirtimi, žada pasilikti žemėje bent medžiu, net vienatvės vėjas jai nutupia ant peties mažų vyturėlių. J. Degutytė yra saulės, šviesos žemės, Lietuvos laukų, melynų dangaus, šviesių debesėlių poetė, laisvai valdanti lietuvišką žodį. Jos posmuose šviečia saulė ir sniegas, skamba fleita, bažnyčių varpai, skamba upelių čiurlinimas, savosios žemės balsas iš praeities miglų ir iš dabarties vėskelio. J. Degutytės poezijoje jauku ir šilta.

— Spauodoje vilniškė Elta paskelbė Lietuvos komunistų partijos ir ministrų tarybos nutarimą, kuriuo Klaipėdos viešajai bibliotekai suteikiamas Ievos Simonaitytės vardas. Taip pat mirusios rašytojos vardu bus pavadinta viena naujųjų Klaipėdos gatvių. Priekulėje rašytojos namelyje bus įrengta nuolatinė jos gyvenimo ir kūrybos paroda. Vilniaus miesto vykdomasis komitetas įpareigojęs ant I. Simonaitytės kapo pastatyti antkapį ir paminklą.

— Sausio 15 Vilniaus valstybinėje bibliotekoje buvo iškilmingai paminėta mirusio poeto Teofilio Tilvyčio 75-erių metų gimimo sukaktis. Buvo parodytas poeto gyvenimą vaizduojantis filmas. Kalbėjo kritikai P.

Bražėnas ir V. Areška, prisiminimus pasakojo J. Baltušis ir J. Bulota. T. Tilvyčio kūrybos paskaitė aktorius V. Kybartas. Koncertinėje dalyje grojo smuikininkas G. Dalinkevičius, pianinu skambino R. Bekionis. Bibliotekoje veikė T. Tilvyčio kūrybos paroda. Sukakties proga Utenos gimnazija pavadinta T. Tilvyčio vardo vidurine mokykla, Tauragnuose įsteigtas jo atminimo muziejus, kuriame suteikta daug daiktų iš Tilvyčio gimtinių Gaidžių. Netkolchozas, į kurį įjungtas Gaidžių kaimas, pavadintas T. Tilvyčio vardu. Gaidžiuose, buvusios Tilvyčių sodybos vietoje, padėtas paminklinis akmuo. Savo talkininkus okupacinė valdžia didžiai gerbia.

— Lietuvoje ir buvęs „tarybinis prezidentas“ Justas Paleckis laikomas poetu. Yra Rašytojų sąjungos narys, dalyvauja literatūrinėse diskusijose, rašo menkos vertės publicistinių eilėraščių. Jo 80-ties metų amžiaus sukaktis sausio 23 buvo iškilmingai paminėta Vilniaus valstybinėje bibliotekoje sukaktuviu vakaru. Kalbėjo J. Baltušis, K. Koršakas, A. Maldonis, R. Trimonis, J. Paleckio eilėraščius skaitė aktorės M. Kudarauskaitė, U. Nasvytė ir G. Urbonaitė, dainavo G. Kaukaitis ir M. Aleškevičiūtė, akomponavo K. Kaveckas.

— Spauodoje minima dailininkų Antano Kučo 70 metų amžiaus sukaktis (g. 1909 sausio 24) ir Leokadijos Žygelenės 75-erių metų amžiaus sukaktis (g. 1904 sausio 24).

— Sausio 13-14 Taline vyko estradinės dainos konkursas, kuriame dalyvavo ir Lietuva. Antarą vietą laimėjo ir gavo Estijos kultūros ministerijos pinigine dovaną kompozitorius V. Ganelinas už dainą „Prašė“ (žodžiai R. Girkontaitės). Dainavo sol. V. Malinauskas, vertinimo komisijoje buvo muzikologas L. Šaltinis.

— Sausio 13 Vilniuje mirė Vagos leidyklos redaktorė Anasztazija Kašinskaitė. Buvo gimusi 1926 Likiškių k., Alytaus apskr. Vilniaus universitete studijavo graikų ir lotynų kalbas, taip pat

išmoko prancūzų ir vokiečių kalbas. Į literatūros istoriją ji patenka gausiais vertimais iš graikų, lotynų ir prancūzų kalbų (Talcitas, Platonas, Herodotas, A. France, J. Verne ir kt.).

— Lietuvos nusipelnusio artisto garbės vardas suteiktas rusui Artiomui Inozemceviui — Lietuvos rusų teatro aktoriui — už nuopelnus lietuvių tarybiniam teatro menui ir už aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime. Iš kur atsirado tie nuopelnai lietuvių teatrui?

— Į Sovietų aukščiausios tarybos deputatų kandidatus kartu su keliais ne Lietuvos rusais paskirtas Lietuvai atstovauti ir Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas poetas Alfonsas Maldonis.

Nusipelnusio kultūros veikėjo vardas suteiktas propagandinių publicistinių eilėraščių autoriui Linui Valbasui. L. Valbas gimęs 1909 Kupiškio apylinkėje, ilgesnį laiką gyveno Brazilijoje, veikė komunistinėse organizacijose, 1956 grįžo į Lietuvą. Čia išleistas jo poezijos rinkinys „Leiskit į tėvynę“ ir atsiminimų knyga „Pusė amžiaus tropikuose“.

— Vilniaus senamiestyje baigti statyti pašto rūmai, tenykščių terminu — „ryšių kompleksas“. Rūmuose įsikursianti Ryšių ministerija, telefono, telegrafo ir pašto įstaigos.

— Šioje skiltyje jau esame rašę, kad visas Lietuvos pajūris nuo Šventosios iki Klaipėdos projektuojamas paversti kurortiniu miestu. Pirmosios platus masto statybos jau pradėtos Vanagupės kaimelyje, netoli į šiaurę nuo Palangos. Spauodoje rašoma, kad užbaigtas statyti kolchozininkų poilsiui skirtas pastatas Linas, galys sutalpinti net 900 poilsiautojų. Šalia Lino bus statomi Baltijos jūreivių poilsio namai (juk reikia rusiško elemento ir naujojoje vasarvietėje!). Rašoma, kad į senąją Palangą vasaromis suvažiuoja 150 tūkstančių vasarotojų iš „placiosios tėvynės“. Į suprojektuotas 6 naujas vasarvietes suvažiuos dar daugiau.

Pr. N.

Lietuvės moterys už žmogaus teises

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos žmogaus teisių komitetas buvo įsteigtas Federacijos klubų suvažiavime 1978 spalio 7-8. Šiuo metu komitetą sudaro Philadelphia klubo narės S. Jurskytė, R. Mironienė, V. Bendžiūtė, D. Muraškaitė, R. Raubertaitė, G. Kreivėnaitė, dr. O. Valašinaitė-Levin ir D. Kezienė, Federacijos valdybos narė.

Š. m. sausio 21 komitetas susirinko savo posėdžio Philadelphiaj. Dalyvavo beveik visos Philadelphia klubo narės ir iš New Yorko atvykusios Federacijos vaodybos narės — pirmininkė M. Samatienė, vicepirmininkė M. Noreikienė, sekretorė G. Treimanienė, narė visuomeniniam reikalui M. Klivėčienė, N.Y. klubo pirmininkė E. Dono-

hue ir Federacijos garbės pirmininkė I. Banaitienė.

Susirinkimo tikslas buvo aptarti ir nustatyti komiteto ateities veiklos gaires. Federacijos pirmininkė M. Samatienė kalbėjo apie šio komiteto svarbą, drauge labai įvertindama Philadelphia klubo įsipareigojimą sudaryti komiteto branduolį Philadelphiaj.

Komiteto ateities pagrindiniai uždaviniai yra numatyti tokie:

Įtraukti visus Federacijos klubus į lietuvių sąžinės kalinių ir kovotojų už žmogaus teises globos ir pagalbos darbą, kaip, pvz., išvystant platų laiškų rašymą ir medžiagos rinkimą; kiek galima plačiau informuoti pasaulio viešąją opiniją, JAV kongreso narius ir visuomenę, spaudą, televizijos ir radijo komentatorius apie Lietuvos kovą už žmogaus teises, prašant, kad būtų daromi visi galimi žygiai sąžinės kaliniam išlaisvinti ar bent jų padėčiai palengvinti; kiek įmanoma, veikti amerikiečių ir tarptautines organizacijas, atskleidžiant žmogaus teisių pažeidimų okupuotoj Lietuvoj.

Susirinkime dalyvavo apie 40 narių ir viešnių. Rūpimi klausimais buvo su įdomumu išklausti ir gyvai išdiskutuoti, nustatytos gairės ateities veiklai. Paliestas lėšų klausimas. Pasiūlyta, kad kai kurie klubai jau yra pasizadėję suruošti parengimus, kurių pilnas bus skiriamas lietuvių sąžinės kalinių gelbėjimo reikalui ir kovai už žmogaus teises Lietuvoj. Susirinkimas praėjo darbingoj ir entuziazmo kupinaj nuotaikoj.

Po susirinkimo Philadelphia klubas maloniai priėmė ir pavaišino susirinkusias nares ir viešnius.

LMK Federacijos Informacija

DOVANA — IRENOS VELONSKIENĖS SIUNTINIŲ ĮSTAIGA. Greitas išsiuntimas, prekių pasirinkimas žemomis kainomis. Negalint atvykti, sudaromi pageldajamų daiktų siuntiniai pagal užsakymus. SUDASOMI GIMINIŲ IŠKVIETIMO IŠ LIETUVOS DOKUMENTAI. Persiunčiamas iš Lietuvos atvykusių svečių asmeninis bagažas. Darbo valandos: trečiad. ir penktad. nuo 12 iki 6 val. Šeštad. nuo 10 val. iki 4 val. Kitomis dienomis — susitarus. Tel. 296-5250. Namų tel. 268-1594. 80-14 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas, 357 Larkfield Rd., E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 368-3733, namų vakarais (516) 757-4296. Antrad. 2-8 val. vak., šeštad. 9:30-12:30 val. Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-2811.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Elizabeth office: 216 Palmer St. (Bet. 2nd and 3rd Aves), telef. 353-2999. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

GARSZVOS LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGOS — ŠERMININĖS: Haven Hill Funeral Home, Inc., 104-38 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; ir Garszva Funeral Home, 231 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. 11211. Modernios, erdvios ir vėsinamos koplyčios. Jau trečia Garszvos šeimos generacija yra New York State laidotuvių direktoriai ir balzamuotojai. Tel. 846-1970. Pageidaujant parūpinamos šermininės bet kurio miesto daly.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maitas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

SPARTA—Rašomos mašinėlės jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos—pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

Lietuviška REAL ESTATE įstaiga St. Petersburg, Floridoj ANGELĖ E. KARNIENĖ Broker-Realtor 3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Fla. 33706 Telef. (813) 360-2448, vakare (813) 345-2738 Rezidencijos-Moteliai-Sklypai Apartmentai-Kpdominiai Nuomavimas — Notary Public	
--	---

NAUJAUSIUS 1979 METŲ JAV GAMYBOS AUTOMOBILIUS galima įsigyti gamintojų kaina. Tai galimybė sutaupyti iki 750 dol. ir daugiau. Dėl informacijos skambinti: L. Juozapavičius, 424-2109, arba rašyti: 60-54 70th St., Maspeth, N.Y. 11378.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimai, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 7 v.v. 97.9 FM bangomis. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 v.v. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. dr. J.J. Stukas, 1467 Force Dr., Mount-ainside, N.J. 07092. Tel. 201 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par-dotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454-9527; vakare: 835-4149 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spau-dos kioskas.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJO- SE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.	
Fasolino MEMORIALS 66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS Phones: 326-1282 326-3150 TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — — GAUSI PARODŲ SALE	

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA ● LĖKTUVAI ● LAIVAI (CRUISES) ● TRAUKINIAI (AMTRAK) ● AUTOBUSAI ● NUOMOJAMOS MAŠINOS ● VIEŠBUČIAI ● ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS ● GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE 2129 KNAPP STREET BROOKLYN, N.Y. 11229 TEL.: (212) 769-3300
--



Publika Klaipėdos krašto sukilimo minėjime, kuris buvo sausio 13 Kultūros Židinyje. Nuotr. L. Tamošaitis

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y. 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. 148360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year — \$13.00. Single Copy 25 cents

Eina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIĄS • Prenumerata metams \$13.00 • Straipsniai ir korespondencijos redakcija taisy savo nuolaidas • Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Vasario Šešioliktoji
skatina mus kovoti

Lietuviai pasauly mini Vasario Šešioliktąją, Lietuvos valstybės atstatymo šešiasdešimt pirmąsias metines. Tai dvasinio atsinaujinimo ir susikaupimo diena. Ji primena gaivališką Lietuvos vyrų bei moterų tikėjimą ir teisę kurti nepriklausomą valstybę. Ji primena okupaciją, užgnaužusią to tikėjimo apraiškas. Ji primena sovietinio režimo represijas ir smurtą.

Tačiau Vasario Šešioliktoji yra ne liūdesio, o vilties diena. Tauta pavergtoji tėvynę įvairiausiais būdais kovoja už savo žmogiškąsias ir valstybines teises. Tai liudija masinis pogrindžio Katalikų Bažnyčios sąjūdis, neseniai susikūręs komitetas tikinčiųjų teisėm ginti, Helsinkio pasižadėjimų vykdymui stebėti grupė, plati pogrindinė spauda ir kitokia savilaida. Tokie pasaulio dėmesį atkreipę reiškiniai yra tik ledkalnio viršūnė. Jie liudija ne bejėgę, rankas nuleidusią tautą, o dviasiskai užgrūdintą, nebijančią rizikuoti bei aukotis.

Mūsų, pasaulio lietuvių, dalyvavimas šioj likiminėj kovoje yra ne tik prasmingas, bet reikalingas ir būtinas.

Šios kovos dalininkais galim būti įvairiais būdais. Vienas svarbus uždavinys yra padėti Lietuvos politiniam kaliniam. Balys Gajauskas, Viktoras Petkus, Nijolė Sadūnaitė ir šimtai kitų savo drąsiu pavyzdžiu ir kančia liudija tautos gyvastingumą ir į tautą nukreiptą dvasinį bei fizinį terorą. Šiuo metu jie yra nutildyti, o primestosios santvarkos slopinami Lietuvos žmonės neturi priemonių balsiai jiems užtarti. Tai yra mūsų, laisvę gyvenančių lietuvių uždavinys.

Pasaulio lietuviai! Lietuvos politinių kalinių išlaisvinimui

kreipkim kiekvienos dienos rūpestį, skirkim išteklis ir jėgas. Šią Vasario Šešioliktąją pasiryžkim jiems padėti. Reikškim jiems solidarumą laiškais. Kelkim jų būklę pasauliui. Skatinkim visus, lietuvius ir nelietuvius, protestuoti prieš jiems daromas skriaudas.

Prisimindami septyni šimtai dvidešimt šeštuosius metus nuo Lietuvos karaliaus Mindaugo vainikavimo ir šešiasdešimt pirmuosius metus nuo Lietuvos valstybės atstatymo, turim didžiutis garbinga tautos praeitį. Turim drauge su Lietuvos žmonėmis tikėti tautos laisvės rytojumi. Bet didžiutis ir tikėti nepakanka, kai mūsų broliai ir seserys prašo ir laukia pagalbos.

Pasididžiavimas tautos praeitimi ir tikėjimas jos nepriklausoma bei laisva ateitimi tebūna mum stiprybės šaltiniai dirbti Lietuvos gerovei.

Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės Valdyba

— Kun. dr. Tomas Žiūraitis, OP, sukalbės invokaciją JAV atstovų miniose vasario 14, kai bus minimas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimas.

— Lietuvių Muzikologijos archyvo vadovybė atkreipia pianistų, kuriems teks akomponuoti minėjimų proga visuomenei giedant Lietuvos himną, nevartoti aukštesnio garso kaip "d", tai būtų "F" tonacijos su vienu bemoliu.

— Chicago meno tarybos globojamas Vasario 16-osios proga lietuvių dailininkų paroda R. J. Daley centre ruošia Balzeko Lietuvių kultūros muziejus. Paroda vyks vasario 12-23.

Kelias iki Vasario 16, iki Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, buvo itin sunkus. Pirmasis pasaulinis karas ėjo visu smarkumu. Jau trečius metus kariavo, bet taikos nesimatė. Visur dundėjo karo pabūklai ir drebinio imperijas, drauge budino ir tų imperijų pavergtas tautas, žadino viltį išlaisvinti. Lietuvių tauta buvo tarp vokiečių ir rusų interesų, tai išlaisvinti galėjo, kai tos abi tautos labiausiai nusilpnės.

Okupuojama vokiečiai

1915 rudenį vokiečiai okupavo beveik visą etnografinę Lietuvą. Lietuvių inteligentų dauguma pasitraukė į Rusijos gilumą. Vilniuje liko tik nedidelis būrelis. Tie inteligentai pirmiausia ėmė rūpintis tais, kurie buvo nukentėję nuo karo. Tokia jų veikla buvo jiems leista, bet neleido paliesti politinės srities.

Nori prisijungti Lietuvą

Vokiečiams iš seno patiko Lietuva ir Pabaltijo kraštai. Naudingai žemės ūkio kraštai, patogų jungti į Vokietiją.

Tada ėmė domėtis lietuvių klausimu, norėdami juos prijungti prie Vokietijos. Jie norėjo iš lietuvių inteligentų susidaryti sau palankią "Pasiūlymą Tarybą". Bet iš lietuvių nie-

KAIP LIETUVOS TARYBA PASKELBĖ LIETUVĄ NEPRIKLAUSOMĄ
Vokiečių pastangos prisijungti Lietuvą

kas nesutiko būti tokių tarybos nariu ir reikalavo rinkimų.

Tautinė sąmonė jau buvo tokia stipri, kad visų siekimas buvo — savo laisva valstybė. 1916 balandžio 9 slapta išsiuntinėjame atsišaukime ir sakoma, kad tik laisvėje galėsime tvarkytis kaip ir kitos pasaulio tautos ir turėti savo gražią ateitį.

Vilniaus konferencija

Lietuviai vis klibino, kad leistų jiems sušaukti lietuvių konferenciją. Po ilgų pastangų vokiečiai sutiko. Tokia konferencija ir buvo sušaukta 1917 rugsėjo 18-24 Vilniuje. Į konferenciją atvyko 33 apskrinių 214 atstovų. Jie ir išrinko 20 asmenų Lietuvos Tarybą.

Taryba pasijuto kaip paties krašto įgaliota atstovybė ir galinti ginti jos reikalus.

Vokiečių spaudimas

Vokiečiai tikėjo, kad jie susidors su Taryba, kad pamažu ją padarys savo įrankiu. Juk krašte veikė stipri vokiečių ka-

rinė valdžia. Tai valdžiai instrukcijas siuntė centrinės įstaigos. Instrukcijos siekė vieno ir to paties — pamažu pajungti Lietuvą ir ją kolonizuoti. Instrukcijos buvo maskuotos, kad nesukeltų kokio sąmyšio. Vokiečiai vis spaudė Tarybą, kad paklustų jų interesams, o Taryba vis norėjo savo pasiekti. Taip Tarybai teko patirti daug vargo.

Pradžioje Taryba rašė tik skundus, reikalavo sumažinti maisto ir gyvulių rekvizicijas. Bet skundai nieko negelbėjo.

Tarybai reikėjo kaip nors surasti kokį plyšį ir išeiti į viešumą, atkreipti viso pasaulio dėmesį. Bet tokių sąlygų nebuvo. Todėl buvo logiška Tarybai palaikyti santykius su Vokiečių imperija, neatstumti jų imperalistinių siekimų, nes reikėjo laimėti laiko.

Pati Vilniaus konferencija buvo leidusi Tarybai sueiti į tam tikrus santykius su Vokietija, jei tai nepakenks Lietuvos savarakiškam plėtojimuisi.

1917 lapkričio 7-8 bolševikai padarė Rusijos perversmą, ir Leninas paskelbė taiką. Vokiečiai labai norėjo, kad Pabaltijo kraštai padarytų sprendimą dėl savo ateities. Tokiu lietuvių sprendimu jie norėjo pasinaudoti taikos derybose su rusais, kad rusai nebereikštų pretenzijų į Lietuvą.

Po ilgų kovų ir įtemptų santykių su vokiečiais Taryba 1917 gruodžio 11 paskelbė, kad atstatoma nepriklausoma Lietuva su sostine Vilniumi, kad atsipalaiduojama nuo ryšių su kitomis valstybėmis, bet pasisakoma už ryšius su Vokietija. Su ja daroma "amžina sąjunga". Sąjunga bus įvykdyta bendroje kariuomenėje, muitų sistemoje ir bendroje valiutoje.

Tada ir buvo galvota, kad Lietuva bus monarchija, ir karaliumi bus vienas Vokietijos kunigaikštis, kuris pasivadins Mindaugu II.

Lietuvos Tarybos nariai gyveno iliuzijom laimėti Lietuvos pripažinimą ir tuoj pradėti krašto atstatymą. Taip neįvyko. Vokiečiai nevertino lietuvių pastangų. Kai vykdė derybas su rusais Lietuvos Brastoje, tai lietuvių net nepasikvietė. Žiūrėjo tik savo imperialistinių interesų.

Taryboje įvyko skilimas, nesutarimai. Tik 1918 metų pradžioje taryba vėl peržiūrėjo gruodžio 11 nutarimus. Vėl pamažu buvo grąžinta vienybė į Tarybą.

Paskelbiama Lietuvos
nepriklausomybė

Vienybėn sugrįžusi Taryba jau dirbo ir posėdžiavo. To darbo rezultatas ir buvo Vasario 16 aktas. Akte pasisakoma, kad atstatoma nepriklausoma Lietuva, kad Lietuva atsako nuo bet kokių ryšių su kitomis valstybėmis. Kalbama ir apie Steigiamojo Seimo sušaukimą, kuris nustatys krašto demokratinius valdymosi pagrindus.

Posėdžiui pirmininkavo dr. Jonas Basanavičius. Jis ir perskaitė nepriklausomybės aktą. Jį perskaitė 1918 vasario 16, šeštadienį, 12:30 v. Visi Tarybos nariai karštai plojo...

Vokiečių reakcija

Vokiečiai pasipiktino tokiu paskelbimu. Konfiskavo Lietuvos Aidą, kuriame buvo įdėtas tas paskelbimas. Vyriausio Rytų

(nukelta į 4 psl.)

TIK ASILAS IŠ KELIONĖS
ARKLIU NEGRĮŽTA

Kelionės įspūdžiai

ANTANAS RUBŠYS
MANHATTAN COLLEGE

19

Dievų sūnus:
Horus ir faraonas

Už 60 km nuo Kom Ombo į šiaurę yra Edfu miestas, vienos Egipto provincijos sostinė. Gyventojų tik 19,000. Kelių sankryža ir geležinkelio stotis. Kelias į rytus veda į Mersa Alam, Raudonosios jūros uostą. Kelrodis sako, kad iki jūros tik 60 km. Sukam per tiltą į vakarus, nes Edfu yra vakariniame Nilo šone. Įdomu ir naudinga pasivažgyti nuo tilto.

Nilas padeda egiptiečiams keliauti ir vežti mantą. Pati upės srovė neša šiaurėn. Be to, burės bei irklai irgi po ranka. Burės ypatingai parankios keliaujant aukščiau link. Viduržemio jūros sukurta oro srovė kaita į gudusių rankų pakinkoma stumti burėm. Nustembu. Sunku tikėti akim. Ogi vyrai, oji nus pasiraite, virvėmis laivą prieš srovę palei pakrantę traukia.

Nilo pakrantės čia labai žalios. Ir medžių su spalvingų žiedų puokštėmis pilna. Klausiu Laila,

kas tie medžiai. Tai akacijos, sako. Pats atpažįstu verkiančius gluosnius su karklais. Pervaziavus tiltą, net užmiršau, kad esu pakeleivis Egipte. Net išsižiojau... Gandras — tikras gandas panilė varlinėje! Dulkinas, kresnutis, miklus. Jis turbūt irgi dypukas. Juk vasaros metas. Turėtų Lietuvoj būti.

Horus šventovė Edfu mieste buvo pastatyta Ptolomėjų, graikų Egipto faraonų, III-II a. prieš Kristų. Garsioji Kleopatra, paskutinė ptolomietė, nusižudė padedama gyvatės. Šventovė yra viena vėliausių ir geriausiai išlikusių paminklų Egipte. Tarsi mūsų amžių statyta.

Šventasis Sakalas saugo Horus šventovės duris. Sakalas yra Horus įvaizdis. Faraonai save tapatino su dievu Horu, dievų Ozirio ir Izidės sūnumi. Pats Horus vaizduojamas žmogumi su sakalo galva. Jam būdinga rankoj laikyti gyvybės ženklą — ankš.

Viduj šventovės sienos išpuoštos milžiniškais reljefais, vaizduojančiais faraonus ir die-

vus pokalby. Faraonai ne tik dievų tarpe, bet ir patys dieviški. Oziris, žemės ir augmenijos dievas, kasmet turi mirti. Tačiau jis kasmet ir atgyną su Nilo potvyniu ir nauja sėja. Izidė yra Ozirio žmona ir sesuo, nuostabi dievė ir burtininkė. Egipto mitologijoj ji turi daugiaprasmę vietą. Būdama motina, žmona ir sesuo, Izidė tapatinama su Egipto faraonų sostu. Sostas yra motina, žmona ir sesuo faraonui. Izidės misterijų religija krikščionybei gimstant, pasiekė net Romą. Horus, Ozirio ir Izidės sūnus, kovoja su priešais. Didžiausias jų yra Seth, blogio dievas.

Tai bent diena: nuo Abū Simbel iki Edfu, nuo Rameses II (1290-1224 m. pr. Kr.) iki Ptolomėjų (30 m. pr. Kr.)! Ir saulė jau vakarop slenka. Iš Horus šventovės pilono (jį pasiekiau nugalėdamas 242 laiptus) matau Nilo slėnį ir dykumos smėlio kopas, palmių gojelių, namų link judančius žmones ir gyvulius. Akmens šventovės dievui Horus, Ozirio ir Izidės sūnui, turi spalvingą aplinką.

Mano gvidė Laila turi grįžti į Aswan. Mane iki Luxor pavėš vienas takšistas. Dar susėdam prie vandens stiklo šventovės paūksmėj. Smagu jai dėkoti nuoširdžiu bakšišu.

Luxor

Luxor miestas neturi sau lygaus Egipte. Anot egiptiečių, reikia jį pamatyti, kad galėtum

įsitikinti, jog toks miestas gali būti ant žemės. Iš tikrųjų, reta kur pasauly sutelkta tiek grožio ir aistros. Aleksandras Didysis Luxor pavadino Tebais, o prancūzai — Karnak. Taigi miestas su trim vardais.

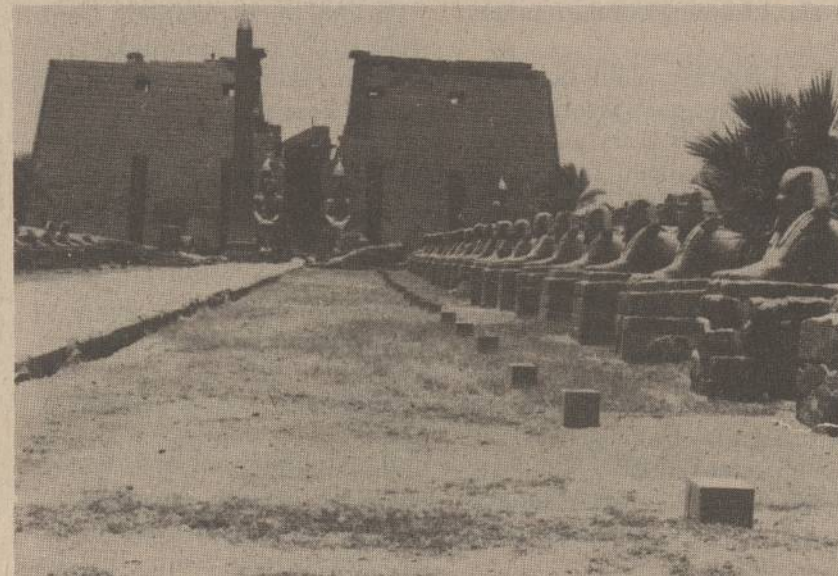
Luxor driekiasi ant rytinio Nilo kranto. Nūdien jame apie 30,000 gyventojų. Kadaise jo būta didmiesčio. Įkurtas jau XX a. prieš Kristų. Sužydėjo XVIII-XX dinastijų valdymo metu (1558-1069 m. pr. Kr.), Naujosios karalystės, arba Imperijos, laikais.

XVIII dinastija didžiūojasi net 14 faraonų! Jų tarpe Ahmosis, kuris iš Egipto išvijo hiksus (svetimtaučius valdovus), Tutmosis, kuris Imperijos ribas nu-

kėlė prie Eufrato upės (Mesopotamijoj), faraonė Hatšepsut, Akhenaton, kuris įvedė vieno dievo Aton (Saulės) garbinimą, ir jaunutis Tutankhamun, kuris šiuo metu svečiuojasi New Yorko Metropolitan muziejuje.

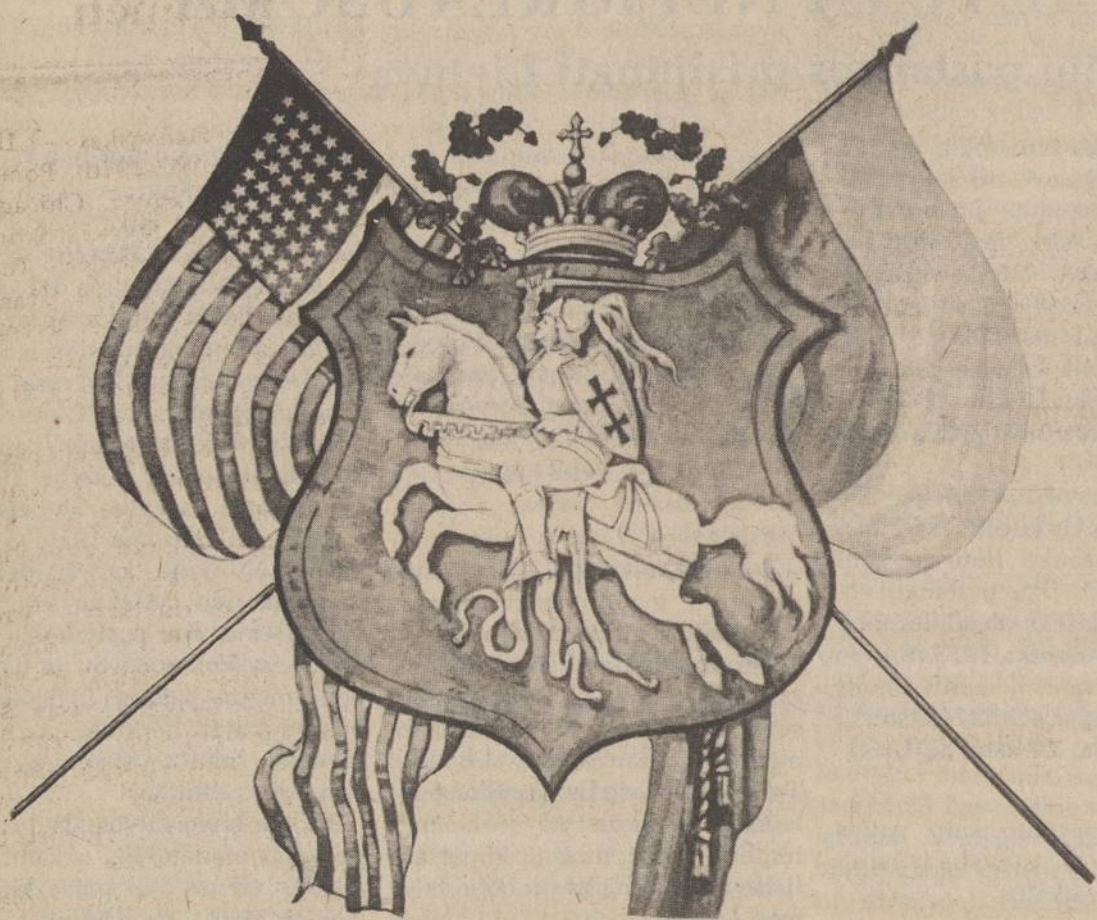
Gi XIX dinastija — Egipto istorijos viršūnė — su 8 faraonais. Jos valdymo metu įvyko svarbiausias Senojo Testamento įvykis — Išganymas: Išėjimas, arba Egzodus, iš Egipto. Šios dinastijos faraonų vardai mum jau pažįstami: Seti, Rameses II, Merneptah...

XX dinastija gausi Ramesidais: Rameses III-XI! Jos valdymo metu vargino Egiptą pilistiniai, arba Jūros tautos, mum žinomi iš Šventosios istorijos.



Luxor: šventovė Amun, Mut ir Chonsu sfinksų alėja. Nuotr. kun. A. Rudšio

(Bus daugiau)



Amerikos lietuvių sukurtas Lietuvos vytis. Padaryta tai prieš I-ą pasaulinį karą. Viršuje Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos karūna. Visa kompozicija paimta iš senųjų Lietuvos valstybės ženklų. Pats vytis yra iš barokinių laikų, kada buvo įvestas karpytas žirgo apklotas-mitukas.



E. Galvanausko ministerių kabinetas, atvedęs Lietuvą į Steigiamąjį Seimą. Iš k. stovi: ministerių kabineto reikalų vedėjas T. Petkevičius, susisiekimo ministeris V. Černeckis, krašto apsaugos ministras A. Merkis, finansų viceministeris Dobkevičius, gūdų reikalams ministeris J. Voronko; sėdi valstybės kontrolierius J. Zubrickis, teisingumo ministeris L. Noreika, ministeris pirmininkas Ernestas Galvanauskas, švietimo ministeris J. Tubelis, vidaus reikalų ministeris E. Draugelis. Iš jų visų dar gyvas yra E. Draugelis ir gyvena Brazilijoje.

KAIP LIETUVOS TARYBA PASKELBĖ LIETUVĄ NEPRIKLAUSOMA

(atkelta iš 3 psl.)

Fronto štabe Taryba buvo pavadinta įžūlia gauja—Freche Bande!

Vokiečių valdžia dar buvo stipri. Tuo metu vokiečiai permetė savo kariuomenę iš rytų į vakarų frontą prieš prancūzus ir anglus. Kovo mėnesį vokiečiai pradėjo didžiulę ofensyvą prieš aliantus. Ofensyva vos nesibaigė aliantų katastrofa. Padėtį gelbėjo Amerika, kuri jau buvo įstojusi į karą ir į Euro-ą siuntė savo kariuomenę.

Tad lietuvių žygis buvo labai drąsus — pasiskelbti nepriklausomais ir atsisakyti draugystės su Vokietija. Tai ypač ryškiai išsklė Lloydo George savo atsiminimuose:

“1918 vasario 16 d. dar daugeliui nebuvo aišku, kas pagaliau laimės karą. Tiesa, Amerika ginklavosi, mobilizavosi, siuntė pirmuosius savo transportus. Bet povandeniniai vokiečių laivai smaugė Angliją, ir divizija po divizijos riedėjo iš rytų fronto į vakarus. Šitokioje situacijoje Lietuvos Tarybos žygis buvo imponuojantis.”

Lietuva formuojasi

Taryba atlaikė vokiečių spaudimą, nes ir vokiečiai darėsi švelnesni. Jie nepasiekė vakarų fronto to, ko norėjo. 1918 lapkričio 11 jie paprašė paliaubų, karą pralaimėję.

Dabar Tarybos veikla pasidarė kur kas gyvesnė. 1918 ji išleido laikinąją konstituciją ir sudarė pirmąją laikinąją Lietuvos vyriausybę. 1919 sausio 16-23 Kaune suaukta antroji konferencija. Dalyvavo visas ministerių kabinetas, apskrįčių, savivaldybių, miestų ir parapijų atstovai, viso net 200. Išrinkti

8 nauji Tarybos nariai. Taryba pasisakė už demokratinę Lietuvos respubliką ir Steigiamąjį Seimą suaukumą. 1919 balandžio mėnesį priėmė antrąją laikinąją konstituciją ir, ja remiantis, tuometinį Tarybos pirmininką A. Smetoną išrinko Lietuvos prezidentu.

1919 liepos mėnesį pasitraukė

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS FINANSŲ APŽVALGA

Finansinė padėtis geriausiai nusako Lietuvių Bendruomenės stovį.

JAV LB Krašto Valdybos 1978 biudžetas, apimant Švietimo Tarybos, Kultūros Tarybos ir Visuomeninių Reikalų Tarybos sąmatas, yra \$46,300 didesnis už 1977 biudžetą. Tai aiškiai pasako apie Lietuvių Bendruomenės augimą; tai reiškia, jog Lietuvių Bendruomenė yra gerame kely.

Einant į detales, galima matyti, jog 1978 Vasario 16-osios vėjus turi gražią linkmę, nes 1977 vėjus pralenkė 1976 vėjus net \$7,800. Tai rodo mūsų visuomenės jautrumą lietuviškam reikalui ir, be abejo, didelį nuopelną apygardų, apylinkių vadovybių ir įgaliotinių, parodančių daug ryžto, pasišventimo ir pasi-

aukijimo.

Atskirai tenka paminėti Centrinės apylinkės pirmininko Jono Urbono vadovautą Michigano vėjus komisiją, kuri su 1978 Vasario 16 vėjum sutelkė \$4,048; Kalifornijos vėjus komisija, vadovauta Antano Adomėno sutelkė \$3,168; Vidurio Vakarų apygarda—\$7,883, Connecticut ap.—\$3,980; New Jersey apyg.—\$3,096. Kitos apygardos sutelkė mažesnes sumas.

Apylinkės sutelkė: Cicero — \$1,839; Clevelando — \$1,481; Philadelphia — \$1,470; Waterburio — \$1,249; Newarko — \$1,168; Kitos apylinkės surinko mažesnes sumas. Gaila, kad dėl vietos stokos negalima visų suminėti.

Išvedus koeficientą per capi-

vokiečiai. Bet atėjo kiti priešai—bermontininkai, lenkai, bolševikai. Lietuvai, jaunai besikuriančiai valstybei, teko gintis.

Taryba veikė tik trejus metus, nuo 1917 iki 1920, kada buvo suauktas Steigiamasis Seimas.

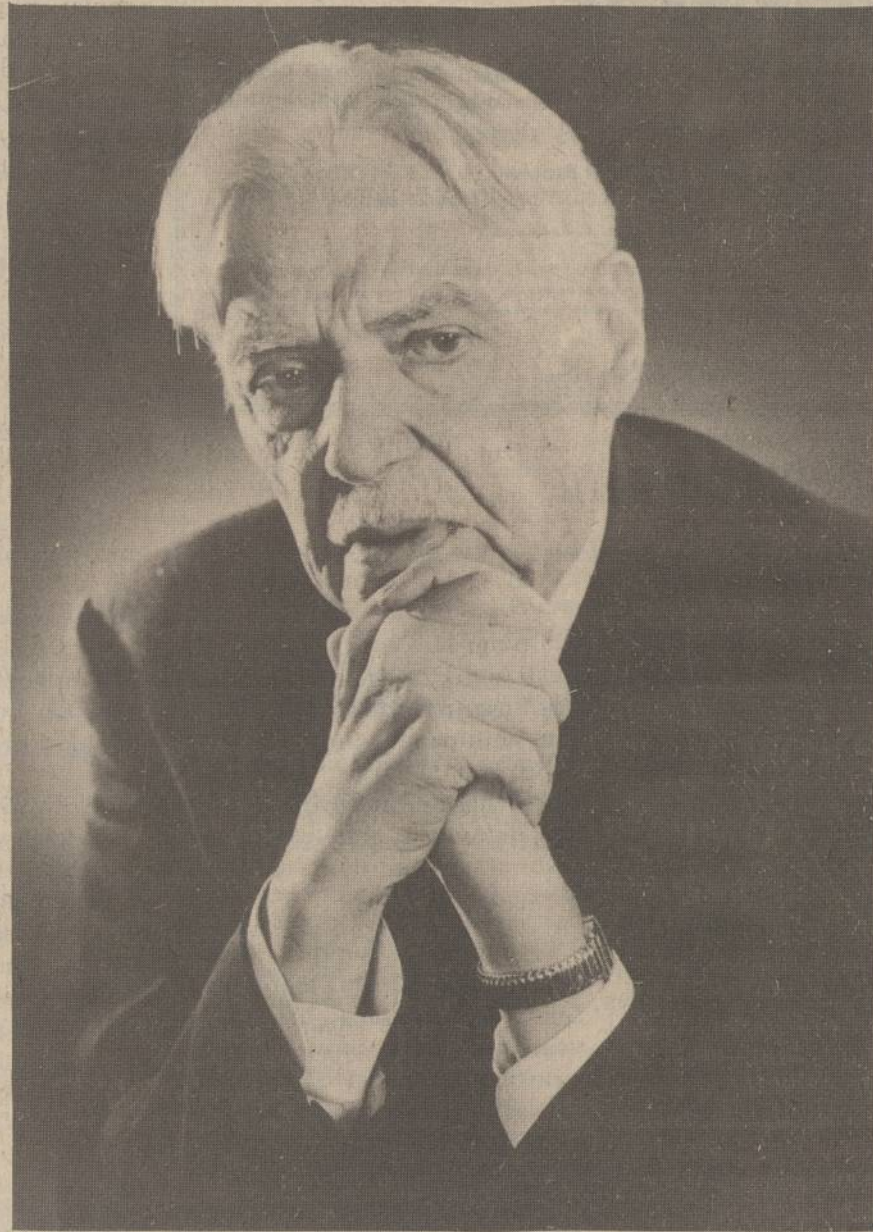
Sunkiose aplinkybėse buvo paskelbtas Vasario 16-tos aktas, jis buvo ilgų kovų, ilgo triūso dėl tautos laisvės vaisius. Aktas visus sujungė.

Tegu ir dabar signatarų dvasia ir pats Aktas suvienija visus lietuvius dirbti išvien Lietuvos labui. (A.K.)

ta, pirmos penkios apygardos pasiskirsto šiaip: Vakarų — \$9.9, Michigano — \$8.5, Pietryčių \$7.5, Connecticut — 6.4, Floridos — \$6.4.

Apylinkės pasiskirsto šiaip: Milwaukee — \$16.3, New Britain — \$12.6, Baltimore — \$12.3, Cape Code \$11.9, East St. Louis — \$10.2, New Haven — \$9.6, St. Petersburg — \$8.4, Philadelphia — \$7.6, Grand Rapids — \$7.4, Washington, D.C. — \$7.3.

Kaip matyti pagal koeficientą per capita, mažesnės apylinkės yra pralokusios didesnes apylinkes. Negalima nepaminėti 1978 Vasario 16-osios vėjui aukojusių didesnių sumom: \$1000 — A. Adomėnas, \$250 — V. B. Raucekiai, \$220 — J. Činga, \$150 — dr. P. Žemaitis, po \$100 — dr. K. G. Ambrozaitis, dr. V. Adams, A. Balbakenė, dr. N. Bražėnas, kun. V. Dabušis, S.D. Geldys, dr. V. V. Majauskas, kun.



Prof. Steponas Kairys, vienas iš Lietuvos nepriklausomybės akto signatarų, gyvenęs New Yorke ir čia miręs 1964 gruodžio 16. Buvo gimęs 1878 gruodžio 20. Buvo vienas iš Lietuvių Socialdemokratų partijos organizatorių, politikas, publicistas, inžinerijos profesorius. Visą laiką aktyviai dalyvavo Lietuvos politiniame gyvenime. Įsikūrus Vliškai, jame veikė J. Kaminsko pavarde. New Yorke dabar rengiamasi paminėti jo gimimo 100 metų ir mirimo 15 metų sukaktį. Nuotr. V. Mazelio



1920 vasario 16 Rotušės aikštėje Kaune Lietuvos kariuomenės aukštieji karininkai.

IŠ LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS GYVENIMO

L. K. Mokslo Akademijos XI suvažiavimas įvyks 1979 rugpjūčio 31 — rugsėjo 3 Chicagoje. Chicagos Akademijos židynys, vadovaujamas kun. V. Bagdavičiaus, kontaktuojamas centro valdybą, sudaro suvažiavimo programą. Suvažiavime ypač bus atkreiptas dėmesys į 400 metų sukaktį nuo Vilniaus universiteto įkūrimo, 400 metų sukaktį nuo mokslininko kalbininko Konstantino Širvydo gimimo ir 75 metų sukaktį nuo spaudos atgavimo.

Alkos muziejaus statyba pa-

darė gražią pažangą: iškasti ir išmūryti pamatai, suręstos sienos, uždengtas stogas ir įdėti langai bei durys. Tai nuopelnas Putnamo Akademijos židinio narių: prel. dr. V. Balčiūno, dr. A. Matuko, dr. A. Stanikaičio, dr. J. Kriaučiūno, J. Vembrės, kurie idėjo daug darbo ir rūpesčio, kad užsimota statyba būtų vykdoma. Vėjus nedavė lauktų rezultatų. Pinigų kasoj nėra, o už statybą tuoj reikia sumokėti 18,000 dol. Aukos siųstinos adresu: ALKA, P.O. Box 608, Putnam, Conn. 06260.

S. Morkūnas, A. Paulauskas, dr. B. Petrulis, J. Puodžiūnas, dr. R. Šomkaitė, J. Simons, V. Vaitkevičius, dr. P. Vileišis, A. Žurienė, J. Krukonio palikimas, šeima iš Putnamo. Gaila, kad dėl vietos stokos negalima suminėti aukojusių mažesnes sumas.

Tenka pastebėti, jog 1977 vėjus jaunimo žygiui už žmogaus teises Washingtono, o taip pat 1978 vėjus PLD Toronte labai atsiliepė į Bendruomenės tų metų rugsėjo mėn. vėjus, kurie davė žymiai mažiau nei tikėtasi.

Planai ir uždaviniai yra dideli. Šiais metais Krašto Valdyba turi skirti Švietimo Tarybai 3000 dol., Kultūros Tarybai — 3000, organizacinei veiklai — 2000, Jaunimo Sąjungai — 1000, Taut. Šokių Institutui—1000, mokslo ir kūrybos simpoziumui — 4000,

Bridges žiniaraščiui — 4 000, leidiniui “Violations” — 6500 Lietuvos istorijos dokumentacijai — 12,000, leidiniui “Liet. kult. genocidas” — 2000, “Dis-sent in Lithuania” — 6500, LB Informacijos Tarnybai — 1500, studijai žydų — lietuvių klausimu — 1 000, Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi — 6 500, lietuviško paveldėjimo puoselėjimui — 5500 dol.

Tai tik stambesnės išlaidos, neapsisotijant prie mažesnių pozicijų. Mūsų visuomenės jautrumu ir pareigingumu niekada netenka apsiginti. JAV LB Krašto Valdyba tvirtai tiki, jog šių metų Vasario 16-osios vėjus, pagal laisvo apsisprendimo principą, leis tuos didelius uždavinius įvykdyti.

F. Andriūnas

Gruodžio žurnalus sausyje perskaičius

ALFONSAS NAKAS

Beveik visi mūsų žurnalai vėluoja. Priežasčių tokia nenormalybei keletas: bendradarbiai rašo tik laisvalaikiu ir už aciu, redaktoriai redaguoja irgi nuo duoną pelnančio darbo atspėjamu laiku, lėšų stiglius popierius, spaustuvėm bei ekspedicijai. Ak, ekspedicijai! Jokio periodinio leidinio neišgalint siųsti pirma klase, trečios ar ketvirtos klasės siuntos paštuose, turbūt tyčia, išlaikomos po kelias savaites. Užtat, kai šiuos žodžius rašau, vasario 4, dar tesu gavęs 1979 metų sausio tik EGLUTĘ ir LAISKUS LIETUVIAMS. Tebelaukiu pereito gruodžio AIDŲ.

Sausio mėnesį susirinko trys leidiniai, paženklinę 1978 gruodžio data. Visus tris ištais perskaičiau. Visi trys verti pastabų, kurios, viliuosi, gal sukels bent dalies skaitytojų smalsumą. O apžvalgėlių eilę man nustatė paštas: pirmiau atneštas, pirmiau perskaitytas, čia pirmiau ir aptariamas.

MŪSŲ SPARNAI

Lietuvių evangelikų reformaty žurnalas, įsteigtas bene Vokietijoje (bet nebesu tikras) 1951 metais. Čia Nr. 45. Redaguojamas Jokūbo Kregždės ir redakcinės komisijos. Administratorius — Jonas Palšis (5718 So. Richmond St., Chicago, Ill. 60629). Siuntinėjamas už auką.

Pustuzinį metų MŪSŲ SPARNUS gaudamas, negaliu atsistebėti pusmetraščio punktualumu: vis vienas numeris ake liepos vidurį, o kitas — sausio vidurį (be abejo, po trejetą savaitę gulėję paštų sandėliuose). Puslapių skaičius svyruoja tarp 96 ir šimto keliolikos (šio numerio 96 puslapiai). Spausdinamas ofseru, labai švariai, su korektūros klaidų minimumu. Kiekviena numeris, ir šiame, daug gerų, ryškių nuotraukų. Ypač žavingai atrodo (Jokūbo) Dagio skulptūros fotografijos.

Religinį akcentą žurnalui duoda vietoj vedamojo spausdinamasis kurio evangelikų reformaty kunigo (šiame numery teologo Eugenijaus Gerulio) pamokslas. Kruopščiai aprašinėjami Lietuvių Evangelikų Reformaty Bažnyčios sinodai. Šiame numery XXXI sinodo išievojio tema randam kun. P. Dilio. M. Tamulėno ir J. Kregždės rašinius. Visada su pagarba, meile, nostalgija aprašomi ir dažnai labai vertingomis nuotraukomis prisimenami evangelikų reformaty centrai: Biržai (šiame numery apie juos rašo M. Tamulėnas, Aleksandra Vaisiūnienė ir kiti), Radviliskis. Papildys, Kėdainiai. Kiekvienam numery teikiama vietos lietuviams liuteronam (ši kartą rašo kun. Fr. Skerys ir Petras Veršelis, abu iš Vokietijos). Visuose, ir šiame numery, spausdinama eilėraščių, dažniausiai tiksliai surimuotų ir sklandaus ritmo bent perskaičius greit pamirštamų. Dažnai išsamiomis biografijomis paminimi garbingi ev. reformatai. Ši kartą išryškina dr. Mykolo Devenio asmenybę (Viktoras Karo-

sas), ir aprašomos jo laidotuvių išklmės (J. Kregždė). Taip pat randam velionio docento Petro Nastopkos įdomią biografiją.

Kai kuriuose numeriuose būna įdomių ir vertingų straipsnių — istorinių studijų, liečiančių reformacijos kilimą, augimą ir žlugimą Lietuvoje arba kurios nors reformaty parapijos istoriją. Tokiu atveju neišvengiama antagoneizmo katalikam, jų dvysikiš- jai, ypač jėzuitam, reformacijos sužlugdytojams. Vis dėlto apie tai dažniausiai rašoma ramiai ir kultūringai. Dabartinės veiklos aprašymuose ryškios ekumenizmo pastangos.

Trumpai tariant, MŪSŲ SPARNAI yra nuosaikus religiš- kai tautinis ev. reformaty žurnalas (pusmetraštis), vertas daugelio skaitytojų, ypač katalikų, norinčių suprasti kiek kitaip tikin- čius savo brolius.

Baigiant vieną pastabą M. SPARNŲ redaktoriui. Atkakliai, visuose numeriuose, visuose rašiniuose Kanada rašoma su C, — Canada. Tai labai keista maniera, ir labai nejauku šią nesąmonę visuose linkniuose skaityti.

I LAISVĘ

Kas šį politikos žurnalą leidžia, kokia jo kryptis, koks ankstesniųjų numerių turinys, DARBININKO skaitytojams neaiškinsiu, juoba, kad jis ir spausdinamas ten, kur leidžiamas DARBININKAS—Pranciškonų spaustuvė, Brooklyne. Užteks pasakyti, kad redaktoriui kaitaliojantis, jau nebe pirmą kartą į redakciją grįžo Juozas Kojelis ir šis numeris yra jo produktas. Taigi čia bus tik keletas pastabų apie paskutinį — 1978 metų gruodžio — numerį, keistai paženklinatą 74 (111) skaičiais.

Skaitytojai, kurių nenubaidė antraštės, kurie įniko ir perskaitė, turėjo susižavėti dviem straipsniais: T(omo) Venclovos „Dabartinė Lietuvos demografinė padėtis“ ir Kęstučio K. Girniaus „Maceinos socialinė filosofija“. Sakau „jeigu nenubaidė“, nes dažnai nubaido arba straipsnio pavadinimas, arba autoriaus pavardė, arba abu kartu. Iš pavadinimų, Bronio Railos žodžiais tariant, abu straipsniai atrodė būsią „gelžbetoniniai“. Masino tik patys autoriai: garsus poetas bei disidentas ir jaunas filosofijos daktaras.

T. Venclova blaiviai apžvelgė visas Lietuvos ribų rūšis, suskaičiavo gyventojus, išdėstė taikos eventualaus sunykimo pavojus ir uždėjo optimistinį akcentą, tardamas, kad mūsų tautą sunku bus pražudyti. Gerai organizuota straipsnio medžiaga, tai šen, tai ten perpinta kokių anekdotų ar šiaip linksmu nutikimu. Skaityti ir nori, kad skaitinys tęstųsi nors ir iki žurnalo paskutinio, 80-tojo, puslapio.

K.K. Girnius po savo filosofiniu mikroskopu pasidėjo prieš 40 metų (1938-taisiais) išleistą A. Maceinos veikalą „Socialinis teisingumas“, pasirinko visokias abejones keliančias detales, jas panagrinęjo, pakritikavo, autoriui pateikė įdomių klausimų ir pasiūlė, kad jis vėl kada socialiniais klausimais pasisakytų. Ir K. K. Girniaus sakiniai sklandūs, mintys aiškios, palyginimai bei klausimai kupini humoro. Jokių „gelžbetonių“! Tokių filosofinių skaitinių reikia kiekviename žurnale ir dažniau.

Redaktorių tik pabartinas, kad abu geriausius straipsnius sudėjo vieną šalia kito, kad jų neatskyrė bent keliolikos puslapių prastesne medžiaga. Negerai ir tai, kad prie straipsnių nepasakyta, jog čia paskaitos, skaitytos 25-toje Europos Lietuvių studijų savaitėje 1978 m. vasarą (apie tai sužinom skaitydami minimos savaitės apžvalgą).

Ai, tos prieš pusmetį ar anksčiau įvykusių suvažiavimų apžvalgos! Šis I LAISVĘ numeris devynis puslapius skiria Europos Lietuvių studijų savaitės Freisinge, Vokietijoje, ir net 12

puslapių — LFB studijų savaitės Dainavoj, Michigane, Viskas seniai ir pakartotinai aprašyta laikraščiuose, tai kam gi bekarototi? Na, dar ta europinė, dargi jubiliejinė, gal ir pateisinama. bet jau dainavinė, to paties autoriaus, kuris rašė DRAUGE, su tų pačių asmenų nuotraukomis — bereikalingas popieriaus gadinimas.

Krikščioniškasis „Credo“ (Tikiu į Dievą...) ir t.t.) išreikštas 80-čia žodžių. O paskaitykite Lietuvių Fronto Bičiulių credo apšnekamą I LAISVĘ numery. Šeši puslapiai, apie porą tūkstančių žodžių! Gale redakcija paaiškina, kad metmenys buvę užmesti 1974 metais, kad „vėliau visa eilė asmenų juos kruopščiai peržiūrėjo“, kad į jų pastabas atsižvelgus dabar skelbiama. Nors niekur neminima, bet viso idealistinio rašto stilius perdėm brazaitiškas (velionio Juozo Brazaičio). Kas ir ką ten papildė — sunku pasakyti. Norit nuomonės? Ogi angelų raštas kitiem angelam, visai lietuvių-angelų tautai. Du tūkstančiai neapsakomai gražių ir neapneapsakomai tuščių žodžių. Štai ką sunku buvo prisiversti skaityti...

Grakštūs, neilgi (po pusantro puslapio) du vedamieji. Pirmame, „Reikia gyventi“, smerkiamas mūsų hedonizmas, ir pirštu nurodoma į disidentų kančias. Antrame, „Lietuvi, nepamiršk“ kartojamos veik tos pačios mintys, tik jau atremtos į LKB KRONIKĄ. Redaktorių juos kukliai deda į patį žurnalo galą. Bet kodėl du? Desertui galima siūlyti arba kompotą, arba ledus. Bet kam ir kompotą, ir ledus? Tai kai kurių amerikiečių laikraščių tvarka. Man ji, deja, nepatinka.

Ankstesniai numeriai redaktoriaus raginimas, kad skaitytojai pasisakytų dėl turinio, davė gražių vaisių: įdėta pora tuzinų lai-



Per kultūrinę popietę Clevelande dainuoja vyrų oktetas su soliste I. Grigaliūnaite. Akomponuoja oktetą vadovas muzikas R. Babickas. Nuotr. V. Bacevičiaus

kų ar jų ištraukų, ir dar paaiškinta, jog tai ne visi. Gaila, kad daugumas skaitytojų apie žurnalą pasisako perdėm teigiamai, tartum viskas ten taip idealiai būtų parašyta.

Korektūros klaidų labai nedaug. Tik neturėjo redaktorių palikti žodžių atsieikimai (pasiekimai, laimėjimai), daliniai (iš dalies), daviniai (duomenų), apsiungti (susijungti, susivienyti, susitarti, susibausti). Nebetinka rašyti ir sakiny kableliais išskirti tur būt, kad Lietuvoj kalbininkai sutarė rašyti turbūt ir be kablelių (daugumas išievojio šia patogia naujove naudojamas; deja, vienas dienraščio redaktorių mane dažnai nukoreguoja).

Viliuosi, kad mano nuoširdžias pastabas I LAISVĘ redaktorių priims be pykčio.

PASAULIO LIETUVIS

Ir formatas kaip AIDŲ, ir puslapių skaičius toks pat — 48. Daug raštų, raštelų, korespondencijų, aplinkraščių, reportažėlių, labai gerų ir vidutinių nuotraukų iš viso margo lietuviško pasaulio. Daug apie jaunimą pa-

ties jaunimo prirašyta. Įsivaizduoju, kad Pietų Amerikos kraštuose, o iš dalies ir Europoj bei Australijoje, jis yra neapsakomai svarbus ryšių bei žinių šaltinis. Tik JAV ir Kanadoj, kur savų dienraščių ir savaitraščių esam palyginti skubiai informuojami, jo svarba nebe tokia didelė.

Vienu įdomiausių skaitinių šiame (1978 m. gruodžio) numery man buvo „Mūsų Kalėdos nuo šv. Andriejaus iki Trijų Karalių“. Tai kalėdinių papročių tema Emilijos Sakadolskienės surankiota ir gražiai sumontuota medžiaga. Skaitai ir prisimeni Kalėdas Lietuvoj, savo kaime. Deja! PASAULIO LIETUVIS mane pasiekė pačiame sausio gale, po beveik penkių savaitų po Kalėdų, kai jo reikėjo lapkričio gale, kaip tik šv. Andriejaus proga. Tai pats didžiausias PASAULIO LIETUVIO pralaimėjimas, ir ateity tokių klaidų jis jokių būdu neturėtų kartoti. Gerokai prieš Kalėdas jis turėjo pasiekti ir užjūrius, ir P. Ameriką. Jokių pasiteisinimų! Čia PLB organas, ir jis neturi teisės vėluoti, o priešingai, turi būti pavyzdžiu kitiems.

NAUJA MŪSŲ ISTORIJS ISTORIJA

AURELIJA BALASAITIENĖ

Tiek iš savo asmeniškos patirties, tiek iš netolimos praities istorinių šaltinių žinom, kokios stiprios įtakos Europos emigrantams Amerikoje pereinio šimtmečio gale ir šio šimtmečio pradžioj turėjo vadinamoji tautybų „tirpymo katilų“ filosofija. Žinom, kad ypatingai Rytų Europos kraštų emigrantai, daugiausia katalikai, savo charakteriu ir tautinės kultūros bruožais skirtingi nuo tuolaikinės dominuojančios anglosaksiškos protestantiškos atmosferos, nešini savo kraštų spaudos prisiminimų našta, sunkiai pritaipo prie Naujojo Pasaulio gyvenimo. Jie desperatiškai glaudėsi vieni prie kitų, ieškodami savo tautiečių artumo moralinės paramos, sunkiai kovodami už būvį, sudarydami žemiausią, menkiausią atlyginamą socialinę klasę, bėgdami nuo paniekiančio „grinorių“ ženklų ir įsigydami sunkiai pagydomą menkavertiškumo kompleksą. Susidurdami su diskriminacija mokslo įstaigose ir tarnybose, bandydami prasiiversti „aukštyn“, jie buvo priversti keisti savo pavardes, jas panašindami į „amerikoniškas“, ir šiaip įvairiais būdais tuosdodami savo tautinę tapatybę. Tik pats kiečiausias jų branduolys išsilaikė ir, naujam emigrantų antplūdžiui po antrojo pasaulinio karo pasiekus šį kraštą, perleido parapijas, spaudą, šalpos, kultūrinės ir visuomeninės organizacijos, kad ir kai kuriais atvejais jau gerokai nustojusias savo tautinio kolorito.

Mum atvykus į Ameriką apie 1949-1950, buvo aiškiai pastebimas charakteringas čiabuvių pasididžiavimas jokios svietimos kalbos nemokėjimu, ypač savo tėvų ar senelių gimtosios kalbos.

Šio šimtmečio pradžioj didelę įtaką švietimui ir mokyklom turėjęs rašytojas pedagogas Elwood Cumberly savo raštuose pasisako: „Tie Pietų ir Rytų europiečiai visiškai skiriasi nuo ankstesniųjų Šiaurinės Europos emigrantų, neturi anglosaksiškos sąvokos apie įstatymus, teisę, valdžią, savo atvykimu nepaprastai praskiedė mūsų tautos branduolį ir griaua mūsų visuomeninį gyvenimą... Visose vietovėse šitie žmonės rodo tendenciją apsigyventi grupėmis, tęsti savo tautinį charakterį, papročius ir tradicijas... Mūsų uždavinys yra tas grupes išdraskyti (break-up), jas asimiliuoti... jų vaikuose įskiepyti anglosaksiškas teisingumo, įstatymdavystės ir... valdymo sąvokas...“

Toji citata vaizdžiai susumuoja tuolaikinių nusistatymą etninių grupių atžvilgiu.

Tiek iš savo asmeniškos patirties, tiek iš netolimos praities istorinių šaltinių žinom, kokios stiprios įtakos Europos emigrantams Amerikoje pereinio šimtmečio gale ir šio šimtmečio pradžioj turėjo vadinamoji tautybų „tirpymo katilų“ filosofija. Žinom, kad ypatingai Rytų Europos kraštų emigrantai, daugiausia katalikai, savo charakteriu ir tautinės kultūros bruožais skirtingi nuo tuolaikinės dominuojančios anglosaksiškos protestantiškos atmosferos, nešini savo kraštų spaudos prisiminimų našta, sunkiai pritaipo prie Naujojo Pasaulio gyvenimo. Jie desperatiškai glaudėsi vieni prie kitų, ieškodami savo tautiečių artumo moralinės paramos, sunkiai kovodami už būvį, sudarydami žemiausią, menkiausią atlyginamą socialinę klasę, bėgdami nuo paniekiančio „grinorių“ ženklų ir įsigydami sunkiai pagydomą menkavertiškumo kompleksą. Susidurdami su diskriminacija mokslo įstaigose ir tarnybose, bandydami prasiiversti „aukštyn“, jie buvo priversti keisti savo pavardes, jas panašindami į „amerikoniškas“, ir šiaip įvairiais būdais tuosdodami savo tautinę tapatybę. Tik pats kiečiausias jų branduolys išsilaikė ir, naujam emigrantų antplūdžiui po antrojo pasaulinio karo pasiekus šį kraštą, perleido parapijas, spaudą, šalpos, kultūrinės ir visuomeninės organizacijos, kad ir kai kuriais atvejais jau gerokai nustojusias savo tautinio kolorito.

Mum atvykus į Ameriką apie 1949-1950, buvo aiškiai pastebimas charakteringas čiabuvių pasididžiavimas jokios svietimos kalbos nemokėjimu, ypač savo tėvų ar senelių gimtosios kalbos.

Šio šimtmečio pradžioj didelę įtaką švietimui ir mokyklom turėjęs rašytojas pedagogas Elwood Cumberly savo raštuose pasisako: „Tie Pietų ir Rytų europiečiai visiškai skiriasi nuo ankstesniųjų Šiaurinės Europos emigrantų, neturi anglosaksiškos sąvokos apie įstatymus, teisę, valdžią, savo atvykimu nepaprastai praskiedė mūsų tautos branduolį ir griaua mūsų visuomeninį gyvenimą... Visose vietovėse šitie žmonės rodo tendenciją apsigyventi grupėmis, tęsti savo tautinį charakterį, papročius ir tradicijas... Mūsų uždavinys yra tas grupes išdraskyti (break-up), jas asimiliuoti... jų vaikuose įskiepyti anglosaksiškas teisingumo, įstatymdavystės ir... valdymo sąvokas...“

Toji citata vaizdžiai susumuoja tuolaikinių nusistatymą etninių grupių atžvilgiu.

Toliau cituoju ištraukas iš paties įstatymo teksto: „Sekcija 901 — Pripažįstant daugiakultūrinę mūsų tautos sudėtį ir tą faktą, kad daugiatautinė visuomenė gilesnis savojo ir savo bendrapiliečių kultūrinio paveldėjimo (heritage) supratimas gali prisidėti prie harmoningesnės, patriotiškesnės ir labiau išpaireigojusios visuomenės... šio paragrafo tikslas yra, kad... visi tautinės mokslo institucijose esą asmenys turėtų progos susipažinti su skirtingais ir vertinimais įnašais... kuriuos padarė kiekviena etninė grupė...“

1971 sausio mėnesį kongrese atstovas Schweiker pasiūlė „Etninių Studijų Centro Aktą“, kuris 1972 buvo kongreso priimtas ir, pasirašius Amerikos prezidentui, tapo įstatymu. Savo kalboj, išspausdintoj Kongreso Žiniuose (Congressional Record) 1972 birželio 14 (96-ame numery), Schweiker taip nusako etninių studijų tikslus: „...tapatybės užtikrinimas, tarpusavio supratimas ir visuomeninis bendradarbiavimas. Aš karštai tikiu, kad visi pavieniai asmenys ir grupės dirbs glaudžiai drauge, kad užtikrintų šitų etninių studijų programų užuomazgą pozityvioj ir harmoningoj atmosferoj“...

Toliau cituoju ištraukas iš paties įstatymo teksto: „Sekcija 901 — Pripažįstant daugiakultūrinę mūsų tautos sudėtį ir tą faktą, kad daugiatautinė visuomenė gilesnis savojo ir savo bendrapiliečių kultūrinio paveldėjimo (heritage) supratimas gali prisidėti prie harmoningesnės, patriotiškesnės ir labiau išpaireigojusios visuomenės... šio paragrafo tikslas yra, kad... visi tautinės mokslo institucijose esą asmenys turėtų progos susipažinti su skirtingais ir vertinimais įnašais... kuriuos padarė kiekviena etninė grupė...“

Baigdamas kalbą, Schweiker pabrėžia (ištrauka iš minėto Kongreso Žinių numerio): „Pativirtinus šį etninių grupių įstatymą, kongresas pirmą kartą oficialiai pripažįsta tautinę plotmę etniškumą, kaip pozityvią, konstruktyvią jėgą mūsų visuomenėj... „Tirpdomo katilo“ teorija, propagavusi asimiliaciją, jau yra nustojusi galios mūsų visuomenėj... Per daug modernios visuomenės žmonių yra praradusių svarbiausias tapatybės, tradicijų ir šeimos solidarumo vertybes.“

(Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

Henrikas Radauskas — EILĖ-RAŠČIAI (1965-1970). Pomirtinė poezijos knyga. Chicago—MCMLXXVIII. Spaudai paruošė ir pastabomis palydėjo Jurgis Blekaitis. Įvadą parašė Alfonsas Nyka-Niliūnas. Išleido Vytautas Saulius. Kietais viršeliais. Tiražas 350 egzempliorių. 100 psl. Kaina 6 dol.

Nuo 1935 Lietuvoj pasirodžiusio H. Radausko „Fontano“ iki pomirtinės jo poezijos knygos praėjo jau keturi dešimtmečiai. Tame laikotarpy pasirodė dar kiti jo rinkiniai: „Strėlė danguje“ (1950), „Žiemos daina“ (1955), „Žaibai ir vėjai“ (1965). Peržvelgus visas šias knygas, norėtusi pacituoti trumpą paskutiniojo rinkinio eilėraščių „Garbė Homerui“, rašytą 1970 rugpjūčio mėnesį, prieš pat autoriaus mirtį:

Atėnuose, smuklėj, kalbėjo piliečiai:
Jo žodžiai kaip marmuro statulos šviečia,
Tris tūkstančius metų negęsta gaisrai,
Homerą hegzametrų raše gerai.

Pavirtus į pelenus raudančiai Trojai,
Per tragišką jūrą nuskrido herojai,
Už jų kaip mirazai ištirpo karai.
Homerą hegzametrų raše gerai.

Po šios citatos, atrodo, tikty visą Radausko poeziją apibūdinti abiejų posmų ketvirtosios eilutės parafraze: Radauskas eilėraščius raše gerai.

„Turint prieš save visą Radausko poetinį palikimą, pirmiausia krinta į akį jo poezijos tolydumas, nepertraukiamai vientisa linija. Jokių šuolių, jokių digresijų“, — taip rašo savo įdomiame knygos įvade Alfonsas Nyka-Niliūnas. Jis teigia, kad Radauskas buvo nepajudinamas formos gerbėjas. Tai matom ir iš šios knygos.

Įdomių pastabų knygos gale pateikia Jurgis Blekaitis.

Į pačią knygos pradžią įdėtas Radausko portretas, kurį piešė Albinas Elskus.

Dr. jur. Martynas Anysas — KOVA DĖL KLAIPĖDOS. Atsiminimai. 1927-1939. Spaudai paruošė dr. M. G. Slavenienė. Įvadą parašė dr. Juozas Jakštis. Išleido Kultūrai Remti Draugija, Chicago. 1978. Kalbą lygino Antanas Musteikis. Ilustruota nuotraukomis. Kietais viršeliais. 426 psl.

Knygos autorius — mažlietuvis, gimęs Prūsų Lietuvoj, pirmojo pasaulinio karo metu tarnavęs vokiečių kariuomenėj, po karo aktyviai įsijungęs į Lietuvos politinį gyvenimą, miręs 1974 sausio 20 Toronte, Kanadoj.

Knygą sudaro 4 dalys: 1) Antano Merkio ir Vytauto Gylio gubernatūros, 2) Jono Navako gubernatūra, 3) Vlodo Kurkausko ir Jurgio Kubiliaus gubernatūros, 4) Viktoras Gailius — paskutinis Klaipėdos krašto gubernatorius.

Tenka sutikti su dr. Juozo Jakšto šios knygos įvade pateiktą jos vertinimą:

„Anyso atsiminimai parašyti iš tolimesnės laiko perspektyvos, kurią sugriovė žiauri tikrovė. Tačiau jiems reikia pripažinti vieną tikrą dalyką: jie yra tiesioginiai, betarpiškų šaltinių rinkinys. Tai Klaipėdos krašto, kai jis buvo nepriklausomos Lietuvos, dokumentacija. Rinkinys iki šiol vienintelis, ir vargiai kas kitas panašų pateiks. Dėl to jis išlieka vertės. Joks Lietuvos laikų Klaipėdos krašto istorijos tyrinėtojas neaplenks jo, kai jis bus prieinamas skaitytojams“.

Knygos pradžioj yra redaktoriaus žodis. Įdomu, kad redaktorė dr. Marija Gražina Slavenienė yra šių atsiminimų autoriaus duktė.



Margarita Bankaitė iš Clevelando kanklėmis atlieka muziko Alfonso Mikulskio kūrinį. Lietuvių Bendruomenės bankete Washington. Nuotr. Jurgio Bilmano

MES NEKALTINAM TAUTOS

Taip rašoma laiške iš Izraelio

Gerb. Pone Redaktoriau,
Furoras dėl filmo "Holocaust" lyg ir yra sumažėjęs, tačiau atgarsių dėl jo vis dar yra.

Aš turiu draugą Izraelį, su kuriuo susirašinėju. Čia paduoda jo laiško nuorašą, kuris turėtų būti įdomus visiems.

Tas mano draugas yra baigęs Alytaus gimnaziją, Lietuvos karo mokyklą (aspirantų) ir studijavęs universiteto statybos fakultete iki karo tarp vokiečių ir sovietų pradžios. Karui prasidėjus, jis su daugeliu žydų pabėgo į Rusiją. Tačiau nepateko į lietuvišką divizioną, o buvo nusiųstas į Sibirą, nes jo tėvas turėjo lentpitių — reiškia, kapitalistas komunistų požiūriu. Po karo ir po amnestijos grįžo į Vilnių. Čia baigė politechnikos institutą. 1971 jam pavyko emigruoti į Izraelį. Dirba kaip inžinierius. Jo tėvai ir sesuo buvo vokiečių sušaudyti prie Alytaus.

Jo laišką šiek tiek pakeičiau, nes išėmiau asmeniškumus. Taip pat turiu jo pilną raštišką sutikimą tą jo laišką paskelbti spaudoj ir minėti visas pavardes. Tikėkimės, kad to laiško išspausdinimas bus geras demokratinis gestas ir pagelbės sušvelninti mūsų santykius su žydais.

Vito Zenkus

"... o dabar apie televizijos filmą dėl žydų naikinimo vokiečių okupacijos metu. Kiek sprendžiu iš įvairių šaltinių (skaičiau platų straipsnį "Darbininke"), tas filmas sukėlė JAV daug triukšmo ir ginčų. Pas mus Izraelis retas kas žino, kad toks filmas iš viso buvo pastatytas, todėl jokių kalbų ar komentarų šiuo klausimu nesu girdėjęs.

Kai kuriame pažįstamame daviau perskaityti "Darbininką". Reakcija buvo įvairi. Suprask, žydai žmonės apsišvietę. Kiekvienas turi savo nuomonę. Perskaitytas straipsnis laikrasty ar pamatytas filmas nepadaro galutinės įtakos. Kitaip pasakius, propaganda (teisingiau — pigi propaganda) veikia greičiau paprastų žmonių sąmonę. Todėl šiuo klausimu galiu pasakyti tik savo asmeninę nuomonę.

Nežinau, kas tą filmą statė, Galbūt čia rusų darbas kiršinti Tarybų Sąjungos mažumas, kad jiems būtų lengviau valdyti. Galia pabrėžti, kad paskutiniu laiku Lietuvoj santykiai tarp lietuvių ir Lietuvos žydų (kalbančių lietuviškai) buvo kuo geriausi.

Kiek žinau, jokia Izraelio vyriausybė niekada nepasisakė prieš lietuvius. Galia papasakoti, kad Izraelin buvo kviečiami lietuviai, kurie vokiečių okupacijos metu gelbėjo žydus. Jiems darė karštus priėmimus. Išreiškė didžiausią padėką. Kai kuriems padėjo ir materialiai. Deja, į Izraelį neįmanoma lietuviams atvažiuoti. Kitaip tas sąrašas būtų ilgas.

Maždaug prieš metus buvo pakviestas Izraelin inž. Baublys, kuris gyvena dabar Anglijoje. Jo brolis dr. Baublys, būdamas Kaune vaikų namų vedėju, išgelbėjo daug žydų vaikų. Dr.

Baublys prieš 3 metus žuvo lėktuvo katastrofoje, skridamas iš Maskvos į Vilnių. Izraelis egzistuoja "Žydų Išėivių iš Lietuvos Sąjunga". Taigi, kad pamatytumėt, kokį priėmimą surengė tam inž. Baubliui. Aš su žmona buvom taip pat pakviesti į tą priėmimą. Kokios kalbos, koks nuoširdumas... Baublys viešėjo Izraelį visą savaitę. Jį vežiojo po visą kraštą. Kiekvienas stengėsi atsidėkoti, kuo galėjo.

Jeigu aš šiame laiške reiškiu savo asmeninę nuomonę, tai taip pat keletas žodžių apie mano šeimos tragediją.

Kai vyko tie baisūs įvykiai Lietuvoj, aš buvau toli Sibire, Stalino lageriuose ir kalėjimuose, tačiau šiandien žinau viską, kas darėsi Lietuvoj. Turiu pilną informaciją, kas atsitiko Alytų.

Aš amžinai būsiu dėkingas tiems lietuviams, kurie padėjo ar

stengėsi išgelbėti mano tėvus ir sesutę: ūkininkui Jacevičiui, kuris juos slėpė, Alytaus klebonui kun. Šalčiui, kuris visom jėgom stengėsi juos išlaisvinti iš lietuvių-geštapo nagų... Tačiau aš amžinai neapkęsiu tų lietuvių, kurie pasirodė judošiais ir žudikais. Nenoriu minėti tų blogų žmonių pavardžių. Paminėsiu tik vieną Jasiaką — mūsų bendrą "draugą". Sutinku su Tavo nuomone — kiekvienoj tautoj yra visokių — padorių ir išsigimėlių.

Berašydamas šį laišką, gavau "Darbininko" birželio 23-čios dienos numerį su J. Vaičieliūno straipsniu "Kur filmo pradžia". Šis straipsnis mus visus sukrėtė. Jis primena seną antisemitą-fanatiką, kur neapykanta žydams užtemdo bet kokią logiką. Aš tokių savo gyvenime sutikau nemažai. Vienas žydas apsigovė — visi žydai vagys. Vienas žydas žmogžudys — visi žydai žmogžudžiai.

Tas Vaičieliūnas mato tik žydus komunistus. Jis joku būdu nenori matyti tų žydų, kurie ištikimai tarnavo Lietuvos kariuomenėj ir sąžiningai mokėjo valstybinius mokesčius. Jis taip pat "patogia" nepamatė žydų vaidmens atstatant Lietuvos nepriklausomybę. Kiek prisimenu, Alytaus žydų kapinėse buvo dvi eilės kapų žydų karių, kurie žuvo kovose su bolševikais ir lenkais 1918-20 metais.

Aš niekada neginsiu tų žydų komunistų, kurie 1940 metais rėkė rusam "valio", kurie 1941 metais dalyvavo žmonių išvežimuose. Tačiau tas Vaičieliūnas užmiršo ar nenori žinoti, kad tie žydai komunistai nedarė jokių išimčių žydams. Man žinoma statistika, kad 1941 metų ištremtųjų tarpe žydai sudarė 24-30%. Jei Lietuvoj prieš karą žydai sudarė 7% visų gyventojų, tai procentualiai žydų buvo išvežta keturis kartus daugiau kaip lietuvių. Prisimink Alytaus gyventojus: Černevičių šeimą (žuvo Sibire), Polivniką, Maršaką (žuvo Sibire), Bernsteina, Lisą ir kitus. Galia pridurti, šiandien man žinoma, kad ir Beiralas buvo tuose sąrašuose. Prasidėjęs karas sutrukdė rusų ir kitų išsigimėlių planus.

IEŠKOMAS LITUANISTIKOS PROFESORIUS

Nuo š. m. rugsėjo pradžios Illinois universitetui Chicago Circle reikia profesoriaus lietuvių kalbai ir literatūrai dėstyti. Kandidatai turi turėti Ph.D. iš kurios nors modernios kalbos arba lingvistikos ir būti pasirašę dėstyti lietuvių kalbą ir literatūrą. Pridedant curriculum vitae (resume), rašyti adresu: Prof. Dr. Elmer B. Hadley, Dean of the College of Liberal Arts and Sciences, University of Illinois at Chicago Circle, P.O. Box 4348, Chicago, Ill. 60680.

Parašius, prašoma tai pranešti lituanistinėm studijom universitetuose remti komiteto sekretoriui Jonui Kavaliūnui, P.O. Box 438, Beverly Shores, Ind. 46301.

Lituanistikos kursai minėtame universitete buvo įvesti 1972 balandžio 20 JAV LB Švietimo Tarybos iniciatyva ir lietuvių Fondo pagalba. Tai buvo daroma matant, kad čia yra sąlygos išsilaikyti lituanistikai ilgai, negu bet kuriame kitame universitete už Lietuvos ribų, nes Chicagoj ir apylinkėse yra didžiausias lietuvių telkinys išėivijoj, o Illinois universitete Chicago Circle lietuvių studentų skaičius (per 300) yra didžiausias iš visų užsienio universitetų. Studentų skaičių didina ir ta aplinkybė, kad čia eiti aukštuošius mokslus kainuoja mažiau.

Švietimo Tarybai pasiūlius, lietuvių kalbos ir literatūros profesore buvo pakviesta dr. Janina Rėklaitienė, kuri nuo 1972 metų rudens iki šiol sėkmingai dėstė. Jai šią vasarą išvykstant

Baigdamas noriu pridurti, kad Izraelis gyvena žydai iš viso pasaulio. Daugumas nebuvo pas Hitlerį. Tačiau yra nemažas skaičius su užsilikusiom taturuotėm ant rankų. Kiekvienas iš tų antspaudojų praėjo savo erkėčių kelius. Yra ir nemažas skaičius, kurie praėjo Sibirą, liko gyvi iš Stalino lagerių. Kiekvienas su savo išgyvenimais, kiekvienas su savo nuomone.

Tegu būna visam pasauliui aišku: mes nekaltinam tautos, mes kaltinam tik žudikus. Mes ir vokiečių tautos nekaltinam. Mes gaudom ir teisiam tik "eichmanus"...

Kopas Beiralas

P.S. O dabar iš linksmesnės pusės. Š. m. spalio mėn. Izraelio ginkluotos pajėgos man ir dar dviem Lietuvos žydams, kurie užbaigė Lietuvos karo mokyklą, suteikė garbės karininkų laipsnius. Taigi Izraelio kariuomenėj atsirado dar vienas kapitonas ir du leitenantai, tame skaičiuojant aš. Ar ne juokinga? Beveik sulaukęs 60 metų, vėl tapau leitenantu. Tuo pačiu laiku mano duktė, kuri tarnauja kariuomenėj, pakelta iš j. leitenanto į leitenantus.

Tarp kitko, apie Jasiaką likimą. (Jo pavardė neminama, nes jis turi giminių čia Amerikoje.) Tas Jasiakas apie 1943 metus pasirodė lietuviškuose daliniuose, kurie kariavo prieš bolševikus. Matydamas, kad karas krypta vokiečių nenaudai, perėjo frontą ir sukūrė legendą, kad jis negalėjo pergyventi vokiečių žiaurumų civilinių gyventojų atžvilgiu. Buvo nusiųstas į vadinamą lietuvišką divizioną (16-toji), kurią sudarė 80% Lietuvos žydų, pabėgusių nuo vokiečių. Po savaitės rusų žvalgyba jį suareštavo. Nesužadėjęs, nes jis pasižadėjo vykdyti partizaninius veiksmus prieš vokiečius. Pažadą išlaikė. Neva susprogdino vokiečių traukinį. Po karo vis vien buvo nuteistas 10 metų. Išleistas girtas sumušęs milicininką ir vėl gavo kalėjimo. Prieš maždaug 10-12 metų jis vėl pasirodė Alytų. Tačiau jau buvo pusiau apkvaišęs. Bastėsi po miškus ir kaimus. Apriškęs, purvinas ir apžėlęs. Mirė savo mirtim. Jo patėvis neleidė jo palaidoti prie labai padorios motinos. Palaidotas atskirai."



Vasario 9, penktadienį, 12 val. prie Manufacturers Hanover Trust Co. Pavergtų Tautų jungtinis komitetas suorganizavo demonstraciją, kam bankas remia sovietinio propagandinio filmo "The Unknown War" rodymą. Banko atstovas parašė laišką Pavergtų Tautų pirmininkui Horst Uhlrich ir pranešė, kad filmo rėmimą nutraukia ir kad nori pasikalbėti su Pavergtų Tautų pirmininku dėl kooperavimo. Nuotr. V. Maželis

JAUNIMO KONGRESO ATSTOVAI

Praėjusį rudenį visuose kraštuose įvyko atstovų rinkimai į IV pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Pagal PLJS statutą atstovų skaičius yra 120. Jis paskirstomas pagal kraštus. Šiaurės Amerikai tenka 60 atstovų. Paskiriami kraštams jų skaičių nustato PLJS valdyba. Turi būti ne mažiau kaip po vieną atstovą kraštui, kur veikia LJS vienetas.

IV PLJK atstovai kraštams paskirstyti šiaip: Argentina — 7, Australija — 10, Brazilija — 9, Didž. Britanija — 6, JAV — 40, Kanada — 20, Kolumbija — 4, Prancūzija — 3, Švedija — 3, Urugvajus 3, Venecuela 3, Vokietija 11.

Dėl vienos ar kitos priežasties kai kurie kraštai neužpildė savo skaičiaus ir išrinko mažiau atstovų (Kanada, Didž. Britanija ir Švedija). Čia pateikiamas atstovų sąrašas (savo sąrašo dar neatsiuntę Venecuela ir Kolumbija).

Argentina: Monika Balčiūnaitė, Monika Baršauskaitė, Marytė Barzdžiūtė, Nelida Burbaitė, Graciela Morkūnaitė, Graciela Mičiūdaitė ir Tristan Simanaskas (visi iš Buenos Aires).

Australija: Violeta Maksvytė, Jonas Mockūnas, Eugenijus Pocius, Birutė Prašmutaitė, Zita Prašmutaitė, Rita Rupinskaitė,

studijuoją. Šiuo metu yra iškilęs kvalifikuoto dėstytojo reikalas. Svarbu, kad asmenys, galį tą vietą užimti, artimiausiu laiku kreiptųsi į dekaną prof. E.B. Hadley.

J. Kavaliūnas

Birutė Šaulytė, Rūta Statkutė, Ričardas Steponavičius ir Jadvyga Vaičiulytė.

Brazilija: Aleksandras Valavičius, Beatričė Bacevičiūtė, Emantė Juraitienė, Rimgaudas Juraitis, Kristina Valavičiūtė, Nilza Guzikauskaitė, Robertas Saldys, Sandra Saldytė ir Sofija Žutautaitė.

Didž. Britanija: J. Podvoiskis, R. Juozelskis, D. Zavickaitė, Verbickaitė ir Juraitė.

JAV: Paulius Bernotas (iš Hartfordo), Benius Kušlikis (iš Grand Rapids), Audrius Budrys (iš Cincinatti), Eduardas Meilus (iš Worcesterio), Raimundas Balsys, Vida Šlapelytė (abu iš New Yorko), Daina Penkiūnaitė (iš Washingtono), Danutė Balčiūnaitė, Rasa Petraitytė, Nijolė Lenkauskaitė, Kristina Rociūnaitė (visos iš Clevelando), Angelė Mičiulytė, Linas Kojelis, Daina Gudauskaitė (visi iš Californijos), Violeta Abariūtė, Gintė Damuzytė, Audra Kaspulytė, Vytautas Keblys, Lucy Treška (visi iš Detroito), Darius Kašinskas, Danutė Krokytė, Paulius Klimas (visi iš Rochesterio), Daiva Izbickaitė, Gytis Žiaugra (abu iš Bostono), Loreta Stončiūtė, Ramunė Kubiliūtė, Emilija Sakadolskienė, Milda Kupcikičiūtė, Petras Kisieliū, Ofe-lija Baršketytė, Giedrė Čepaitytė, Audra Kubiliūtė, Rasa Kaminskaitė, Arvydas Žygas, Linas Rimkus, Vita Musonytė (visi iš Chicagos). Marytė Bizinkauskaitė (iš Brocktono), Juozas Krauskas, Rimantas Stūrbys, Lai-

ma Surdėnaitė (visi iš Philadelphijos).

Kanada: Rūta Šiulytė (iš Ottawos), Giedrė Poderytė (iš Sudbury), Zita Bersėnaitė (iš Londono), Laima Beržinytė (iš Delhi), Rasa Ratavičiūtė (iš Rodney), Audronė Jonelytė, Rasa Lukoševičiūtė, Saulius Brikis (visi iš Montrealo), Daiva Šetkaitė (iš St. Catharines), Gražina Mačionytė, Vida Petkevičiūtė, Ilona Paškauskaitė, Giedrė Čepaitytė, Rūta Girdauskaitė (visos iš Toronto), Danguolė Juozapavičiūtė, Dana Lukošytė (abi iš Hamiltono), Edvardas Balaša (iš Edmontono).

Prancūzija: Karolina Masiulytė, Regina Vaičiėkauskaitė, Sigita Kondrataitė.

Švedija: Julija Čeginskaitė ir Ilona Rabinovych.

Urugvajus: Antonio Šleivys, Alina Mačanskaitė ir Mindaugas Mačanskas.

Vak. Vokietija: Jūratė Barasaitė, Lydija Sabaitė, Marytė Šmitienė, Eduardas Grigužis, Kęstutis Ivinskis, Romas Kynas, Mečys Landas, Petras Mačionis, Romas Šileris, Algis Staniskus-Saulaitis, Jurgenas Margis.

Lietuvių pranciškonų spaus-tuvė Brooklyne veikia nuo 1951 metų. Šiomet jau yra 28 metai. Per tą laiką klek ji atspausdino lietuviškų knygų, žurnalų. Ji palaikė ir pratęsė mūsų lietuvių pranciškonų spaustuvę Brooklyne. Adresas: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207. Telefonas — 212 827-1350.

SKRIDIMAI Į JAUNIMO KONGRESĄ

1979 LIEPOS MĖN.

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS — PIGIAUSIOS KAINOS

● PRISIJUNGTI GALIMA IŠ VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ

● SKRISKITE TIK Į KONGRESĄ, ARBA LIKITE ILGIAU EUROPOJE

● SUTVARKOME LĖKTUVO SKRIDIMUS, VIEŠBUČIUS, TRAUKINIUS, KONGRESO EKSKURSIJAS

● OFICIALIOS REGISTRACIJOS FORMOS Į VISUS KONGRESO PUNKTUS IR EKSKURSIJAS GAUNAMOS PER:

LITAS TRAVEL SERVICE

120 WALL ST.
NEW YORK, NEW YORK 10005

212 344-1300

KULTŪROS ŽIDINIO PASTOGĖJ

Vasario 6 Kultūros Židiny įvyko svarbus LK Fondo tarybos sesėdis. Susipažinimui buvo pristatytas sutarties tarp LK Fondo ir Tėvų Pranciškonų tekstas. Pagal šią sutartį, Tėvai Pranciškonai perleis Kultūros Židinio viešųjų patalpų tvarkymą bei administravimą Židinio aukotojų ir rėmėjų korporacijai — Lietuvių Kultūros Fondui. Sutarties tekste yra pažymėtos įvairios moralinės ir techninės sąlygos, kurias LK Fondas turės išpildyti, kad Kultūros Židinį išsaugotų tinkamam stovyje ir jį išlaikytų lietuvių visuomenės naudai.

Sutartį gerai apsvačius ir su ja susipažinus, ji bus per spaudą ir lietuviškas radijo valandėles pristatyta visuomenei. Jeigu bus rastas LK Fondo narių pritarimas, tada LKF tarybos atstovai sutartį pasirašys ir dar šių metų eigoje perims Kultūros Židinio administravimo ir išlaikymo darbus.

Šiuo metu svarstoma sutartis bus tikrai laikino, arba bandomojo, pobūdžio. Ji galios trejus metus. Po to tą pačią arba kad ir kiek pakeistą sutartį bendru susitarimu bus galima pratęsti ilgesniam laikotarpiui. Sutarties ištesėjimas ir pratęsimas daugiausia priklausys nuo aktyvaus aukotojų prisidėjimo Kultūros Židinio ir Kultūros Fondo veiklos darbuose.

Pajamos K. Židinio išlaikymui ir toliau ateis tuo pačiu keliu, kaip iki šiol. Daugiausia pajamų gaunama iš Bingo žaidimų, po to iš patalpų nuomos ir iš aukotojų. Labai svarbi pajamų dalis turės ateiti iš Lietuvių Kultūros Fondo narių mokesčio, kuris, kaip tiesioginė auka Kultūros Židiniui, nėra didelis — tik 10 dol. į metus. Jeigu LK Fonde bus bent 500 narių, tada bus galima daug drąsiau žiūrėti į ateitį.

Nėra abejonės, kad vienas iš svarbiausių LK Fondo ir visų aukotojų uždavinių yra kiek ga-

lima gausiau susiburti į LK Fondo korporaciją ir bendrom įėgom tęsti lietuvių kultūrinio centro New Yorke gyvavimą.

Aukotojų informacijai dar kartą kartojamos LK Fondo statute paminėtos narių kategorijos ir įstojimo sąlygos:

1. Aktyvūs garbės nariai-mecenatai — paaukoję \$10,000 ir kasmet aukoją bent 100 dolerių K. Židiniui.

2. Garbės nariai — paaukoję \$1,000, bet nustoję kasmet savo auką didinti.

3. Aktyvūs nariai — paaukoję bent 100 dolerių ir kasmet aukoją nustatytą nario mokesį.

4. Neaktyvūs nariai — paaukoję 100 dol., bet nemoką nario mokesčio.

Narių gali tapti kiekvienas lietuvis-lietuvė, bent 19 metų amžiaus, padavęs prašymą narystės komitetui. Šeimoje gali būti tiek pilnateisių narių, kiek yra padavusių prašymą bei mokančių nario mokesį pilno amžiaus (bent 19 m.) asmenų.

Sąlyginė 100 dolerių auka gali būti mokama dalimis. Pasiekus 100 dol. sumą, automatiškai galima duoti prašymą ir, sumokėjus nario mokesį, tapti aktyviu nariu. Metiniuose susirinkimuose balsavimo teisių neturi tikrai neaktyvūs nariai. Lengviausios pilnateisio nario sąlygos yra "aktyvių narių" kategorijoje, todėl didžiausio narių skaičiaus tikimasi iš šios kategorijos aukotojų. Organizacijos taip pat gali būti korporacijos nariais, išpildę aukščiau minėtas sąlygas.

Dėl smulkesnių informacijų apie narių teises ir įstojimo sąlygas prašoma kreiptis į LKF tarybos narystės komiteto pirmininkę Apoloniją Radziviainę, 84-16 110 St. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 441-9720. Atsakymai į aktualius klausimus bus skelbiami šio laikraščio puslapiuose ir per radijo programas.

LKF Informacijos Komitetas

45 METAI LIETUVIŲ RADIO PROGRAMAI

Šiais metais sukanka 45 metai, kai Povilas Dargis vadovauja Pittsburgho lietuvių radijo valandai. Kiekvieną sekmadienį 12:30 val. vidurdienį iš galingos radijo stoties WPIT pasigirsta "Lietuviais esame mes gimę, lietuviškas turime ir būt"; kalba Povilas Dargis. Šią programą jis pradėjo studentavimo metu. Jos klausosi trijų valstijų lietuviai: Vakarinės Pensilvanijos, Ohio ir West Virginijos.

P. Dargis kaip centro pirmininkas vadovauja Susivienijimui Lietuvių Amerikoje. Veikia ir kitose patriotinėse organizacijose. Yra baigęs Šiaulių valstybinę gimnaziją. Studijavo teisę Lietuvos universitete Kaune. Buvo korporacijos Neo-Lithuania nariu. Brolio Jono kviečiamas, 1926 spalio mėn. atvyko pas jį į Pittsburghą. Įstojęs į Duquesne universitetą Pittsburghe, čia gavo teisinį pasiruošimą. 1958 Pittsburgho apygardos teismas jį paskyrė atsakingom pareigom, visam amžiui.

Pažymėtina, jog P. Dargis kiekvienoje savo programoje priima klausytojam: "Remkit, palaikykite savo aukomis-pinigais visa, kas yra lietuviška: lietuvių organizacijas — Vliką, Altą, Amerikos Lietuvių Bendruomenę, parapijas, jų bažnyčias, lietuvių kalbos mokyklėles, lietuvių radijo programas, o taip pat remkit ir skaitykite lietuvišką spaudą — laikraščius, žinoma, tuos, kurie dirba mūsų tautos gerovei, už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą". Jis išvardina skaitytinus laikraščius, jų tarpe ir Darbininką.

Prie P. Dargio radijo valandos pastovumo, gyvumo ir aplamai kokybės labai daug prisideda jo žmona Gertruda. Ji turi muzikinį pasiruošimą, yra gabi smuikininke; tai reiškia — geriausia patarėja ir vadovė meninėm radijo programų dalim.



Povilas P. Dargis

Povilas Dargis per 45 metus gyvu žodžiu ir muzika per radiją ištikimai teikia paguodą net trijų valstijų lietuviams, primindamas jiems brangiąją Lietuvą.

Linkim jam ir jo žmonai Gertai rudių sveikatos bei geros kloties ir toliau vadovaujant Pittsburgho lietuvių radijui.

Sėkmės ir jo visiem kitiem darbam!

G.Z.

PAMINKLAS R. KALANTAI

Paminklas Romui Kalantai. Užmojis pastatyti paminklą, kuris būtų simboliu visos kenčiančios ir kovojančios lietuvių tautos, yra nelengvas uždavinys. Bet jis bus pastatytas, nes darbas jau pradėtas ir sparčiai eina pirmyn. Oupuotoj Lietuvoj Romas Kalanta tapo kovos už laisvę simboliu, ypač jaunimui. Tokiu jis yra ir ne savo tautos žemėje gyvenantiems lietuviams. Paminklo pastatymu rūpinasi Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremty centro valdyba. Vieta parinkta Šv. Kazimiero lietuvių kapi-

nėse Chicagoje. Nupirkta 12 sklypų, kad paminklui būtų pakankamai vietos.

Ramojus Mozoliauskas yra lietuvių ir amerikiečių visuomenėje plačiai žinomas skulptorius — paminklų kūrėjas. Jis pakviestas paminklą suprojektuoti ir pastatyti. Paminklo modelis jau padarytas ir Šaulių Sąjungos centro valdybos priimtas.

Reikia paramos. Eilę metų Šaulių Sąjungos centro valdyba ir daliniai pinigais rėmė kitų institucijų ir organizacijų vyk-



Bostono styginis kvintetas: Margaret Duesenberry — I-mas smuikas, Judy Helmetzy — II smuikas, Izidorius Vasyliūnas — viola, Ben Silver — violončelė, Jeronimas Kachinskas — fortepijonas. Nuotrauka padaryta po koncerto Kultūros Židinio scenoje. Nuotr. L. Tamošaičio

ANTRAME SAVO AMŽIAUS ŠIMTMETyje

Tenka girdėti, kad koks nors žymus žmogus sulaukė 100 metų. Bet kaip yra su tais žmonėmis, kurie buvo ūkininkai, kurie nepasizymėjo kaip menininkai, profesoriai ir t.t.?

Mūsų bendruomenėje yra lietuvių, kuri jau pradėjo savo amžiaus antrą šimtmetį. Šia proga norėčiau parašyti apie jos gyvenimą.

Magdalena (Štainiūtė) Strungienė gimė 1878 sausio 7 Lankeišio parapijoje, Vilkaviškio apskrityje. Su savo vyru Jurgiu gyveno Šakių kaime, kur turėjo 30 hektarų ūkį. Turi du sūnus: Jurgį, gimusį Lietuvoje, ir Juozą, gimusį Amerikoje. Jos brolis Motiejus, 94 metų, gyvena St. Petersburg, Floridoje.

Pirmą kartą į Ameriką Strungienė atvyko 1912 metais. Ap-sistėjo Waterbury. Čia pabuvus metus, grįžo su vyru atgal į Lietuvą. Su jais grįžo ir sūnus Juozas. Per antrą pasaulinį karą Strungiai pasitraukė į Bavariją. Vyriausias sūnus buvo atskirtas ir liko Lietuvoje, o sūnus Juozas nuvyko į Švediją. Su Raudonojo Kryžiaus pagalba Juozas rado tėvus Vokietijoje. Jis atvyko į Ameriką 1947 metais. Apsigyveno Waterbury. Būdamas Amerikos pilietis, 1950 atsikvietė tėvus. Jie apsigyveno pas jį ir jo šeimą. Sūnus Jurgis, į Ameriką atvykęs 1960, su šeima gyvena Chicagoje.

Magdalena Strungienė turi vieną anukę, Marytę, du anūkus, Vitą ir Romualdą, ir vieną proanukę. Visą gyvenimą ji auklojo šeimai, Lietuvai ir Bažnyčiai.

Po vyro mirties 1963 jos sveikata pradėjo blogėti. Sūnus Juozas ir marti Julija buvo tikrai pasiaukoję, tėvus globodami. Sveikatai blogėjant, reikėjo daugiau jai priežiūros, kurios nebuvė galima suteikti namie. Todėl prieš metus Magdalena turėjo apsigyventi senelių namuose.

101 metų proga visa giminė iš arčiau gyvenančių nuvyko pas ją. Nuvežė didelį tortą. Užtraukė "Ilgiausių metų". Atėjo linkėjimų iš Lietuvos ir iš įvairių lietuviškų organizacijų.

Kodėl apie šią moterėlę niekas nerašė? Aš pati į šį klausimą negalėčiau atsakyti. Man

REIKALAS ŠAUKIA AMERIKOS LIETUVIUS

Įdomu buvo skaityti Darbininko vedamajame (sausio 19): "Ukrainiečiai New Yorke turi brangius ir didelius namus — ukrainiečių institutą. Tuos namus padovanojo vienas, kuris sugebėjo čia praturtėti, padaręs išradimą. Susidėjo 50 turtingesnių ukrainiečių, kurie kasmet paaukvoja po 1000 dol. tam institutui išlaikyti. Ir jie už tuos pinigų nusamdo vieną tarnautoją ir sumoka visas namų išlaidas."

Amerikos lietuviai taip pat turi vieną jiems įkurtą puikų namą — prelato Pranciškaus Juro, Putname, Conn., pastatytą Alką — Amerikos lietuvių kultūros archyvą. Neseniai atliktam to archyvo praplėtimui reikalinga pinigų. Alkai taip pat reikia pasišventusių Amerikos lietuvių, sudančių kasmet po 15-20 tikstančių dol. nusamdyti tinkamam archyvarui-kataloguotojui, ku-

rodos, neturėtų būti svarbu, ar žmogus ūkininkas, ar daktaras, ar kitoks ponas, — sulaukęs tokio amžiaus jis vertas didžiausios pagarbos!

Sveikinu Magdalena Strungienę, pradėjusią savo amžiaus antrą šimtmetį. Kad sulauktų dar daug gimtadienių!

Ramutė Kemežaitė

BALTIMORĖJE

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo sukakties minėjimą vasario 11 surengė Baltimorės Lietuvių Taryba ir Lietuvių Bendruomenė. Pradėta mišiomis Šv. Alfonso bažnyčioje 8:30 val.

ryto. Lietuvių posto 154 legionieriai su vėliavomis lydėjo maldininkus į bažnyčią, jaunimas dėvėjo tautinius drabužius. Vyrų choras Daina giedojo per pamaldas. Kun. A. Dranginis au-kojo mišias ir pasakė pritaikytą pamokslą. Banketas Lietuvių Svetainės didžiojo salėje prasidėjo su himnais ir invokacija.

domus darbus. Atėjo laikas, kad organizacijos ir atskiri asmenys padėtų Šaulių Sąjungai pastatyti Romui Kalantai paminklą. Aukos siunčiamos adresu: St. Anthony's Savings and Loan Association, Romas Kalanta Fund, Acct. 0-30190-3, 1447 So. 49th Court, Cicero, Ill., 60650. Taip pat galima aukas įteikti vietovėje veikiančio šaulių dalinio valdybai.

Suvažiavimas. Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremty suvažiavimas įvyks 1979 gegužės 19-20 Chicagoje, šaulių namuose. Antrąją suvažiavimo dieną bus atidengtas ir pašventintas paminklas Romui Kalantai.

LŠST centro vald. inf.

ris surūšiuotų daugiau kaip 100,000 Amerikos ir bendrai lietuvių kultūrinių palikimų.

Prel. Juras, kaip žinoma, nuosavybė yra pavesęs Lietuvos Katalikų Mokslo Akademijai, kurios centras yra Romoje. Pini-gamum telkti yra sudarytas komite-tas, kuriam pirmininkauja Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juo-zas Kapočius.

Ar Amerikos lietuviai prilygs Amerikos ukrainiečiams?

Išgirdęs apie žymaus respublikonų partijos veikėjo Nelsono Rockefellerio mirtį, Amerikos prezidentas demokratas Carteris pasakė apie jį šiuos žodžius: "Jis gimė turtuose, bet turtus vartojo savo tautiečių labui". Rockefellerio fondo nuotrupų yra tekę ir Amerikos lietuviams.

Alkai šiuo metu kaip tik reikalingi Rockefellerio dvasios pasiturtį Amerikos lietuviai.

Vyt. Širvydas

Vasario 18 bus tęsiama minėjimo programa: 2 val. popiet kalbės dr. P. Vileišis. Meninė programoje dalyvaus tautinių šokių grupės, moterų choras Baltija ir vyrų choras Daina.

Lietuvių Svetainės šėrininkai rengia jautienos kepsnių balių sekmadienį, kovo 4, Lietuvių Svetainės kambariuose. Rengimo komitetas ragina įsigyti bilietus iš anksto iš šėrininkų ir Lietuvių Svetainėje prie baro. Be jautienos, bus ir kitų valgių. Šokiam gros geras orkestras. Bus ir loterija, kur bus galima laimėti visokiausių premijų. Balius prasidės 1 val. popiet ir baigsis 6 v.v.

Šv. Vardo draugijos vyrai dėkoja visiem, kurie dirbo ir dalyvavo jų jautienos kepsnių balių sekmadienį, vasario 4.

Albertas Jasaitis, pirmosios kartos lietuvis, gimęs ir augęs Baltimorėje, staiga mirė sausio 31. Velionis buvo malonaus būdo žmogus. Per metus buvo ištikimas Lietuvių Posto 154 Amerikos Legionierių organizacijos narys ir dirbo įvairiuose jų parengimuose. Gedulingos mišios aukotos už jo sielą Šv. Petro bažnyčioje. Palaidotas Loudon Park kapinėse vasario 3. Nulūdime liko sesės Julija, Ona ir brolis Jonas.

Jonas Obelinis



— Kun. Jonas Alsysis, Vitsodžio (Kelmės rajone, Telšių vyskupi-joj) klebonas, palaidotas sausio 29. Velionis neseniai buvo sulaukęs 75-rių metų amžiaus, kunigu buvo įšventintas 1933.

— Premijos radijo valandėlių konkurso dalyviams paskirtos vasario 6. Vertinimo komisiją sudarė: dr. Kazys Šidlauskas, Vytautas Kasniūnas, Juozas Skorubskas, dr. Leonardas Šimutis ir kun. Anicetas Tamošaitis. Premijos sutartinai paskirtos: už interview Vladui Bakūnui, Los Angeles, už meninę programą Aldonai Daukas Chicagoje, už patriotinę politinę Gertrudai ir Povilui Dargiam Pittsburghe, už religinę Petriui Viščiūnui Brocktone. Premijos po 250 dol. kiekviena. Jų mecenatas, tam reikalui paskyręs 1000 dol., kun. dr. Juozas Prunskis. Konkursui buvo atsiųsta 17 programų iš 9 lietuviškų radijo valandėlių.

— So. Bostono Lietuvių Piliėčių Draugija, dėkodama Darbininkui už talką ir gerą informaciją, per savo direktorių Stanley K. Griganavičių atsiuntė 50 dol. auką. Nuoširdžiai dėkojame.

— Dvasinio atsinaujinimo savaitgalis Putnam, Conn., moterim įvyks kovo 23-25, o vyram kovo 31-balandžio 1. Abu susitelkimo savaitgalius praves Tėvas Leonas Zaremba, lietuvių jėzuitų provincijolas. Seserys nuoširdžiai kviečia atvykti pailsėti nuo kasdieninių rūpesčių ir atsinaujinti dvasia. Apie savo dalyvavimą pranešti Ses. M. Augustai, I.C. Convent, Putnam, CT 06260. Tel. 203-928-5828.

— J. Stašaitis, Lietuvių Enciklopedijos pabaigtuvių komiteto išdininkas, dėkodamas už Darbininko talką, komiteto var-du atsiuntė 25 dol. auką Darbininkui stiprinti. Nuoširdus ačiū.

— Ramutė Kemežaitė iš Waterbury, Conn., studijuojanti Mount St. Mary College, Newburgh, N.Y., vasario mėn. kolegijoj rengia lietuvių tautodailės parodą ir bibliotekai įteiks Simo Kudirkos knygą "For Those Still at Sea". Ramutė yra Waterburio LJS skyriaus pirminkė ir dalyvaus PLJK stovyklos vakarinėse programose.

— Registracija vasaros stovyklom Neringoj jau pradėta. Šių metų stovyklų tvarka bus tokia: lietuvių kilmės angliskai kalbantiem vaikam: birželio 24-liepos 7; lietuvaiteim mergaitem — liepos 8-28; lietuviukam berniukam — liepos 29 — rugpjūčio 11. Prašom ilgai nedelsti užsiregistruoti, nes norinčių dalyvauti skaičius didelis. Rašykite adresu: Neringa, I.C. Convent, Putnam, CT 06260.

— Buvusių Nuertingeno - Schwaebisch Gmuendo lietuvių gimnazijos mokinių ir mokytojų suvažiavimas įvyks Chicagoje š.m. gegužės 27. Dėl registracijos ir informacijos prašoma kreiptis į šiuos asmenis: Irena Lozaitytė-Pemkuvienė, 1022 Beau Brummel Dr., Sleepy Hollow, Dundee, Ill., 60118, (312) 426-2120; Vida Augulytė, 17702 Crestland Rd., Cleveland, Ohio 44119, (216) 481-0653; Jadvyga Kregždienė, 85-39 90 St., Woodhaven, N.Y. 11421, (212) 846-0510.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Sagatas, Hollywood, Fla., P. Ablomas, Hartford, Conn., K. Bendoraitis, Vokietija, A. Paluišis, Stamford, Conn. Užsakė kitiem: J. Bartys, Elizabeth, N.J. — M. Šulskienei ir V. Lietuvninkui, Elizabeth, N.J. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 10 dol. Atnaujinant visiem 13 dol. metam.

FINANSINĖ PRIVILEGIJA LITUANISTINĖM MOKYKLOM

Lituanistinio švietimo išlaikymas išeivijoje yra svarbiausias Lietuvių Bendruomenės uždavinys. Todėl ir visokie palengvinimai lituanistinių mokyklų išlaikymui bei gaunama Lietuvių Fondo ir LB parama yra labai svarbūs.

Tikrieji lituanistinių mokyklų išlaikytojai yra tėvai ir rėmėjai. Nuolat kylant lituanistinių mokyklų išlaikymo išlaidoms, vis daugiau šiai naštai spaudžiant tėvų pečius ir nesant galimybių gauti JAV federalinę pašalpą lituanistinių mokyklų išlaikymui, dabartinė JAV LB švietimo Taryba dėjo pastangas aukų nurašymo privilegijai gauti. Po intensyvių pastangų ji tą privilegiją šių metų pradžioje gavo. Dėl to džiaugiamės ir labai dėkojame Ethnic Community Service, Inc., Chicagoj, kuri tvarkė legalius privilegijos gavimo reikalus.

Privilegija galioja nuo 1978 rugsėjo 27. Ji duoda teisę kiekvienam, aukojančiam JAV lituanistiniam švietimui ar duodančiam lėšas bet kuriai lituanistinei mokyklai, nurašyti tą sumą nuo mokamų federalinių mokesčių (Income Tax).

Gauta privilegija reikalauja, kad visos nurašomos aukos būtų pervestos per JAV švietimo Tarybos išdo knygas, čekius rašant

Lithuanian Educational Council of the USA, Inc. vardu. Visų JAV lituanistinių mokyklų išdėtininkai surinktas lėšas persiunčia JAV LB švietimo Tarybos išdėtininkui (J. Gaižutis, 7120 So. Ridgeway Ave., Chicago, IL 60629; tel. (312) 582-6736). Aukos pervedus per švietimo Tarybos išdo knygas, tokios pat sumos čekis bus išrašytas lituanistinės mokyklos vardu, iš kur aukos gautos, ir persiustas tos lituanistinės mokyklos išdėtininkui. Visos lituanistinės mokyklos prašomos turėti čekių sąrašą, kadangi lituanistinių mokyklų pajamos susideda iš tėvų ir rėmėjų aukų, prie siunčiamo čekio švietimo Tarybos išdėtininkui reikia pridėti ir aukotojų pavardžių su adresais sąrašą. Pagal jį bus išrašyti asmeniškai pakvitavimai, reikalingi asmeniui pridėti prie Federal Income Tax formų. Švietimo Tarybos išdėtininkas, atgal siųsdamas čekį lituanistinės mokyklos vardu, pridės ir vi-

sus pakvitavimus, kuriuos lituanistinė mokykla išdalins, perduos savo aukotojam. Švietimo Tarybos bet arpiškai gautų aukų pakvitavimai bus siuntinėjami tiesiai aukotojam.

Kiek šia privilegija pasinaudos lituanistinės mokyklos, jų rėmėjai ir tėvai, priklausys nuo mokyklų vedėjų, tėvų komitetų, mokyklų išdėtininkų sumanumo ir pastangų. Šios privilegijos panaudojimas užklaus daug naujo darbo švietimo tarybos išdėtininkui bei lituanistinių mokyklų išdėtininkam. JAV švietimo Taryba mielai šį darbą dirbs kartu su lituanistinių mokyklų išdėtininkais, kad palengvintų JAV lituanistinių mokyklų išlaikymą.

Jei ši aukų nurašymo privilegija atneš visom JAV lituanistinėm mokyklom finansinį palengvėjimą, gal padidės ir mokyklų lankančiųjų skaičius. Čia vėl tenka kreiptis į lituanistinių mokyklų vadovybę, tėvų komitetų išdėtininkus, kurie tvarko finansinį mokyklų išlaikymą, kad jie dėtų pastangas lėšų surinkimui, pasinaudojant gauta privilegija.

Bronius Juodelis

Švietimo Tarybos pirmininkas

1978 M. TAUTOS FONDUI AUKOJO

\$33,000.00 (kanadiškais) — Tautos Fondo atstovybė Kanadoje.

\$3,426.45 — Tautos Fondo atstovybė Australijoje.

\$2,019.40 — P. Šimkus, New Zeland.

\$1,500.00 — Tautos Fondo atstovybė Melbourn, Australija.

\$574.00 — L. ir J. Giedraitis, New York.

\$651.75 — Floridos Amerikos Lietuvių Klubas, St. Petersburg, Fla.

\$500.00 — World Federation of Free Latvians.

\$459.15 — L.B. Hartfordo apylinkė.

\$447.00 — Ateitininkai sen draugiai, Chicago's skyrius.

\$400.00 — A. Mikoliūnas, Ohio.

\$385.00 — L.B. Palm Beach County apylinkė.

\$315.00 — Beverly Shores Lietuvių Klubas, Ind.

\$300.00 — L.B. Grand Rapids apylinkė, Lithuanian American Council of Miami, Fla., J. Puodžiūnas, Conn.

\$250.00 — kun. S. Morkūnas, Iowa.

\$245.00 — L.B. Cape Cod, Mass. apylinkė.

\$244.00 — L. B. Elizabeth, N.J. apylinkė.

\$232.00 — Melrose Park organizacijų komitetas.

\$230.00 — N.N., N.Y.

\$226.24 — J. Ivoška, Australija.

\$210.00 — Worcester Lietuvių Organizacijų Taryba, Mass.

Po \$200.00 — kun. L. Dieninis, Mich., dr. A.B. Gleveckas, Ill., S. Jarembauskas, Australija, prof. dr. P. Jucaitis, Ohio, L.B. Great Neck, N.Y. apylinkė, Lithuanian Club, Mass., dr. A. Matukas, Conn., dr. V. Šaulys, Ill., V.S. Oh.

\$175.00 — N.N., N.Y.

\$160.00 — J.A. Pumpučiai, New York

\$151.00 — Lithuanian Organization of Bridgeport, Conn.

\$150.00 — J. Sakas, Ill., J. Vengris, Mass.

\$145.00 — dr. P. J. Bagdas, N.Y.

\$140.00 — V.E. Radys, Ind.

\$131.00 — T. Sereika, Los Angeles, Calif.

\$125.00 — A. Čepėnas, Ill.

\$121.00 — L.B. East St. Louis apylinkė.

\$112.00 — L.B. Lemonto apylinkė.

\$110.00 — S. Bartkus, Mich., L.B. New Haven apylinkė, Conn.

\$102.00 — L.B. Philadelphia apylinkė.

\$100.00 — K.G. Ambrozaitis, Ind., American-Lithuanian Club — Santa Monica, Calif., J. Audėnas, N.Y., Z. Augaitis, Australija, S. Balsys, N.Y., A.P. Baltrūnas, Australija, A.A. Beresnevičius, N.Y., J.E.B. Šeima, Canada, dr. D. Bieliauskas, Ill., C. Bielskis, Mass., F. Blauz-

dys, Mass., K. Brenčius, Ill., B. Budreika-Tender, Mass., K. Čeputis, Mich., L. Černiauskas, Calif., T. Dambrasas, Ark., J. Danis, Calif., E.A. Daugirdas, Ill., G. Daunys, N.Y., Daytona & Ormond Beach & Deltona apyl. lietuviai, A.A. Didžiulis, Ill., D.A. Kindurys, Fla., A.A. Kiškis, Calif., A.V. Klikna, Ill., O. Kovachevski, N.Y., L.P. Krajauskas, Ill., dr. L. Kriaučeliūnas, Ill., S. Kvečas, Calif., I.J. Laučkaitis, W. Germany, E. Lembergas, Calif., Lietuvių Dienos, Calif., A. Macelis, Md., A.I. Mačionis, Fla., kun. M.S. Matutis, Kolumbija, A. Mažeika, Fla., dr. J. Meškauskas, Ill., A. Milčienė, Conn., J. Mockus, England, kun. L. Musteikis, Neb., Palm Beach Lietuvių Klubas, Fla., F. Palubinskas, Calif., J. Passick, Wa., L. Petronis, Michigan, D. Petrutis, Illinois, P. Prankienė, Ill., V. Prižgintas, Calif., Fr. V. Radvina, Calif., J. Rasys, Calif., J. Šepety, Mich., V. Šimkus, Ill., Sioux City, Iowa, lietuvių kolonija, M. Šmulskienė, Ill., dr. J.A. Sonta, Ill., P. Spetyla, Ill., J. Stašaitis, Ma., J. Tamašauskas, N.Y., J.P. Tamašauskai, Conn., A. Tumas, Calif., dr. V.V. Tumašonis, Ill., S. Vaičius, Ill., A. Valavičius, Ill., J. B. Vasys, Mass., J. Vembrė, Mass., K. P. Vilnis, Fla., J. Vinciušas, Ill., P. Visockis, Wisc., dr. J. Vydas, Me.

\$94.02 — L. B. Waukegan, Ill. apyl.

\$92.00 — L.B. Omaha, Nebr. apyl.

\$80.00 — G. A. Dzironai.

Po \$75.00 — S. Gasiūnas, Ill., L.B. East Chicago, Ill. apyl., kun. J. Pragulbickas, N.J., L. L. Šmulskščiai, Ill.

\$70.00 — A.A. Šileikai, Mi.

\$67.55 — Knights of Lithuania, Council 100, N.Y.

\$65.85 — Šv. Kazimiero šeštadieninės lituanistinės mokyklos mokiniai, Los Angeles, Calif.

65.00 — L.B. Putnam apylinkė.

\$64.50 — L.B. Aurora, Ill., apylinkė.

Po \$60.00 — P.M. Grušas, Calif., K. Jankūnas, N.J., J. Kiznis, N.Y., B. Paulionis, Ohio, S.M. Remežai, N.Y.

Po \$55.00 — dr. K. M. Avižienis, Ill., I. Gasiliūnas, N.Y., L.B. centrinė apylinkė.

\$51.44 — Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniai.

Po \$50.00 — N.N., Ohio, G.A.V., Ohio, Alt East Chicago skyr., American-Lithuanian Club of Florida, P. Baltakis, Baltakis, Md., dr. J. Balys, Md., S. Daugėla, Calif., dr. S. Daugėla, D.C., DR. R.A. Giedraitis, Calif., J. Gimbutas, Mass., A. Girmius, Mass., J.L. Hnatio, Calif., P.A. Jackson, Calif., J. Jan-kauskas, Fla., M.R. Jauniškis,

(nukelta į 10 psl.)

LOS ANGELES, CALIF.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas vyks šia tvarka: vasario 16, penktadienį, 12 val dienos vėliavų prie miestoto rotušės pakėlimo iškilmės; vasario 18, sekmadienį, 10:15 val. vėliavos pakėlimas Šv. Kazimiero mokyklos kieme, 10:30 val. ryto iškilmingos pamaldos Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje, 12:30 val. popiet Marshall aukštesniosios mokyklos salė minėjimas, kurio metu kalbės Vytautas Abraitis iš Floridos.

Ona Palubinskienė, sulaukusi 81 m. amžiaus, po sunkios ir ilgose ligos mirė sausio 26. Sausio 29, dalyvaujant dideliui būriui žmonių ir septyniem kunigam, vėlionė buvo palaidota San Fernando misijos kapinėse. Gedulo mišias Šv. Kazimiero bažnyčioje su vėlionės sūnum kun. Vytautu koncelebravo keturi kunigai. Pamokslą pasakė tėv. J. Vencus, SJ. Mišių metu gražiai giedojo solistas Antanas Polikaitis. Ona Palubinskienė, palikusi gražų lietuviškos motinos pavyzdį, dėl savo gražaus būdo buvo visų mylima ir gerbiama.

Korporacijos Neo-Lithuania 56-rių metų sukaktis bus paminėta vasario 17, šeštadienį, 7:30 val. vak. Tautinių namų salė.

Blynų balių rengia jaunimo ansamblis Spindulys vasario 24, šeštadienį, 7 val. vak. Šv. Kazimiero parapijos salė.

Balfo skyriaus metinis susirinkimas šaukiamas vasario 25, sekmadienį, 11:45 val. ryto parapijos patalpose. Bus renkama nauja valdyba.

Šv. Kazimiero šventė kovo 4, sekmadienį, iškilmingos pamaldos 10:30 val. ryto Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje. Skantai dalyvaus mišiose organizuotai ir po pamaldų turės iškilmingą sueigą viršutinėje parapijos salė.

Dr. Grigas Valančius prieš mirtį pabaigė rašyti didelį veikalą apie vysk. M. Valančių "Žemaičių Didysis". Šios knygos abiejų tomų pristatymą vi-

Lietuviai pranciškonai leidžia šiuos laikraščius bei žurnalus: Darbininką — savaitraštį, Aidus — kultūros žurnalą, kurio per metus išeina 10 numerių, Šv. Pranciškaus Varpelį, religinio turinio žurnalą, kurio per metus išeina 10 numerių.

suomenei rengia Juozo Daurmanto šaulių kuopa kovo 11, sekmadienį, 12:30 val. viršutinėje Šv. Kazimiero parapijos salė. Pristatyme apie veikalą kalbės Paulius Jurkus iš New Yorko, rašytojas ir vienas iš Darbininko redaktorių.

Lietuviškosios radijo valandėlės klubo narių metinis susirinkimas šaukiamas kovo 18, sekmadienį, 12:30 val. Šv. Kazimiero parapijos salė. Bus padaryta praėjusių metų apyskaita ir renkama nauja valdyba.

Los Angeles Dramos Sambūris kovo 24, šeštadienį, 7:30 val. vak. King Starr aukštesniojo mokykloje, Fountain ir Sunset Blvd., statys rašytojo laureato Jurgio Gliaudos komediją "Kompiuterinė santuoka". Veikalas perpintas kupletais, muzika, dainomis. Šis veikalas jau buvo statytas 1969, bet dabar autoriaus žymiai praplėstas, įvesta naujų charakterių ir nuotaikų. Po spektaklio lietuvių tautiniuose namuose bus dail. Magdalenos Stankūnienės parodos atidarymas.

L.Ž.K.



Solistė R. Šalnienė iš Chicago dainuoja Lietuvos Dukterų baliuje sausio 20 Los Angeles. Nuotr. L. Kanto



Dr. Edvardas Juozokas

NAUJAS DAKTARAS CHIRURGAS

Dr. Edvardas Juozokas, stomatologas (Oral and Maxillo-facial Surgeon), praeitų metų spalio mėn. atidarė savo chirurgijos kabinetą, Elm Plaza Professional Center, 115 Elm St., Enfield, Conn. 06082.

Yra baigęs St. Michael kolegiją, Winooski, Vermont. Joj gavo bakalaurą laipsnį iš chemijos. 1974 baigė Kolumbijos universiteto odontologijos ir burnos chirurgijos skyrių (School of Dental and Oral Surgery), gaudamas laipsnį D.D.S. (Doctor of Dental Surgery). Studijų metu buvo išrinktas garbės nariu Omicron Kappa Upsilon organizacijoj. Diplomo įteikimo iškilmėse buvo apdovanotas Ella-Marie medaliu už ypatingą stropumą ir parodytus gabumus, baigiant mokslą pirmuoju.

1977 baigė trejų metų stažą Mount Sinai ligoninėje New Yorko mieste ir gavo diplomą, leidžiantį praktikuotis burnos ir žandikaulių chirurgijoj.

Paskui vienerius metus dirbo savo profesinėje srity su Lester M. Silverman D.D.S., M.S.D., Springfield, Mass.

Yra vedęs Catherine Liteer. Ji yra baigusi Elmiros kolegiją New Yorko valstijoj ir gailėstingų seserų mokslą Kolumbijos universitete.

Dr. Edvardas ir Catherine Juozokai auginą pusantrų metų dukrą Alison.

Naujam chirurgijos specialistui tenka palinkėti geriausios sėkmės.

G.Ž.

Anglų kalba nauja virimo knyga

LITHUANIAN COOKERY (In English, 316 pages, price 7 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastikiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 7 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 7 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1979 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus tik \$10.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$13.00.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

BALTIC HOLIDAYS

COME TO LITHUANIA IN 1979

JOIN US AND FULFILL A DREAM THAT WILL HAVE ENDLESS MEMORIES

COST

DEPART	RETURN	GROUP 30	G.I.T.	CITIES AND NIGHTS
Dec. 22	Jan. 5	\$1049.00 (APEX FARE)		Vilnius 5, Warsaw 3, Leningrad 3, Moscow 2
March 5	March 15	\$779.00	\$849.00	Vilnius 5, Warsaw 2
March 22	March 31	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
April 12	April 21	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
April 23	May 3	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Warsaw 2
May 3	May 12	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
May 14	May 24	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Warsaw 2
May 24	June 2	\$899.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 14	June 23	\$899.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
June 26	July 10	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3
July 04	July 19	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
July 24	Aug. 07	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Rome 5, Moscow 3
Aug. 08	Aug. 24	\$1199.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Riga 3, Leningrad 3, Moscow 2, Copenhagen 1
Aug. 21	Sept. 05	\$1249.00 (Super apex fare)		Vilnius 5, Warsaw 5, Kiev 3, Copenhagen 1
Sept. 06	Sept. 15	\$849.00 (Group 30 fare)		Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Sept. 20	Sept. 29	\$849.00	\$899.00	Vilnius 5, Moscow 2, Copenhagen 1
Oct. 15	Oct. 25	\$779.00	\$849.00	Vilnius 5, Warsaw 2

TOURS INCLUDE FULL DAY EXCURSION TO KAUNAS AND HALF DAY TRIP TO TRAKAI

CONTACT: JONAS ADOMENAS, Tour Manager

TRANS INTERNATIONAL TOURS, LTD.
535 Fifth Avenue
New York, N.Y. 10017
212 697 7257

Group 30 fare must have 30 or more participants

10-JI DAILĖS PARODA, KONCERTAS, LITERATŪROS VAKARAS

Tradicinė dailės paroda, jau dešimtoji, vyko vasario 10-11 Kultūros Zidiny. Paroda buvo pati didžiausia iš visų rengtų parodų, dalyvavo 31 asmuo, buvo išstatyta 171 darbas, neskaitant Adomo Varno ir Kazio Šimonių paveikslų. Per abi dienas apsilankė per 500 žmonių. Parodą rengė LB New Yorko apygardos valdyba, talkinama apylinkių. Techniškus parodos rengimo darbus atliko: Aleksandras Vakselis, pirmininkas, nariai — Česlovas Janušas, Paulius Jirkus, Jonas Rūtenis.

Iškilmingas atidarymas

Iškilmingas parodos atidarymas įvyko vasario 10, šeštadienį, 7 v.v. Vadovavo LB I-mos apylinkės pirmininkas Vytautas Radzivasas. Trumpą žodį tarė Aleksandras Vakselis, apžvelgdamas praeitį, išryškindamas tų parodų pasmę bei paskirtį. Kaip ir pirmąsias parodas, taip ir šią atidarė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, pasakydamas kalbą, pasveikindamas rengėjus, pasidžiaugdamas pačia paroda.

Paskirtos premijos

To vakaro iškilmių įdomiausia ir labiausiai laukiama dalis buvo premijos.

Premijom skirti komisija buvo sudaryta, pastelkiant iš Chicago dal. Vladą Vijeikį. Jis atvyko net savo lėšom, pirmininkavo komisijai, uoliai talkino tvarkant parodą ir dar pats davė 100 dol. jūry komisijos pirmininko premijai. Parodos rengėjai labai nuoširdžiai dėkoja dail. Vladui Vijeikiui už kooperavimą ir toki kilnų dosnumą.

Premijos buvo paskirtos šeštadienį 4 v. popiet. Paskui buvo surašyti protokolai, aktai. Kiekvienam buvo parengtas vokas su aktu ir su pinigais. Premijos paskelbtos iškilmingo atidarymo metu. Premijų paskelbimą ir įteikimą pravedė Aleksandras Vakselis.

JAV LB Kultūros Tarybos 300 dol. premija teko Juozui Bagdonui, M. K. Čiurlionio vardo 200 dol. premija — Onai Paškevičienėi. Premijos mecenatė Elena Mickeliūnienė. 10-tos dailės parodos 100 dol. premija — Antanui Kairiui. Mecenatas — Aleksandras Vakselis. Adomo Varno 100 metų gimimo sukakties 100 dol. premija — Jonui Rūteniui. Mecenatė — Elena Mickeliūnienė. Tautinės tematikos 100 dol. premija Ilonai Brazdžionienei iš Los Angeles. Mecenatas — Simo Kudirkos šaulių kuopa. Tradicinio meno 100 dol. premija — Juliiui Šukiui. Mecenatas LMK Federacijos New Yorko klubas. Jaunojo dailininko 100 dol. premija — Gražinai Sakalauskienei iš Bostono.

Mecenatas — Elena Mickeliūnienė. Jūry komisijos pirmininko 100 dol. premija — Zenonui Ūseliui. Mecenatas — Vladas Vijeikis.

Paskirti ir trys pažymėjimai. Juos gavo: Eugenija Rastonienė, Marija Žukauskienė ir Elena Miklienė.

Premijos buvo skiriamos už visus parodoje išstatytus darbus. Premijom išleista 1200 dol., įskaitant ir populiarumo premiją. Lygiai pusę tos sumos — 600 dol. paaugojo Elena Mickeliūnienė. Ji taip pat nemokamai surengė vašes visiems parodos dalyviams, pusryčius Bostono kvintetui ir jo svečiam, ir kavutę visai publikai.

Pagerbimas

Premijas įteikus, su gėlių puokšte pasirodė Česlovas Janušas. Jis po kelias gėles įteikė Lietuvos gen. konsulo žmonai J. Simutienei, LB apygardos pirmininko žmonai I. Vakselienei, šios parodos rėmėjai ir mecenatei E. Mickeliūnienei ir Antanai Reivytienai, kuri yra daugiausia pirkusi lietuvių dailininkų kūrinių.

Parodoje buvo specialiai pagerbti dail. Adomas Varnas, sulaukęs 100 metų, ir praeitais metais Lietuvoje miręs Kazys Šimonis.

Dail. Adomo Varno buvo išstatyta: prof. S. Kairio portretas (paskolino p. Petniūnas), vienas gamtovaizdis, gėlės ir dailininkas ir elgeta, vienas iš seniausių A. Varno paveikslų, pieštas anglim 1905 metais. Visus šiuos paveikslus paskolino A. Galdiko galerija.

K. Šimonio du paveikslus paskolino dr. Juozas ir Irena Dičpinigaičiai, du — Kazimieras Matuzas ir viena — Darbininko administracija. Dr. Dičpinigaitis turėjo vieną iš 1926 metų — Troškulį, kuris yra įdėtas į Lietuvių Enciklopediją.

Apie juos kalbėjo Paulius Jirkus. Pirmą prisiminė praeitais metais mirusius dailininkus ir pakvietė juos pagerbti tylos bei susikaupimo minute. Toliau trumpais bruožais supažindino su K. Šimonio gyvenimu ir kūryba, pabaigai kalbėjo apie Varną, taip pat nupasakodamas jo gyvenimą kur jis mokėsi, ką nuveikė lietuvių daili.

Pabaigai parodytas filmas kaip 1955 Stoney Brook, N.Y., vasariojo dailininkas Varnas ir kaip jis piešia gamtoje. Filmo K. Matuzas. Jis ir rodė su savo aparatūra. Pradžioje buvo filmas apie Česlovą Janušą, kaip jis tapo gamtoje. Filmą darytas tuo pačiu metu.

Po atidarymo mažosios salės kavinėje buvo kavutė, o posėdžių kambaryje buvo vašės pa-



Vaidas iš praėjusių metų užgavėnių kaukių baliaus. Tradicinis balius, rengiamas New Yorko ateitininkų, įvyks vasario 24 Kultūros Zidiny. Visi raginami dalyvauti su kaukėmis. Nuotr. L. Tamošaičio

rodos dalyviams ir kviečiam svečiam.

Koncertas ir literatūros vakaras

Sekmadienį 4 val. popiet parodos salėje buvo koncertas ir literatūros vakaras. Jam vadovavo Paulius Jirkus. Pradėta literatūra. Iš Scranton, Pa., buvo atvykęs rašytojas Liudas Dovydėnas. Jį trumpu žodeliu pristatė ir visą kūrybą apibūdino Pranas Naujokaitis.

Svečias Liudas Dovydėnas, daugelio knygų autorius, dabar pabaigė knygą apie angliakasių gyvenimą. Knygą išleidžia Algimanto Mackaus fondas. Pirmą jis papasakojo, kas toje knygoje bus aprašyta ir paskui paskaitė ištrauką apie senus angliakasių. Paskaitė ryškiai, labai sultingais ir reljefingais žodžiais pavaizduodamas senus žmones, jų tipingus pokalbius.

Po to jis išskubėjo namo į Scrantus.

Bostono kvintetas.

Šiam koncertui buvo atsi-gabentas Bostono styginis kvintetas. Tai buvo dr. Jono P. Lenk-taičio sumanymas. Jis įdėjo daug tritūso ir atvykusius globojo.

Kvintetą sudaro: Margaret Duesnberry — pirmas smuikas, Judy Helmetzy — II smuikas, Izidorius Vasyliūnas — viola, Ben Silver — violončelė, Jeronimas Kačinskas — fortepijonas.

Pirmoje dalyje buvo gana modernus Jeronimo Kačinsko kūrinys, dvi daly iš jo sukurtu kvinteto — Adagio ir Allegretto.

Po pertraukos sugrojo Antonin Dvoržako kvintetą, kuris turi šias dalis: Allegro ma non troppo, dumka, furiant, finale. Visa programa užtruko dvi valandas.

Populiarumo premija

Pabaigoje scenoje vėl pasirodė LB apygardos pirmininkas A. Vakselis, padėkojo visiems talki-

WATERBURY, CONN.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą rengia Alta ir LB apylinkės valdyba. Vasario 16, penktadienį, 9 v.v. pakeliamą vėliava prie miesto valdybos namų. Vasario 18, sekmadienį, 11 val. mišios už kenčiančią Lietuvą Šv. Juozapo bažnyčioje. Iškilminga akademija 3 v. popiet parapijos salėje.

Kalbą pasakys svečias iš New Yorko — Vytautas Radzivasas. Dainuos solistė Gertrūda Raškauskas iš Waterburio, akomponuos Allen De Ferrari iš Waterburio. Tautinius šokius šoks Raitelis.

Minėjimo garbės svečiai — kongresmanas William Rotch-

ford ir miesto meras Edward D. Bergin, Jr.

Laisvinimo reikalams paremti aukojama: Lietuvių Bendruomenėi, Lietuvių Tarybai ir Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui. Pagerbiamas aukotojo laisvas apsisprendimas.

Visi kviečiami atsilankyti.

Užgavėnių balius

Vasario 24, šeštadienį, 7:30 v.v. Šv. Juozapo mokyklos salėje Lietuvių Bendruomenės apylinkė rengia tradicinį užgavėnių balių. Programą atliks New Yorko vyrų choras Perkūnas. Šokiam groja Johnny Martin orkestras iš Hartfordo. Veiks bufetas, loterija. Gražiai papuošti stalai. Rezervacijos priima Spaudos knygynas, 10 John Street, tel. 756-5173.

V.V.

ST. PETERSBURG, FLA.

Lietuvos nepriklausomybės atgavimo minėjimo proga vasario 16 lietuviškos vėliavos bus iškeltos prie šių miestų valdybų: Pinellas Park, Treasure Island, St. Petersburg Beach, So. Pasadena, Gulfport. Prie St. Petersburg Pier kalbės burmistrė Corinne Freeman. Bus ir trumpa meninė programa.

Tarptautinis festivalis įvyks vasario 22-25 Bayfront arenoj. Lietuvių grupė, kaip ir praėjusiais metais, turės savo tautinių dirbinių parodėlę, lietuvišką virtuvę. Vyks pasirodymai su tautiniais šokiais ir dainomis.

Altos St. Petersburgo skyriaus metinis narių susirinkimas vyks vasario 28. Bus renkama nauja valdyba.

Lietuvių Fondo naudai banketą LB St. Petersburgo apylinkė rengia balandžio 25.

lietuviška radijo valandėlė St. Petersburgu transliuojama kiekvieną šeštadienį 5:30 val. popiet iš stoties WTIS AM 1110.

(nukelta į 12 psl.)

Prof. Vytautas Marijošius dirigavo Dix Hills, L.I.

Didžiulėj Half Hollow Hills High School koncertų salė, kuri turi puikią akustiką, prof. V. Marijošius sausio 28 dirigavo styginiam orkestrui, susidedančiam iš pačių geriausių ir rinktinių Suffolk County mokinių.

Šeštadienį prieš koncertą įvyko šešių valandų repeticija. Teko valandėlę pasėdėti ir pasiklausyti. Tiesiog sunku tikėti, kad daugiau kaip šimtas jaunųjų su tokiu atidumu sekė kiekvieną dirigento gestą ir buvo tiesiog užhipnotizuoti jo tikslumu, muzikalumu ir dinamika. Kiekvienas, nors ir mažiausias, rankos pakėlimas išgavo tai, ko dirigentas norėjo. Gražiu, ramiu balsu prof. Marijošius repetuodamas orkestrą sustabdavo, pataisydavo, pajuokaudavo. Kai su smuiku, kontrabasu ar harpsikordu dirbo sekcijomis, visi kiti instrumentalistai, net ir tie, kurie sėdėjo pačiam gale, intensyviai viską sekė be jokio žodžio ištartimo. Tie jaunuoliai suprato, kad tai yra didelis žmogus-muzikas, kuris žino, ką daro, žino kiekvieną gaidą, ir kad turėjo

daug patyrimo dirigavimo srity.

Kai atėjo sekmadienio popietės koncertas, prisirinko pilna salė žmonių. Koncertas praėjo su dideliu pasisekimu, ir daug publikos atsistojo plovami. Programoj buvo atliekami Bacho, Griego ir Andersono kūriniai.

Prof. Vytautas Marijošius lietuviui yra gerai žinomas kaip operų ir orkestrų dirigentas. Atvykęs į Ameriką, tuojau buvo priimtas į Hartt College of Music kaip dirigentas, teorijos, orkestracijos ir kitų muzikinių kursų profesorius. Visi fakulteto nariai ir studentai jį gerbė ir mėgo. Studentai mėgindavo į jo kursus pakliūti (šio rašinio autorė tai žino iš asmeniško patyrimo, nes jai teko penkerius metus pas profesorių studijuoti ar tartis muzikinius klausimus).

Hartt College of Music gero kaimo išsiplėtė ir dabar yra University of Hartford dalis. Prof. Marijošius yra to universiteto profesorius emeritas.

Linkime prof. V. Marijošiui dar daug kūrybingų metų.

Nijolė Ulėnienė

1979 KELIONĖS Į LIETUVĄ

Kellonės dlenos	Naktų skaičius		Kaina iš New Yorko \$
	Lietuvoje	Už Lietuvos	
Kovo 19-27	5	2	725
Balandžio 11-19	5	2	795
Bal. 25-geg. 3	5	2	795
Geg. 2-10	5	2	829
Geg. 9-17	5	2	829
Geg. 16-25	5	2	839
Geg. 16-26	6	2	859
Birž. 7-16	5	2	859
Birž. 13-21	5	8	1,399
Birž. 13-21	5	2	926
Birž. 20-liepos 4	5	8	1,189
Birž. 26-liepos 10	6	7	1,189
Liepos 4-18	5	8	1,420
Liepos 12-21	5	2	865
Liepos 12-26	5	8	1,399
Rugp. 2-11	5	2	865
Rugp. 2-16	5	8	1,399
Rugp. 8-22	5	8	1,189
Rugp. 15-29	5	8	1,420
Rugs. 19-27	5	2	829
Rugs. 26-spalio 4	5	2	829
Spalio 10-18	5	2	829
Gruodžio 19-sausio 2	5	8	1,045

Kainos gali pakilti, jei pakils skridimų kainos. Vizos mokestis ir departure tax neįskaityti.

REGISTRUOTIS: VYTIS TRAVEL
2129 KNAPP ST.
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL. (212) 769-3300



— Kun. Vytautas Gurevičius sausio 28 mirė Pilviškiuose, Vilniaus vyskupijoje. Velionis buvo gimęs 1890, kunigu išventintas 1914.

— Londone Foreign Affairs Publishing Co. leidžiamas ir G. Stewart-Smith redaguojamas "East-Sest Digest" 1978 m. Nr. 20 išspausdino didelį straipsnį, kuriame nagrinėjami pirmieji 6 numeriai Lietuvos pagrindinėje leidžiamo "Dievas ir tėvynė". Bažnyčios padėtis Lietuvoje taip pat minima Londone išleistos stambios Christel Lane knygos "Christian Religion in the Soviet Union" recenzijoje.

— Amerikos Lietuvių Gydytojų sąjodos žiemos suvažiavimas įvyks kovo 3-10 Winter Park, Colorado.

— Eugenijaus Kiaučeliūno vardo jaunimo premijos įteikimas Gabijai Juozapavičiūtei už perėtų metų pasižymėjimą lietuviškoj veikloj ir Lietuvos reprezentacijoj bus kovo 18, sekmadienį, 8 val. vak. Chicagoj, jaunimo Centre.

— Bernardo Brazdžionio eilėraštis "Tėvynės gėlės" išspausdintas Paryžiuje leidžiamame rusų išieivijos savaitraštyje "Russkaya Mysl". Eilėrašty išvertė Jurgis Gliauda.

— Kun. B. Pacevičiaus 70 m. amžiaus sukaktis Toronte, Priskelimo parapijoj, sausio 21 paminėta koncelebracinėmis mišiomis ir banketu. Mišias aukojo sukaktuvininkas su 7 kunigais. Pamokslą pasakė kun. dr. J. Gutasas iš Delhi, Ont. Giedotojų Volungės vienetas ir solistai S. Žiemelytė ir V. Verikaitis. Pokylin Priskelimo salėn susirinko 454 asmenys.

— Solistė Margarita Momenienė atliks koncertinę programą Draugo romano premijos įteikimo iškilmėse, kurios numatomos kovo 25 Detrote. Šiemet premijai išrinktas rašyt. Juozas Kraliausko romanas "Ikaite Vilniaus akmenys". Šios premijos mecenatai — Marija ir Juozas Mikoniai iš Clevelando.

— Detrote mergaičių choras šiais metais Vasario 16-osios proga atliks net tris menines programas skirtingose vietose: Detrote vasario 11, Tillsonburge, Kanadoj, vasario 17 ir Windsore, Kanadoj, vasario 25.

— Kun. Antanas Rubšys, Manhattan kolegijos profesorius New Yorko, kovo 9-11 Chicagoj, Jaunimo Centre vadovaus Šv. Rašto seminarui kartu su ses. Ona Mikailaite iš Putnam, Conn., kuri vakaronę supažindins su kun. A. Rubšio knyga "Raktas į Naująjį Testamentą". Seminaras bus kelių laikotarpių kursas suaugusiems su skaidrėmis, diskusijomis ir klausimais.

— Cleveland, Ohio, Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos salė pianistų Birutės, Antano ir Vytauto Smetonų koncertas įvyks kovo 11.

— Dainavos ansamblis Chicagoj, Marijos aukštesniosios mokyklos salė, kovo 31 ir balandžio 1 stato muz. A. Jurgučio muzikinę dramą "Emilija Plate rytė". Veikalui libretą parašė A. Kairys.

— Grandinėlės koncertas, rengiamas PLJS-gos, įvyks kovo 17 Chicagoj.

— Ieškomas Skidzavičius, kilęs iš Alytaus apskr., Daugų valsč., Varėnos rajono, Vilginių kaimo, į Ameriką atvykęs per pirmą karą. Jo žmonos Katerinos mergautinė pavardė Balčūnaitė. Ieško Juozas Balkus, kilęs iš Trakų apskr., Onužiškio valsč., dabar gyvenęs Amerikoje. Turį kokių žinių prašomi pranešti adresu: Juozas Balkus, 20 Stagg St., Brooklyn, N.Y. 11206. Telef. 387-4773.



Nepataikė

Besisvečiuojas vyrukas, šiek tiek išigėręs, kreipiasi į vieną ponitę:

— Šis pobūvis yra labai nuobodus. Eikim namo!

— Negaliu, gerbiamas; aš esu namų šeimininkė.

Muzikalumas

— Šį vakarą mūsų choras turės vaišes. Vienas geradarys atsiuntė mum degtinės ir vyno. Tačiau pirma turėsime repeticiją.

— O kam reikalinga toji repeticija? Gerti juk visi moka.

Ypatinga vieta

— Šioj vietoj įvyko katastrofa.

— O kokiū būdu?

— Matot aną stulpą?

— Matau.

— Automobilio vairuotojas jo nematė.

Draugiškas patarimas

— Kaip manai, ar turėčiau paskolinti Antanui pinigų, kurių jis prašo?

— Suprantama! Ir būtinai tai padaryk!

— Kodėl?

— Nes kitaip jis gali kreiptis į mane tuo pačiu reikalu.

Išivaizdavimui

Gydytojas: Tie vaistai yra kartoti. Gerdami juos, išvaizduokit, jog tai yra alus.

Pacientas: Bet ponas daktare, ar negalėčiau gerti alaus ir išvaizduoti, jog tai yra vaistai?

Meilė per telefoną

— Alio! Kas čia kalba? Marytė?

— Taip, Marytė.

— Aš labai nedrįstu, tai telefonu pasinaudoju... Marytė, aš tave labai labai myliu ir noriu paklausti vieno dalyko.

— Prašau, klausyk.

— Ar nesutiktum būti mano žmona?

— Sutinku, sutinku. Beje, o kas čia kalba?

Dantis

— Negalėjau ateiti mokyklon. Labai skaudėjo dantį...

— Ar dar skauda?

— Nežinau, jis liko pas gydytoją.

Užsigavo

— Mamytė, aš labai užsigavau.

— Ar verkei?

— Ne, nes nieko arti nebuvo.

Ne visada...

Vaikų darželyje seselė klausia vieną mažylį:

— Vytuk, ar tu kasdien pasi-meldi?

— Ne, ne visada, nes būna tokių dienų, kad man nieko nereikia...

Mokykloj

Mokytojas į mažojo Petriuko klausimą, ar jis bus baudžiamas už tai, ko nėra padaręs:

— Žinoma, kad ne.

— Tai gerai. Aš namuose pri-valomų pamokų nesu padaręs...

Rojuj

Mokytoja: Kiek laiko Adomas ir Ieva išbuvo rojuj?

Simukas: Iki rudens.

Mokytoja: O iš kur tu žinai?

Simukas: Nes Adomas nebūtų valgęs žalio obuolio.

Nereikėtų mokyti

— Kodėl aš neužgimiau prieš 600 metų? — aimanuoja Stasiukas.

— O iš kur tau tokia mintis atėjo į galvą? — nustebsi klausia motina.

— Jei gyvenčiau anais laikais, nereikėtų mokyti viso to, kas atsitiko vėliau.

TAUTOS FONDAS

(atkelta iš 8 psl.)

N.Y., V. Juodka, Ill, P. Kaladė, Mass., dr. F. V. Kaunas, Ill., S.N. Kersnauskai, Ohio, J.M. Kliveckai, N.Y., "Krivulė" Buv. Lietuvos Policijos Tarn. Klubas, Ill., N.N., Pa., dr. J. Kuodis, Mass., K. Lakickas, N.Y., Lietuvių Tautinės S-gos East. Chicago skyr., J. Liorentas, Fla., Lithuanian Charitable Society, Mass., A. Lukšis, Calif., kun. V. Martinkus, R.I., R.P. Molis, Mass., M. O. Naumanas, Ohio, J. Navickas, Calif., N.Y. Lietuvių Gydytojų Draugija, N.Y., K. Pabedinskis, Ill., V. Pažiūra, A. Plateris, Md., A.P. Raulinaitis, Calif., kun. J. Ruokis, Conn., K.C. Šakys, Calif., I. B. Saldukas, D.C., ALT Sandara 24 kuopa, Mass., P. Sekmokas, Ill., P. Štuopis, Canada, E. J. Tamas, Calif., dr. V. Tauras, Ill., A. Uknevičius, N.Y., A. Valavičius, Calif., V. B. Varnas, Calif., A.S. Vasiulis, Mich., A. Vasyus, Mass., A.R. Zaluba, Md., V. Žiaugra, Mass., kun. J. Žvirblis, Mich.

Po \$43.00 — Fort Myers & Apyl. Lietuvių Laisvės Forumas, Fla., J.M. Švedas, Ill.

\$42.00 — L.H. Rhoad, Ill.

\$41.00 — Lithuanian American Council — Rochester Chapter.

Po \$40.00 — K. Barūnas, Mass., J. Bortkevičius, N.Y., J. Dabrilas, Mass., B. Dirsė, Canada, A. Grigaliūnas, Ill., A.O. Keniauskai, Conn., L. B. Stamford apylinkė, E. Unger, Fla.

Po \$35.00 — dr. A. Goeldnerienė, N.Y., R. V. Inglevičiai, N.Y., R. D. Ivaška, Mass., S. Jaisaitienė, N.Y., J. Lapinskas, Mass., A.G. Leonas, Md., Lietuvių Moterų Klubų Federacija, Waterbury klubas, S. Mackevičius, N.Y., M.A. Šimkus, Ill., P. O. Skardis, Ohio, B. Žukauskas, Ill.

Po \$30.00 — J. Ambrizas, Ill., J. Ambrose, Ca., M. Andruska, N.Y., V. Augulis, Oh., K. Bačauskas, N.Y., L. Bajorūnas, Mich., V. Bartkus, Calif., L. Bileris, N.Y., R. Budreika, Mass., kun. M. Čyvas, N.Y., K. Dubauskas, Canada, B.I. Galiniai, Mass., V. Janulaitis, Ill., A.A. Januška, Mass., S. Jurskyte, Pa., dr. A. Juzaitis, Pa., J.M. Kuprionis, Calif., P.J. Maldeikiai, Ark., N. Mattis, Calif., A. Mažiulis, Mass., V.L. Milukas, N.Y., K. Ozalas, Canada, kun. Ant. Račkauskas, N.Y., dr. E. Repšys, Ill., A. B. Šimkai, Calif., L. Špokas, N.Y., J.A. Starinskas, Mass., dr. P. K. Stungys, Ohio, J. Valaitis, N.Y., dr. O.J. Vilpišauskas.

(Tęsinys kitame numery)

Visiem aukotojam dėkoja Vlikas ir Tautos Fondas.

Aukus prašome siųsti: Tautos Fondas (Lithuanian National Foundation, Inc.) P.O. Box 21073, Woodhaven, N.Y. 11421.

SPORTAS

Rytų apygardos žaidynės

Kovo 31 ir balandžio 1 New Yorke įvyks šių metų pirmoji ŠALFASS Rytų apygardos sporto šventė. Visi Atlanto pakraščio sporto klubai raginami pasirūpinti narių bei klubų registracija, komandų paruošimu ir gausiu dalyvavimu. Klubų narių sąrašus ir ŠALFASS mokesčius privaloma atsiųsti iki kovo 16 RSA išdininkei Danutei Šilbajorienei, 85-00 107 St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Neužsiregistravę ir nesumokėję mokesčių negalės dalyvauti nei apygardinėse, nei Šiaurės Amerikos žaidynėse, kurias šiemet numatyta praversti Chicagoj.

Apygardos žaidynių programoj bus krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir šachmatų varžybos. Klubai, kurie ruošiasi žaidynėse dalyvauti, prašomi iš anksto apie tai pranešti Pranui Gvildžiui, 93 Wheeling Ave., Staten Island, N.Y. 10309.

Jaunimui ir svečiam šeštadienį, kovo 31, bus šokiai ir susipažinimo vakaras Kultūros Židiny, o sekmadienį ten pat bus pamaldos ir baigminės varžybų rungtynės.

Rytų sporto apygardos vadovė Irena Jankauskienė dar kartą kviečia visus gerai pasiruošti ir gausiai dalyvauti šio pavasario pirmoj lietuvių sporto šventėj.

1979 Š. Amerikos Pabaltiečių ir Lietuvių Slidinėjimo Pirmenybės

1979 Š. A. Pabaltiečių slidinėjimo pirmenybės įvyks kovo 3-4 Moonstone Ski Resort, apie 18 mylių į šiaurę nuo Barrie, Ont. Varžybas vykdys Kanados Latvių Sporto Sąjunga.

Pirmenybių programoj bus alpinistinės ir cross-country varžybos.

Alpinistinės varžybos vyks šeštadienį, kovo 3, nuo 10 val. Registracija — 8-9:30 val. ryto.

Alpinistinių varžybų programoj bus Slalomas ir Didysis Slalomas, šiose klasėse: a) Jaunučių (žemiau 13 m.), b) Jaunių (13-16 m. imtinai), c) Vyrų Elite (17-44 m. imtinai), d) Vyrų veteranų (virš 44 m.) ir e) Moterų-mergaičių (amžius neribotas).

Cross-country varžybos vyks sekmadienį, kovo 4, nuo 10 val. Registracija — 8-9:30 val. ryto.

Cross-country varžybų programa: a) Vyrų Elite (17-44 m. imtinai) — 10 km; b) Vyrų veteranų (virš 44 m.) — 10 km; c) Jauniam (13-16 m. imtinai) — 5 km; d) Jaunūčiam (žemiau 13 m.) — 2 1/2 km; e) Moterim (virš 16 m.) — 5 km; f) Mergaitėm (žemiau 17 m.)

Perskaitytes Darbininką, duok kitam, kad jis paskaitytų ir užsi-prenumeruotų.

— 5 km.

Amžiaus klasifikacija — pagal 1978 gruodžio 31.

Dalyvavimas yra atviras visiem pabaltiečių slidinėjtojams.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų pasekmių, atskirų rungčių visai nevykdytoms. Lietuvių pirmenybių programa automatiškai ta pati kaip pabaltiečių.

Smulkios informacijos yra praneštos visiems sporto klubams bei ŠALFASS-gos administracijai pareigūnams.

Dalyvių registracija atliekama iki vasario 20 adresu: Mr. Voldemars Klavinš, 151 Evelyn Ave., Toronto, Ont. M6P 2Z6. Telef. (416) 762-7188.

Lietuvių slidinėjtojų dalyvavimą koordinuoja ir lietuvių pirmenybių išvedimu rūpinasi ŠALFASS-gos Slidinėjimo Komitetas, kurio vadovas yra: Mečys Empakeris, 6 Robin Hood Rd., Islington, Ont. M9A-2W7. Tel. (416) 231-1487.

Pavieniam slidinėjtojam dėl smulkių informacijų patartina kreiptis į artimiausią sporto klubą, sporto apygardą arba tiesiogiai į V. Klavinš arba M. Empakerį.

JAV gyveną slidinėjtojai dar gali taipogi kreiptis į ŠALFASS-gos Slidinėjimo K-to narį — Vytenį Čiurlionį, 19755 Upper Terrace, Euclid, Ohio 44117. Tel. (216) 481-1525.

Visi lietuvių dalyviai privalo būti atlikę 1979 metinę ŠALFASS-gos registraciją. Iš anksto neatlikusiems bus sudaryta galimybė tai padaryti vietoje.



Varšuvoje užbaigtas pasaulio pirmenybių zonis turnyras, iš kurio penki pirmieji iškovojo teisę dalyvauti tarpzoninėse pirmenybėse, būtent, 3. vengrai, Z. Ribli, D. Saks, A. Adorjan, čekas J. Smejkal ir rumunas F. Gheorghiu.

Japonijoje įvykusį Itto mieste zonis turnyrą, kuris apjungia Pietrytinę Aziją, Australiją ir N. Zelandiją, laimėjo filipiniečiai dm Torre ir dm Rodrigues, surinkę po 5 tš. iš 7. Jiedu iškovojo kelialapius į tarpzonines pirmenybes. Kiti rikiavosi taip: Kileng (Indonezija) 4 tš., Balinas (Filipinai) ir Rodžers (Australija) po 3.5 tš., Bahtiar (Indonezija), Fuller (Australija) po 2.5 ir Green (N. Zelandija) -2tš.

Wej an See tarptautiniame turnyre po 9 ratų pirmavo sovietų dm L. Polugajevskis — 6 tš., R. Huebner (V. Vok.) — 5.5 tš., švedas U. Andersson — 5 (1) tš. Paskutinėm žiniom ši turnyrą laimėjo L. Polugajevskis surinkęs 7.5 taško (+4 =7), 2-4, vietas pasidalijo trise, atsilikę tašku nuo nugalėtojo. Šiame turnyre dalyvavo vienintelė moteris, buv. pasaulio meistrė Nona Gaprindašvili, ji surinko

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai, atsiųdami prenumeratos mokesį, prisidėję aukomis už kalendorių, įvairius patarnavimus ar šiaip spaudą parėmė:

12 dol. — O. Gutmanas, Woodhaven, N.Y.

10 dol. — O. Kliorytė, S.

Euclid, Ohio.

9 dol. — A. Anužis, Worcester, Mass.

Po 7 dol. — J. Kiaunė, Jamaica, N.Y., F. Valinskas, Wisc. Dells, Wisc., L. Mockus, Wellesley, Mass., P. Ališauskas, Richmond Hill, N.Y., A. Kepeinis, Pompton Lakes, N.J., J. Tričys, Chicago, Ill., A. Mikėnas, Omaha, Nebr., P. Dauginas, St. Catherines, Ont., V. Sinkevičius, Chicago, Ill., V. Balchūnas, Hartford, Conn., L. Amante, Highland Park, N.J., K. Sirgėdas, Richmond Hill, N.Y., kun. P. Chesna, Ashland, Pa.

Po 5 dol. — B. Batisa, Brockton, Mass., Ž. Jurienė, Kew Gardens, N.Y., A. Diržys, Brooklyn, N.Y., U. Matulonis, Brooklyn, N.Y., A. Arlickas, Long Island City, N.Y.

Po 4 dol. — V. Keiba, Riches-ter, N.Y., P. Balsavich, Brockton, Mass.

Po 3 dol. — N. Jones, New York, N.Y., A. Iacono, Phila-

3.5 taško.

V.V. Palčiauskas užbaigė 2nd USCCC Final (Amerikos korespondencines šachmatų pirmenybes) antru, surinkęs 10 tš. iš 12 galimų. Pirmuoju baigė dr. E. Martinovsky su 11 tš., 3. Richard Delaune 8.5 tš.

Bostono tarpklubinėse, So. Bostono LPD šachmatų komanda po laimėjimo prieš Boylston CC 4-1, pereitą penktadienį (vasario 9) pralaimėjo prieš Harvardo universitetą 1-4, lošdami pas juos. Mums tašką iškovojo tik Bronius Skrabulis. Šį penktadienį (vas. 16) MIT atvyksta į So. Bostono LPD-ją.

NAUJOS KNYGOS

Sportas nepriklausomaj Lietuvoj, I ir II dalis, J. Narbuto. Kaina po 9.00.

Kilogramas cukraus, K. Barėno. 8.00

Lietuvos policija. 6.00

Raktas į Naująjį Testamentą, kun. prof. A. Rubšio. 8.00

Lietuvos istorija, prof. Z. Ivinskio. 15.00

Petras Klimas, A. Geručio. 10.00

Išėvės keliu, M. Aukštaitės. 5.50

Rudenys ir pavasariai, III dalis, A. Baranausko. 8.00

Jurtis Matulaitis, S. Ylos. 7.00

Jurgio Matulaičio užrašai. 2.50

Ir nebepasimatėm, J. Jankaus. 7.00

Laiškas jaunystei, A. Rūtos. 5.00

Gen. P. Plechavičius, P. Jurgėlos ir P. Jurkaus. 10.00

Sudiev — Good-bye, by Eve Bates. 10.00

Manyland Presents Their Best, by S. Zbarskas, 6.00

Selected Post-War Lithuanian Poetry. 12.00

Šios bei kitos lietuviškos knygos ir muzikos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Persiuntimui pridėdama 50 c., užsisakant daugiau — 1.00.

KNYGOS LIETUVIŲ IR ANGLŲ KALBOM IŠMOKTI

Introduction to Modern Lithuanian — 9 dol.

Lietuviškų pokalbių plokštelė su tekstu — 8 dol.

Angliškai lietuviškas žodynas — 8 dol.

Lietuviškai angliškas žodynas — 8 dol.

Lietuvių kalbos žodynas, parengtas — 6 dol.

Persiuntimas 50 c. Graži dovaną jaunimui ir suaugusiems visomis progomis. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N.Y. 11207.

delphia, Pa., A. Zudzius, Richmond Hill, N.Y., O. Zukas, Glendale, Calif., A. Jankauskaitė, Chicago, Ill.

Po 2 dol. — K. Miglinas, Enfield, Conn., M. Karechka, Jamaica, N.Y., J. Gasiliūnienė, Jamaica Estate, N.Y., V. Povilauskas, Brooklyn, N.Y., S. Lazdinis, Euclid, Ohio, M. Gečiauskas, Manchester, Conn., A. Karnius, St. Petersburg, Fla., J. Navickas, Woodhaven, N.Y., R. Gruodis, Mt. Airy, Md., J. Baužys, Kearny, N.J., A. Giedraitis, San Diego, Calif., A. Ridikas, Afton, N.Y., M. Kiselauskas, Worcester, Mass., A. Barulis, Brockton, Mass., A. Pietarienė, Kearny, N.J.

Po 1 dol. — A. Dėdinas, Greenfield, Mass., J. Gerdvilienė, Woodhaven, N.Y., P. Krivinskienė, Hamilton, Ont., V. Malakas, Wallington, N.J., R. Kontrimas, Mission Viejo, Calif., Z. Grabnickas, Orlando, Fla.

Visiem aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Pirmąkart Rasa, Kanados Londono studentų "Rasa" grupės įdainuota 18 lengvos muzikos lietuviškų dainų. 7 dol.

Aušra, Kanados mergaičių kvarteto "Aušra" įdainuota 16 lietuviškų dainelių. 8 dol.

Nerija, Clevelando mergaičių įdainuota 14 lietuviškų dainų. 7 dol.

Jūros paslaptys, lietuviškos lengvos muzikos rinkinys iš Lietuvos. 12 įdainuotų dainų. 7 dol.

Vaidilų kanklės, Lietuvių tautinio meno ansamblio "Čiurlionio" kanklėmis įgauta 10 muzikos melodijų. Dalyvauja sol. I. Grigaliūnaitė. 6 dol.

Jauna naktis, Urugvajų įdainuota 12 lengvos muzikos dainų. 6 dol.

Pienės pūkas, Urugvajaus choro 14 lengvos muzikos dainų. 6 dol.

Touring Lithuania. 10 lietuviškų dainų. 6 dol.

Kur tas šaltinėlis? 27 lietuviškos dainos dviejose plokštelėse. Duetus įdainavo Edmundas Kuodis ir Jonas Girijotas. Išleido prof. J. J. Stukas. Kaina su persiuntimu 15 dol.

Šios bei kitos lietuviškos plokštelės ir naujausios lietuviškos knygos gaunamos Darbininko administracijoje: 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
TELEF. 296-4130

NAUJAUSI LEIDINIAI

Aleksandras Pakalniškis, Studento dienoraštis. 284 pusl. Lengvo stiliaus skaitymai. Kaina 5 dol.

Mirga Girniuvienė, Senojo bokšto paslaptis. 150 pusl. Skaitymai vaikams. Iliustruota. Kaina 4 dol.

Jonas Balys, Lietuvių kalendorinės šventės. Lietuvių tautosakos lobynas VII. Tautosakinė medžiaga ir aiškinimai. 160 pusl. ir 10 pusl. iliustracijų. Kaina 6 dol.

V. Pietario Algimantas. Istorinė apysaka. Pirmoji ir antroji dalis vienoj knygoj. 9 dol.

VI. Šlaitas, Nesu vėjo malonėje. Poezijos rinkinys su kietais viršeliais. Kaina 5 dol.

Jonas Narbutas, Sportas Nepriklausomoje Lietuvoje. Antra dalis (1937-1940). 445 pusl. Gausiai iliustruota. Kaina 9 dol.

Metų laikai. Muz. G. Gudauskienės dainų ciklas su gaidomis. 2.50.

Giedra Gudauskas. Variations for piano on Lithuanian Folk Theme. Kaina 3 dol.

Persiuntimui pridėdama 50 c.

Šios bei kitos lietuviškos knygos ir lietuviškos muzikos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

1979 LIETUVA IR ROMA 1979

specialiai planuotos kelionės jūm ir jūsų šeimai

UNION TOURS

kvalifikuoti kelionių vadovai nuo 1931

IŠVYKSTAMA
gegužės 09
birželio 13
rugšėjo 19

GRIŽTAMA
gegužės 17
birželio 21
rugšėjo 27

MIESTAI IR NAKTYS
Vilnius 5, Maskva 2
Vilnius 5, Maskva 2
Vilnius 5, Maskva 2



LDD 7 kuopos valdyba. Iš k. vicepirm. Jonas Klačius, pirmininkė Bronė Spūdienė, garbės pirm. adv. Stepas Briedis, stovi sekretorius Antanas Šateika, išdininkai Marytė Vasilka ir Valteris Šleivys, izdo globėjai — Ona Petrašienė ir Albinas Sakalas.

LDD 7 KUOPOS VEIKLA

Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 kuopa savo susirinkime sausio 21 peržvelgė praėitų metų veiklą. Pranešimus padarė visi valdybos nariai. Valdyba perrinkta ta pati: pirmininkė Bronė Spūdienė, vicepirmininkas Jonas Klačius, sekretorius Antanas Šateika, išdininkai Marytė Vasilka ir Valteris Šleivys, izdo globėjai Ona Petrašienė ir Albinas Sakalas. Kuopos atstovai New Yorko Altoje — Bronė Spūdienė ir Jonas Valaitis.

Kaip kasmet, taip ir šiemet kuopa surengs Dariaus ir Girėno minėjimą. Šiemet sueina 10 metų nuo kuopos nario Vinco Karvelio mirties. Ta sukaktis bus paminėta balandžio 8 d. 3 v. popiet Fifi kavinėje. Bus trumpa paskaita. Tam minėjimui rengti komisijon išrinkti: J. Klačius, V. Zaveckas ir E. Gagienė. Talkina ir valdyba.

Tradicinės margučių vaišės bus rengiamos ir šiemet. Tikslai

data dar nenustatyta. Rengimo komisijon išrinkti: E. Bublaitienė, R. Kondratienė, Lidija Moruzienė, Charles Martin ir Lilija Šateikienė.

Kitas kuopos susirinkimas bus kovo 4 d. 3 v. popiet.

S.

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimo proga koncertacinės iškilmingos mišios bus aukojamos 11 val. už visus dėl Lietuvos laisvės žuvusius savanorius, karius, partizanus, kovotojus. Pamokslą pasakys kun. Placidas Barius, pranciškonas. Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis pasakys pritaikytą žodį. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Po pamaldų 3 val. minėjimas Kultūros Židiny.

Lietuvos vyčių 41 kuopa vasario 4 dalyvavo šių metų pir-

mame susirinkime. Aptarta šių metų veikla. Kuopos pirmininkė pranešė apie pereitų metų veiklą. Pasmerktas komunistų propagandinis filmas "Nežinomas karas". Pasizadėta dalyvauti protesto demonstracijoj Washingtone. Klebonas kun. J. Pakalniškis, atsilankęs susirinkime, tarė pasveikinimo žodį.

L. K. Moterų 29 kuopos narės vasario 4 parapijos apatinėje salėj tarėsi blynų baliaus reikalais. Tradicinis blynų balius rengiamas vasario 11 tuoj po sumos apatinėje parapijos salėj. Blynų baliaus pelnas skiriamas vargonų remonto išlaidom mažinti. Susirinkime dalyvavo ir pasveikino parapijos klebonas kun. J. Pakalniškis.

Pirmosios komunijos priėmimas su lietuviškomis apeigomis rengiamas gegužės pabaigoj. Tėveliai prašomi padėti vaikučius šiai iškilei paruošti. Būtų gera, kad jau dabar užsiregistruotų tie, kurie norės šiose iškilmėse dalyvauti. Priimami ir tie vaikučiai, kurie komuniją priėmė kitose, ne lietuviškose bažnyčiose.

Elena ir Vincas Solomonai vasario 7 atšventė 50 metų bendro vedybinio gyvenimo. Ta proga dalyvavo užprašytose koncertacinėse mišiose. Jų metų klebonas kun. J. Pakalniškis pasakė pritaikytą pamokslą.

Parapijos vargonai, kurių vertė specialistų įvertinta 100,000 dol., reikalingi remonto. Klebonas kun. J. Pakalniškis sudarė sutartį su Austin firma, kuri apsiėmė pagrindinai sutvarkyti ir atremontuoti šiuos brangius vargonus. Remontas kainuos 2956 dol.

Parapijos mirusieji: Emil Gutmanas, sulaukęs 68 m. amžiaus, mirė sausio 13. Nuliūdime liko žmona. Buvo pašarvotas Shalins koplyčioj. Po gedulingų mišių Apreiškimo parapijos bažnyčioj palaidotas Cypress Hills kapinėse.

Ona Matonienė, sulaukusi 85 m. amžiaus, mirė vasario 1 Putnam, Conn., Matulaičio namuose. Nuliūdime liko sūnus ir dvi dukros, kurių viena dominikonė seselė Helen. Palaidota iš Apreiškimo parapijos bažnyčios vasario 5 Kalvarijos kapinėse.

Juozas Skarulis, sulaukęs 85 m. amžiaus, mirė Matulaičio namuose, Putnam, Conn. Buvo Apreiškimo parapijos kolektorius, Šv. Vardo dr-jos narys, uolus parapijos darbininkas. Nuliūdime liko brolis Antanas, sesuo ir daug giminų. K.A.

PATERSON, N.J.

Lietuvos nepriklausomybės šventė minima vasario 18. Pamaldos bažnyčioje — 10:30 v. Mišios aukojamos už kenčiančią Lietuvą. Akademija 3 v. popiet parapijos salėje. Paskaitą skaitys LB Krašto valdybos vicepirmininkas Rimas Česonis. Meninėje dalyje dainuoja Ona Pliuskonienė iš Philadelphia. Minėjimą rengia ir visus atsilankyti kviečia LB apylinkės valdyba.

KVIEČIAM KANDIDATAI

Kviečiami kandidatai į 9-tąją JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybą. Rinkimai įvyks gegužės 5, 6, 12 ir 13 dienomis. Kandidatų siūlymai turi būti įteikti New Yorko apygardos rinkimų komisijai ne vėliau kovo 5.

Kandidatuoti ir kandidatus siūlyti gali kiekvienas lietuvis, sulaukęs 18 metų ir gyvenąs New Yorko apygardos ribose — visa New Yorko valstybė, išskyrus jos vakarinę dalį — Buffalo ir Rochesterį.

Kandidatai, jų siūlytojai ir balsuotojai turi būti registruoti LB apylinkių balsuotojų sąrašuose. Kandidatus siūlo nemažiau 10 asmenų. Kandidatų siūlymo anketos ir pilnos taisyklės gaunamos, paskambinus N.Y. apygardos rinkimų komisijos narei Irenei Ridikienei, tel. (212) 849-0670. Jos adresas: 87-40 127th St., Richmond Hill, N.Y. 11418.

Raginame visus, susirūpinusius Amerikos lietuviško gyvenimo eiga ir ateitimi, įnešti savo sumanumą ir ryžtingumą į Lietuvių Bendruomenės darbus ir kandidatuoti į Tarybą.

BOSTONO ŽINIOS

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas įvyks vasario 18, sekmadienį. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioj 10:15 val. ryto pamaldos už Lietuvą, o 2 val. popiet minėjimas Lietuvių Piliečių dr-jos salėj. Kalbės dr. Henrikas Nagys iš Montrealio. Meninę programą atliks sol. B. Povilavičius, muz. J. Kačinskas, liuanistinės mokyklos mokiniai ir tautinių šokių šokėjai.

Kultūriniame subvakary vasario 17 Tautinės s-gos namuose programą atliks dr. Nagys ir Nagienė iš Montrealio.

Kaziuko mugė įvyks kovo 11 Lietuvių Piliečių dr-jos salėje.

Minkų radijo valandėlės 45 metų sukakties renginys pratomas kovo 25.

LINDEN, N.J.

Proga lietuvių kalbai promokti

Linden, N.J., suaugusiųjų mokykloj, veikiančioj prie vietos High School, š. m. pavasario semestre šalia kitų dalykų bus dėstoma ir lietuvių kalba, jei susidarys pakankamas mokyti norinčių skaičius. Šį kursą gali lankyti ne tik Lindeno, bet ir kitų vietų gyventojai. Semestris moketis yra 15 dol. ir registracijos moketis — 1 dol. Sulaukę 65 m. moka tik registracijos moketį — 1 dol. Mokslas pradedamas kovo 5 ir vyks kiekvieno pirmadienio vakarą nuo 7 val. 30 min. iki 8 val. 50 min. Lietuvių kalbai dėstyti yra pakviesta diplomuota mokytoja Danguolė Didžbalienė.

Iki vasario 26 registruotis laišku, nurodant vardą, pavardę, adresą ir telefoną šiuo adresu: Mrs. Irene Osoliniec, 420 Amherst Rd., Linden, N.J. 07036, tel. 925-2731. Čekis rašytinas Linden Adult Education vardu.

Lietuvių kalbą primiršę arba jos iki šiol pakankamai nepamokę yra kviečiami šiuo N.J. vieninteliu lietuvių kalbos kursu pasinaudoti.

Solisto Benedikto Povilavičiaus recitalis So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salėj įvyks gegužės 6.

Tautodailės institutas balandžio 1 rengia plataus masto gintaro parodą su B. Saldukienės iš Washingtono paskaita.

So. Bostono Lietuvių Piliečių draugija metiniame susirinkime sausio 18 prisaikdino naują valdybą: pirm. inž. Aleksandras Chaplikas, vicepirm. Danielius Averka, protokolų sekr. Antanas Matjoška, finansų sekr. Adomas Druzdis, izd. Algis Mitkus, maršalka Vytautas Ivaška. Direktoriai: Arnoldas Plevokas, Gediminas Ivaška, Birutė Mitkus, Stasys K. Griganavičius, Antanas Andriulionis, Vytautas Jurgėla, Juozas C. Lubinas, Jonas J. Grigalius—advokatas, garbės direktorius. Kontrolės komisija: Lionginas Švelnis, Antanas Januška ir Andrius Keturakis.

Edvardui Pečiukaičiui Bostono miesto ligojinė padaryta sunki vidurių operacija. Ligonio sveikata stiprėja.

So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos tradiciniame Naujų Metų sutikimo bankete pagerbta draugijos narė ir nenuilstama šio parengimo vyriausia Seimininkė Monika Plevokienė. Jai banketo metu draugijos pirmininkas inž. Aleksandras Chaplikas įteikė už nuopelnus gražų atžymėjimą (plaque). Draugijos valdyba jai linki ilgiausių metų.

Jonas Jonaitis vedė Marijoną Alukonienę. Jie So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėj draugam ir pažįstamiems iškėlė šaunų banketą, kuriame dalyvavo apie 200 svečių. Medaus mėnesį juodu praleido Havajuose.

S.K.G.

BOSTON, MASS. — WNSR 1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais 11:30-12:00 val. 1430 banga iš WWEL 12:10—1:00 val. 1460 banga iš WBET Veda J. Petras Višeinis 173 Arthur St., Brockton, MA 02402 Telef. (617) 586-7209

BANK-BY-MAIL

Postage paid both ways

Fast, convenient, private, safe, free!

That's what BANKING-BY-MAIL is

Greitai, prieinamai, privačiai, saugiai, nemokamai. Tai taupymas paštu So. Boston Savings

Bank būdu. Ar jums reikia pinigų padėti į banką ar juos atsiimti, tai galite atlikti namie bet kuriuo laiku. Jūsų siuntą gavęs, bankas tuoj įtraukia sumą į sąskaitą. Prisideda ir užtikrinimas, kad jūsų pinigai pelno aukščiausius procentus, leidžiamus įstatymų. Dėl lengvo taupymo būdo per paštą skambinkit Mr. Donahue 268-2500 arba rašykit paduotais adresais.

MAIN OFFICE
450 West Broadway
South Boston
9 AM to 3:30 PM
Monday thru Friday
Saturday 10 AM to 1 PM
268-2500

NEPONSET CIRCLE OFFICE
740 Gallivan Blvd.
9:30 AM to 5:30 PM
Mon - Tues, Wed & Fri
Thurs - 8:30 AM to 7:30 PM
Saturday 8:30 AM to 12 Noon

South Boston Savings Bank
"ALWAYS THE LEADER"

ALFRED W. ARCHIBALD, PRESIDENT

PADĖKA

A.A. CASIMIR VALUŽIS,

mano seserėnas, mirė 1979 sausio 10, sulaukęs 60 metų amžiaus. Buvo pašarvotas Brazinski Funeral Home, Elizabeth, N.J. Palaidotas sausio 13 Gertrude's kapinėse, Colonia, N.J.

Nuoširdžiai dėkoju Šv. Petro ir Povilo parapijos klebonui kun. Petruil Žemelkiui ir kun. Juozui Pragulbickui už maldas koplyčioje, gedulingas pamaldas bažnyčioje ir palydėjimą į kapines.

Nuoširdi padėka solistam Onai Zubavičienei ir Ben Miškinui bei muzikui Vincui Mamaičiui.

Dėkoju Julijai Vėblaičiui už atsisveikinimo žodį koplyčioje.

Dėkoju už aukas šv. Mišiom, už gėles velioniui pagerbti.

Dėkoju dr. St. Petrauskui už nuolatinę velioniui teiktą pagalbą, Mr. E. Byla, R.N., Lanių šeimai, ypač Onai ir Blutei už lankymą ligojinėje.

Dėkoju Mr. J.J. Bartus, Shivickių, Cheponių šeimom už gėles ir lankymą.

Dėkoju karsto nešėjam, šeimnininkėm Šulskienei ir Kirdirkienėi už skaniai paruoštus pusryčius, salės vedėjų Jonui Švedui už rūpestingą patarnavimą.

Dėkoju visiem, velionį lankusiems ir palydėjusiems į kapines.

Seserėnas Pranas Frank Kudulis,
žmona Stefa, duktė Kristina

Ormon Beach, Fla.

A.A. KĘSTUČIUI SLAVINSKUI

mirus, jo broliui dr. Vytautui Slavinskiui ir visiems artimiesiems giliai užuojautą reiškia

Juozas A. Milukas

A.A. JUOZUI KARDASKUI

Lietuvoje mirus, liūdesio prislėgtus kun. Antaną Kardą, kun. Joną Kardauską, MIC, ir seseris: Pranę Kamantauskienę, Marytę Kardauskaitę nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Viktorija ir Antanas Dėdinai
Ona ir Bronius Babušiai
Ona Barauskienė su dukromis ir

jų šeimomis

Antanas Smetona
1918

Leader for Freedom

The Republican Party

DARBININKAS



Redakcija (212) 827-1352
 Administr. (212) 827-1351
 Spaustuvė (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė 212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: vasario 18, sekmadienį, Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas. Pradžia 3 val.

Washingtono gimtadienis švenčiamas vasario 19. Pranciškonų spaustuvė ir Darbininko redakcija bei administracija tą dieną nedirbs.

Motery Vienibės susirinkimas bus vasario 20, antradienį, 7:30 v.v. įprastinėje vietoje, Congregational bažnyčios salėje. 91 Street, Woodhaven. Susirinkime bus paminėta Lietuvos nepriklausomybės šventė.

Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Viktoro Ralio, dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 18 Kultūros Židiny.

Pianistė Dalia Sakaitė dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 18 Kultūros Židiny. Ji skambins solo ir taip pat akomponuos chorui.

Lietuvos nepriklausomybės šventė minima vasario 18. Iškilmingos pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val., akademija 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Kalbas pasakys Mario Cuomo, New Yorko valstybės gubernatoriaus pavaduotojas ir Vytautas Smetona, Lietuvos prezidento vaikaitis. Meninėje programoje dalyvauja pianistė Dalia Sakaitė, Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Viktoro Ralio, N.Y. tautinių šokių ansamblis Tryptinis, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės. Lietuvos laisvinimo reikalui bus renkamos aukos. Minėjimą rengia N.Y. Alta.

Maironio lituanistinėje mokykloje vasario 17 paminima Lietuvos nepriklausomybės šventė. Minėjimas bus paskutiniųjų pamokų metu salėje. Gi vasario 24 pamokų nebus, nes tuo metu yra kuro taupymo savaitė, ir mokyklos patalpos bus uždarytos.

Kun. Antanas Kardas gavo telegramą iš pavergtos Lietuvos, kad vasario 7 ten mirė brolis Juozas Kardauskas.

Įsigykime patys arba kitiem dovanokime

SIMO KUDIRKOS FOR THOSE STILL AT SEA

Pagal Simo Kudirkos pasakojimus knygą parašė amerikietis žurnalistas Larry Eichel. Čia aprašoma Simo gyvenimas, jo pabėgimas iš sovietų laivo į Ameriką, jo išdavimas sovietam, jo kančios kalėjimuose ir laimingas išvadavimas. Knyga turi 226 puslapius, iliustruota, su kietais viršeliais. Kaina tik 7.95 dol., įskaitant ir persiuntimą.

Ją galima įsigyti betarpiškai pas autorių. Rašyti:

Mrs. Genė Kudirkienė
 85-35 117 Street
 Kew Gardens, N.Y. 11418

Kaziuko mugės metu kovo 4 norintieji parduoti lietuviškų audinių, juostų, gintaro ar kitokių tautodailės dirbinių, prašomi kreiptis į vyr. skaučių židinio Vilijos nares: Aldoną Katinienę — 846-1210 arba į Liliją Milukienę (516) 681-6172.

Darbininko spaudos kioskas Vasario 16 proga su naujomis knygomis, muzikos plokštelėmis bei kitais suvenyrais vasario 18 Kultūros Židinyje apatinės salės koridoriuje bus atidaras visą dieną. Šia proga kviečiami visi įsigyti ypač pigių knygų, plokštelių, gintarų, apmokėti Darbininko prenumeratą bei įsigyti kitų įvairių suvenyrų.

Užgavėnių kaukių — blynų baliuje, kuris bus vasario 24 Kultūros Židinyje, visi svečiai kviečiami dalyvauti su kaukėmis. Geriausios kaukės bus apdovanotos pinigine premija. Rengėjai primena, kad, norintieji dalyvauti kaukių parade, turi turėti uždegtas akis.

Kaukių baliuje vasario 24 bus du šokių konkursai — valso ir disco. Geriausiam šokėjui bus įteikiama premija. Svečiai kviečiami iš anksto ruošti konkursui. Šokiui gros populiarius Belle Terre orkestras.

Jaunimo pamaldos bus kovo 4 Kultūros Židiny. Po pamaldų — Kaziuko mugės atidarymas.

Kaziuko mugė, rengiama New Yorko skautų, bus kovo 4 Kultūros Židiny. Mugė įrengiama kovo 3, šeštadienį. Atidaroma po jaunimo pamaldų.

Iš Metropolitan operos rūmų vasario 17, šį šeštadienį, 2 val. popiet New Yorko laiku per radiją bus transliuojama Mozarto opera Die Zauberfloete. Diriguoja Pritchard. Pagrindiniai solistai: Mitchell, Sandoz, Smith, McCoy, Boesch, Ather-ton, Monk.

Nidos leidykloje Anglijoje išleistas kasdien nuplėšiamas kalendorius gaunamas ir Darbininko administracijos. Su persiuntimu kaina 5 dol.

Dail. M. Dobužinskio apžvalginė paroda atidaroma vasario 20 Vincent Astor Gallery, The New York Public Library at Lincoln Center, 111 Amsterdam Ave., prie 65 Street, Manhattane. Paroda tęsis iki balandžio 7. Paroda skiriama pavaizduoti jo 50 metų teatrinę veiklą, nuo 1907 iki 1957. Bus išstatyti piešiniai, dekoracijų eskizai. Medžiaga sutelkta iš Paryžiaus ir iš New Yorko įvairių fondų. Vasario 20, antradienį, 5 v.v. yra priėmimas spaudai.

Dail. Elenos Kepalaitės skulptūrų paroda dabar vyksta Phoenix galerijoje, W. 57 Street, Manhattane. Paroda uždaroma vasario 22. Dailininkė vasario 17, šeštadienį, nuo 3 iki 5 v. popiet bus galerijoje ir suteiks paaiškinimus apie savo kūrinius bei darbo techniką.

Kun. Stasys Raila, Maspetho lietuvių parapijos vikaras, yra išvykęs atostogų į Floridą.

N. Y. vyrų choras Perkūnas vasario 24 vyks į Waterbury, Conn., kur užgavėnių blynų baliuje atliks programą. Chorui vadovauja Vytautas Daugirdas, choro pirmininku yra Lionginas Drangauskas.

Arvydas Šimonis, praeitais metais Lietuvoje mirusio dailininko Kazio Šimonio sūnus, gyvenęs West Chester, Pa., buvo kvieistas atvykti į dešimtąją dailės parodą, kur atidaryme buvo pagerbtas jo tėvas. Bet atvykti jis negalėjo, nes buvo susirgusi dukra.

Genė Kudirkienė sėkmingai organizuoja į platiną Simo Kudirkos knygą "For Those Still at Sea". Knygoje aprašomi jo pergyvenimai Sovietų kalėjimuose. Kaina 7.95 dol. Galima gauti šiuo adresu: 85-35 117 Street, Kew Gardens, N.Y. 11418.

Paulius Jirkus, Darbininko redaktorius, kovo 11 vyks į Los Angeles, kur skaitys paskaitą apie dr. Grigą Valančių ir jo parašytą stambų veikalą "Žemaičių didysis". Autoriaus pagarbą ir knygos pristatymą rengia vietos šaulių kuopa ir autorius šeima.

Pranciškonų spaustuvėje baigiama parengti spausdinimui prof. V. Juodeikos veikalo "Didžioji iliuzija" antroji dalis. Dabar sudaromas vardynas. Jį sudaro Petras Jurgėla.

PAREMKITE JAUNIMĄ!

Šia vasarą įvyks IV Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas Europoje. JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos New Yorko skyriui atstovaus Raimundas Balsys ir Vida Šlapelytė. Taip pat vyks ir kiti jaunuoliai — jaunuolės iš New Yorko apylinkės.

Padėkite mums padengti kelionių ir IV PLJK ruošos darbų išlaidas. Aukos galima siųsti Raimundui Balsiui — 240-76 67th Ave., Douglaston, N.Y. 11363; arba Rasai Milukaitei — 142 E. 27 St., Apt. 2 E, New York, N.Y. 10016. Čekius rašyti PLJK vardu.

Iš anksto dėkojame už jūsų dosnumą ir paramą!
 JAV LJS New Yorko skyriaus valdyba

Auka paremk lietuvišką spaudą, ypač Darbininką.

Woodhavene išnuomojamas butas iš dviejų kambarių su baldais arba be jų. Atskiras įėjimas, galima naudotis virtuve. Mėnesiui 120 dol. Tel. 441-7132.



Mario Cuomo, New Yorko valstijos gubernatoriaus pavaduotojas, kalbės Vasario 16-osios minėjime Kultūros Židiny šį sekmadienį. Nuotr. Rocco Galatioto

10-JI DAILĖS PARODA

(atkelta iš 9 psl.)

siai patinka. Ir šiemet balsavo abi dienas. Balsus per pertrauką suskaitė: A. Balsys, K. Bačauskas, J. Gerdvilienė, E. Donohue, A. Reivytiene, V. Padvarietis.

Balsavimo rezultatus scenoje paskaitė Eugenija Donohue. Viso balsavo 108. Populiarumo premiją laimėjo Česlovas Janušas už paveikslą "Rugių gubos

Madų paroda bus gegužės 6 Kultūros Židinyje. Rengia Balfo 100-sis skyrius.

SAMIZDATO PARODA

New Yorko ukrainiečių namuose, 203 Second Ave. (prie 13 gatvės), Manhattane, nuo vasario 9 iki kovo 18 vyks Sovietų Sąjungos pogrindžio spaudos, Samizdato, paroda. Galima ją lankyti kiekvieną dieną, išskyrus pirmadienius. Tel. 228-0110.

UŽGAVĖNIŲ KAUKIŲ BLYNŲ BALIUS

Vasario 24 Kultūros Židiny
 Pradžia 8 v.v.

Gros populiarius Belle Terre orkestras

Bus gausios, namuose gamintos vaišės kartu su tradiciniais užgavėnių blynais

Įėjimas Suaugusiems — 12.50 dol.
 Moksleiviams ir studentams — 7.50 dol.

Stalai iš anksto užsisakomi pas:
 S. Bobeliene — (212) 647-6637
 J. Norviliene (212) 827-2629
 Loreta Vainiene (516) 261-3780
 Joną Vainių (212) 847-2686

(moksleiviai ir studentai)
 Tradicinį balių rengia ir visus atsilankyti kviečia

NEW YORKO ATEITININKAI



Bus gausios, namuose gamintos vaišės kartu su tradiciniais užgavėnių blynais

Įėjimas Suaugusiems — 12.50 dol.
 Moksleiviams ir studentams — 7.50 dol.

Stalai iš anksto užsisakomi pas:
 S. Bobeliene — (212) 647-6637
 J. Norviliene (212) 827-2629
 Loreta Vainiene (516) 261-3780
 Joną Vainių (212) 847-2686

(moksleiviai ir studentai)
 Tradicinį balių rengia ir visus atsilankyti kviečia

NEW YORKO ATEITININKAI

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

vasario 18, sekmadienį, 3 v. popiet
 Kultūros Židinyje, Brooklyne, N.Y.

- Pakeliamos vėlavos. Prie kryžiaus uždegamas aukuras. Organizacijos dalyvauja su vėlavomis.
- Invokaciją kalba TĖV. PAULIUS BALTAKIS, OFM
- Sveikina Lietuvos gen. konsulas ANICETAS SIMUTIS
- Svečiniai kalbėtojai:
 MARIO CUOMO, New Yorko valstybės gubernatoriaus pavaduotojas
 VYTAUTAS SMETONA iš Clevelando
 Svečiai amerikiečiai, valdžios atstovai
- Meninėje dalyje:
 pianistė DALIA SAKAITĖ
 Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas VIKTORO RALIO
 N.Y. tautinių šokių ansamblis TRYPTINIS, vadovaujamas JADVYGOS MATULAITIENĖS

Programai vadovauja VIDA JANKAUSKIENĖ
 Visi New Yorko ir apylinkių lietuviai kviečiami atsilankyti!

N.Y. AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO SUKAKTIES RELIGINIS MINĖJIMAS

ĮVYKS

1979 VASARIO 18, SEKMADIENĮ, 11 VAL. RYTO
 APREIŠKIMO PARAPIJOS BAŽNYČIOJE
 249 NORTH ST., BROOKLYN, N.Y.

KONCELEBRACINĖS MIŠIOS UŽ ŽUVUSIUS DĖL LIETUVOS LAISVĖS
 PAMOKSLĄ PASAKYS TĖVAS PLACIDAS BARIUS, OFM
 PAMALDOSE DALYVAUS LIETUVOS GEN. KONSULAS ANICETAS SIMUTIS
 GIEDOS PARAPIJOS CHORAS, VADOVAUJANT MUZ. VIKTORUI RALIUI

PARAPIJOS KUNIGAI NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA VISUS DALYVAUTI